

DOSSIER 1850 antwoordt niet meer

H.M. Walker

Tweede Druk
Copyright © 2005 Walker, Berlicum

DOSSIER 1850 antwoordt niet meer

H.M. Walker.

Verzekerd ondernemer raakt in 5 jaar tijd uitgeschakeld voor zijn werk; de Interpolis keurt 100% lager dan de publieke verzekeraar, hoe verliep dat? Registratie van ervaringen met verzekeraars, 20 artsen, de Ombudsman Schadeverzekering en het Medisch Tuchtcollege; 350 bezoeken en gevolgschade; ziek en gezond zijn tegelijk; het omgekeerd jojo-effect; de visie van artsen, juristen en anderen: achter de schermen gekeken; geen op zich staand geval.

Signalement van andere slachtoffers; waarom bijna niemand spreekt; de gevolgen voor de thuissituatie en het bedrijf; de drang om te spreken opdat het niemand meer overkomt; verhaalpoging bij het bankconcern; sponsorwerving; de ontvangst van het onthullende boek, 5 maanden pressie van de publieke verzekeraar.

Wat er na het verschijnen van Dossier 1850 gebeurde.

ISBN 90-9008443-6

NUGI 661

Trefwoorden: H.M. Walker/memoires/zelfstandig ondernemer/verzekering arbeidsongeschiktheid/tussenpersonen/ziekte/ongeval/burn-out/medische keuring/medisch adviseurs/arbeidsdeskundige/controle-artsen/medische onafhankelijkheid/bureaucratie/Medisch Tuchtcollege/Ombudsman Schadeverzekering/juristen/verdachtmakingen/stigmatisering/expertise-trauma/lobby, journalistiek en persvrijheid/justitie.

INHOUD

Inleiding	4
De jaren vooraf	10
Ziek	19
De verharding	26
Gezond en ziek	45
De bekendmaking	68
Publiciteit	91
Niet meer alleen	112
Oproepen tegen wil en dank	123
Het ontmaskerende boek	142
En nu?	155
Dank	167
Naschrift	168

INLEIDING

Dit boek beschrijft mijn verhaal. De vijf laatste jaren van mijn leven. Deze historie zal u als lezer sterk raken. Voor de meesten omdat het nauwelijks valt te geloven. Voor sommigen vanwege zelfverwijt. Met gedachten als: waarom kon ik niet naar buiten treden? Waarom heb ik die stap niet gezet?

Hopelijk geeft het boek troost voor wie zich tegen narigheid als deze niet meer kon verzetten. Omdat verder verzet machteloos leek en vernielend dreigde te werken. Troost, omdat er toch openbaarheid kwam. Hoop, dat er toch nog erkenning mogelijk is. En dat deze narigheid anderen bespaard kan blijven.

In hoeverre is het verhaal waar? De sterke wil voor een lang, gezond en werkzaam leven en de lange en sluipende aanloop tot mijn officiële ziekzijn brachten mij er toe reeds vroeg aantekeningen te maken van mijn gezondheidsklachten en het verloop van de medische hulp. Ik wilde zelf gericht aan mijn gezondheid werken en de effecten kunnen volgen. Deze werkwijze was heel natuurlijk voor mij. Ze vormde de kern van mijn werk als organisatie-adviseur. Na enkele voor ons schokkende ervaringen met de verzekeraars en de voor deze werkende artsen was mijn vrouw Thea zo veel mogelijk samen met mij bij gesprekken en onderzoeken. Behalve waar dit werd verboden. Samen bespraken wij wat wij hadden meegekregen en ik maakte daar steeds gedateerde notities van.

Verantwoording.

Het ontstaan van dit boek gaat gelijk op met de toename van mijn gezondheidsklachten, en de steeds onbegrijpelijker ontkenning daarvan door een aantal medici. De afronding volgt op de openbaring van mijn martelgang aan de media.

Mijn belang is duidelijk. Erkenning, dat ik niet in staat ben te werken. Uitkering van het verzekerd risico en de gevolgschade. Maar ook de zuivering van voor ons zichtbare en voelbare verdachtmakingen in het medische en verzekeringscircuit.

De bekendmaking van wat ons overkwam in mijn gezin, aan mijn vrienden, familie en relaties leverde ons geleidelijk meer supporters. Het aanvankelijk door toeval en later spontaan kennen en horen van het bestaan van andere slachtoffers, heeft mij nog sterker gedreven om naar buiten te treden. De meesten van hen, bleken zich niet of nauwelijks te

kunnen of durven verweren tegen vergelijkbare merkwaardigheden. Of niet meer. Het gaf mijn streven een nieuwe inhoud. Stelde mij in staat boven mijn ellende uit te stijgen en de marathon van het boek te voltooien. Een marathon, die onderweg steeds een beetje langer werd. Evenals de materiele en gezondheidsschade van mij en mijn gezin is er de schade en het verdriet van andere slachtoffers, waarvan ik er een aantal heb getracht te beschrijven.

Dan zijn er de zwijgenden. Waarvan we slechts kunnen gissen naar het aantal.

Ik nam het recht om mijn verhaal, mijn herinnering en die van Thea weer te geven. Waar IK nog kan spreken vind ik dat ik ook de plicht heb dit te doen namens hen, die zich om welke reden dan ook niet (meer) kunnen verweren. Opdat waar onrecht was en dreigt dit kan worden weggenomen en voorkomen. Mijn emoties als gevolg van mijn ziekte en mijn bejegening als klant van maatschappijen en artsen kan ik niet verwijderen uit de eenmaal geschreven teksten van mijn brieven of persberichten zonder de waarheid geweld aan te doen. Voor het overige is het boek juist bedoeld als een registratie, waarin juist de meeste emotie is onderdrukt. Als er dingen mis zijn moeten die de wereld uit. Maar eerst zal verder onderzoek nodig zijn.

Ik heb in deze historie de brieven en citaten zoveel mogelijk onaangetast gelaten. Dit betekent dat stijl-, taal- en spellingsfouten in die passages niet zijn gecorrigeerd.

Toen de worsteling met het manuscript zijn einde naderde realiseerde ik mij, dat het boek niet alleen nuttig kan zijn voor verzekerde, gedupeerde en (startende) ondernemers. Mogelijk is het ook waardevol voor studenten en professionals in de medische en de juridische sector, het verzekeringswezen en de journalistiek.

Naast de in hogere en academische opleiding en daarna gedoceede kennis biedt dit boek aan deze professionals namelijk juist praktische aspecten. Vele studenten en werkenden zullen die momenteel, vanwege kennelijk gebrek aan literatuur, tragisch genoeg eerst ervaren als men zelf in een langdurige gezondheids crisis belandt.

De vraag of je jeugd en het later leven prettig is verlopen, is eigenlijk niet te beantwoorden. Er is immers geen maatstaf. Een graadmeter voor mij is hoogstens, dat ik mij de laatste werkzame periode in toenemende

verwondering ging afvragen, hoe anderen toch zo gemakkelijk, luchtig en succesvol leefden.

Uit de door mijn ziekte jarenlange gedwongen zelfreflectie zijn mij een aantal beperkingen wel duidelijk geworden. Ik maak mezelf daarover geen verwijt. Ik verkeer wat dat betreft in deskundig gezelschap. Alle medische en psychische tests in mijn leven, tot mijn zelfstandigheid toe, bevestigden mijn gezondheid en de aanleg voor mijn beroep.

Ik denk dat ik mijn beperkingen compenseerde met gedrevenheid, uithoudingsvermogen en intelligentie. Altijd 'in een hoger verzet rijdend' dan een ander. Totdat de rek eruit ging. Voor mij was dat het leven. Dat was voor mij normaal. Omdat ik niet anders heb gekend.

Achteraf is dat simpel gezegd.

Niettemin had ik, en herinner ik mij, in mijn jeugd en latere jaren vele mooie episodes en momenten. Ondanks mijn onbewuste handicaps, misschien wel dank zij die beperkingen, kende ik in mijn loopbaan heel goede resultaten. De successen met mijn bureau, tot mijn uitschakeling, waren daarmee in overeenstemming.

Twee psychotechnische tests bij militaire dienst en nog eens drie bij de selectie voor mijn functies daarna wezen onomstotelijk uit, dat ik geen leiderstype was. Maar wel bij uitstek geschikt voor het vak van organisatie-adviseur. Ik heb daar ook zelf nog nooit een moment aan getwijfeld. Mijn loopbaan verliep conform. Elke stap zeer weloverwogen. Arbeidsdeskundige, management-assistent, extern adviseur, organisatie-adviseur, zelfstandige adviespraktijk.

Ik oog als ik het manuscript afsluit gezond, ouder dan mijn 56 jaar, enigszins mager, met een wat hoekig bewegingspatroon, een vale kleur, wat frequenter knipperende ogen en een wat hese stem. Zo te zien niets aan de hand.

Ik startte bijna 18 jaar geleden in 1977 mijn organisatie-adviespraktijk. Bij het begin verzekerde ik mij bij Schadeverzekeringsmaatschappij Interpolis N.V. tegen arbeidsongeschiktheid. Ik werd daartoe vooraf medisch onderzocht en goedgekeurd.

Dit boek is in een aantal opzichten onvolledig. Allereerst heb ik een schets van mijn jeugd en mijn eerste carrière-stappen weggelaten.

Ook de hopeloze strijd tegen de ongewijzigde bouwplannen van de gemeente. Om nog enige afzwakking van het voor ons en mijn beroepsuitoefening schadelijke bestemmingsplan te bereiken. Ook de daarop volgende 5 jaren hinder tijdens de bouw. Waartegen verweer in die tijd nauwelijks hielp. Dat alles heb in slechts in enkele fragmenten aangeroerd.

Tenslotte heb ik het merendeel van de reeks van onderzoeken, keuringen en gesprekken door arbeidsdeskundige en artsen van het GAK niet beschreven. Evenmin de keuringsreeks die mijn vrouw daar doormaakte. De reden van deze weglatingen mag duidelijk zijn. Het boek zou onleesbaar en te omvangrijk worden.

De laatste vijf jaar van mijn leven. Daarover schrijf ik. Ik gebruik vrijwel steeds het begrip ziekzijn. In het midden latend of (onderdelen van) mijn klachten en afwijkingen in termen als letsel, functiebeperking, degeneratie, burn-out, gebrek, stoornis, psychische schade, invaliditeit of arbeidsongeschiktheid zouden moeten worden gekenschetst.

Ik heb de achtereenvolgende niet ophoudende litanie van narigheid zoveel mogelijk afgewisseld met passages van prettige en anekdotische aard. Probleem daarbij was, dat ik in mijn herinnering en agenda's van de laatste jaren steeds minder leuks kon terughalen. Brievenboeken, fotoboeken en video-opnamen waren daarnaast nodig om de beoogde prettige momenten te ontdekken en door het verhaal te vlechten. Op het laatst bleken de prettige momenten vrijwel geheel verdwenen. De herinneringsbeelden leidden overigens ook tot de conclusie, dat mijn overbelasting en ziekzijn zich over een reeks van jaren merkbaar aandienende. 'Wat ziet Hans er toch slecht uit' was het enige, dat wij ons daarover uit die tijd herinnerden. Foto's en video-opnamen registreerden dat eveneens. Maar voor zover het geen fysieke defecten waren ga je niet naar de dokter. Hoe zou je onwetend moeten concluderen dat je ziek bent? Als ondernemer ben je dag en nacht met je zaak bezig. Ook al werk je alleen overdag. Pas wanneer het na chronische overbelasting psychisch op je is doorgewerkt en je totaal uit de rails staat ga je naar de dokter na hevige aandrang van je omgeving.

Dit feitenrelaas wordt ondersteund door vele documenten, ook die uit mijn medische dossiers. Het is mede tot stand gekomen na raadpleging van een aantal deskundigen. Merendeels in 1994 voerde ik wanhopig op zoek naar een uitweg in mijn hopeloze situatie gesprekken met onafhankelijke

artsen, juristen en vakmensen, waaronder die uit de verzekeringswereld. In totaal betrof het meer dan 15 personen.

Zoals gezegd, Thea was bij het merendeel van de gesprekken en onderzoeken met vertegenwoordigers van Interpolis en de vele medici. Wij maakten steeds notities. Zij heeft ook het manuscript kritisch bekeken. De beschrijving van gebeurtenissen, waar zij zelf bij was, hebben wij nauwkeurig gecontroleerd en zondig verbeterd. Voor haar was dat misschien wel de meest zware opgave.

Dank ben ik ook verschuldigd aan de andere beoordelaars van het manuscript, die zelf niet gevraagd hadden om deze schriftelijk confrontatie in detail. Ook zij hebben de teksten belangeloos en kritisch beoordeeld. Langzaam dringt tot mij door hoeveel zweetdruppels en tranen ik hen daarbij heb bezorgd.

Begrip voor degene, die het manuscript ongelezen moest teruggeven. Zelf medeslachtoffer. Voor wie het lezen te zwaar viel.

Zo kon ik in het manuscript veel verbeteren. Maar de verantwoordelijkheid voor het boek blijft bij mij.

Prudentie.

Welke voorzorgen heb ik genomen om de privacy van de genoemde personen te beschermen? Van alle genoemde familieleden, vrienden en bekenden is de naam veranderd of weggelaten. Van de overige personen is bij indicatie van een naam soms slechts een letter vermeld. In de slachtofferlijst heb ik de beroeps- en branchegegevens deels versluierd. Ik heb mij zoveel mogelijk gebaseerd op feiten en gegevens uit correspondentie. Waar ik alleen was heb ik mijn herinnering weergegeven. Herinnering die ik met hulp van Thea direct aan het papier toevertrouwde. Waar zij met mij was hebben wij na afloop samen het gebeurde besproken, waarop ik het eveneens aan het papier toevertrouwde. Ook de uiteindelijke tekstweergave van gebeurtenissen waarbij Thea aanwezig was heb ik aan haar ter correctie voorgelegd.

Tweede Druk.

In de tweede druk zijn de volgende wijzigingen in Doessier 1850 verwerkt:

- Nieuwe gebeurtenissen en feiten zijn in een Naschrift aan het eind toegevoegd.
- De namen van alle betrokkenen zijn in de tekst opgenomen. Vooraf werd daartoe weerwoord gevraagd. Het weerwoord is met de persoonslijst in het Naschrift opgenomen.
- Voor de duidelijkheid zijn enkele namen toegevoegd en is het woord AAW vervangen door het beter bekende WAZ.

DE JAREN VOORAF

Beroepskeuze.

Ik heb mijn beroep, organisatie-adviseur, heel bewust gekozen, ondersteund door drie positieve psychologische adviezen. Ik heb daar ook een goede opleiding voor gehad.

Ook bij de stap naar mijn zelfstandigheid in 1977 ging ik niet over een nacht ijs. 12 jaar ervaring als professional en een bedenktijd van een half jaar gingen daaraan vooraf.

Mijn loopbaan verliep dus weloverwogen.

Het succes met mijn bureau.

Na een jaar hard werken breek ik met mijn bureau door op de Nederlandse markt. Met adviezen en dagseminars voor directeuren en hogere leidinggevenden krijg ik bekendheid, zelfs bij grote ondernemingen. Dat is voor een klein bureau uitzonderlijk. Het lukt mij om evenwicht te houden tussen werken, sporten en ontspannen. Ik sta steeds helder aan de start bij mijn cliënten. Twee van de drie offertes monden uit in een opdracht. Twee van de drie opdrachten leiden tot een vervolg. Cijfers waar grote en kleine bureaus jaloers op zijn. Ik publiceer regelmatig. Ik kom regelmatig met eigen adviesprodukten. Uit de mate waarin mijn ideeën worden gekopieerd mag ik afleiden dat ik als vooruitstrevend word beschouwd. Dat is de reden, dat ik ook bij grote opdrachtgevers de aandacht trek, en zij mij uitnodigen. Voorbeelden van grote opdrachtgevers zijn de gemeente Nijmegen, Rabobank en TNO.

We hebben een goed inkomen. Kunnen er goed van leven. Worden gerespecteerd. Dragen, waar mogelijk, ons steentje bij aan de dorpsgemeenschap.

De eerste signalen. Oktober 1978.

Ik heb af en toe last van hoofdpijn. Wie heeft dat niet. Maar nu heb ik het te vaak naar mijn zin. Het wordt het me te bar. Ik erger mij aan de oplopende spanning rond mijn nek. In mijn schouders, en aan het vreemde gevoel in mijn bovenarmen. Vooral op zware adviesdagen en als ik trainingen verzorg.

Mijn omgeving zegt dat ik 'er slecht uitzie', dan wordt mijn vale gelaatskleur bedoeld.

De dokter stuurt mij toen door naar een internist. Er worden geen foto's gemaakt. Alle uitslagen blijken normaal. De specialist vond geen afwijkingen.

Woordblind?

Het is najaar 1984. Een lauwe, winderige herfst dag. Eigenlijk schaam ik mij. Aarzelend loop ik uit de auto het zalencentrum binnen.

Motorisch remedial teaching. Ik ben er niet voor mijzelf, maar ik ontdekte zelf ook tekenen van woordblindheid. De remedial teacher bood mij gratis een paar lessen aan. Aarzelend ging ik akkoord.

Ik doe mee, de baloefeningen, de evenwichtsbalk: aanvankelijk kom ik geen 3 meter ver en vlieg eraf. Langzaam gaan de dingen beter. Thuis doe ik de opgedragen oogbewegingsoefeningen en oefeningen met de bal.

De tenniscompetitie is voor mij een soort ritueel, dat erbij hoort.

Het blijft pijnlijk om na zoveel jaar intensieve sport nog altijd te verliezen.

'Rechterhand spreiden,' herinner ik mij, 'Of houd een bal vast'.

Die competitiedag gebeurt het. Wat gaan de ballen secuur, ik kom op voorsprong, het is niet waar, ik win! De Merletten, dat zijn toch niet de eersten de beste. Later herhaalt het zich.

Toch is het geen ingebakken patroon geworden. Ik moet later ook in mijn werk steeds meer trucjes, sport en oefeningen in de dag en de week inlassen. Om in de running te blijven. Dat lukt dank zij een bijna dwangmatige zelfdiscipline.

De Charter.

Op de nieuwjaarsbijeenkomst in 1985 ben ik bij afwezigheid door mijn serviceclub Fifty-One International benoemd tot voorzitter van de Chartercommissie. Ik aanvaard het met een glimlach. Planning is tenslotte mijn sterkste kant. We zien wel.

Het is een bijzonder feest, niet alleen de wereldwijde bevestiging, dat 20 leden de club Den Bosch hebben gevormd, het feest wordt gecombineerd met het Internationaal Congres en de Conventie.

Ik leef mij uit als organisator. De taken worden verdeeld. Als een man gaan we aan de slag. Zes maanden lang. Uitmondend in een euforie. Nooit hebben we zo eendrachtig samengewerkt. Het feest wordt een slopende dag en een groot succes. Totdat de congestie bij de borrel en het diner bijna op een chaos uitloopt. De uitbater heeft ons misleid.

De ruimte is ons veel te groot aangeprezen. Ik ben wanhopig. Maar het loopt goed af. 's Avonds ben ik niet meer in staat het woord te voeren. Uitgeput.

Maanden zal ik nodig hebben om mezelf terug te vinden.

De gemeente.

's Morgens in de krant. De advertentie. Een beetje vaag. Maar toch. De schok. Voorbereidingsbesluit. De gemeente komt eerdere schriftelijke toezeggingen niet na. Er zal wel degelijk, en maar liefst pal rond ons huis en kantoor, gebouwd worden. En er zal geen rekening met ons gehouden worden. De inspraak over het plan blijkt een farce. Ik verzet mij tot de Kroon zonder resultaat. De bouwhinder zal vijf jaar duren, mijn werk en slaap storen, en ebt nu weg. Ook latere toezeggingen en afspraken worden niet, of eerst na herhaald bezwaar, nagekomen.

Winter 1986.

De overschakeling op de nieuwe computer is een ramp. Waarom gaat het zo moeilijk, ondanks mijn grondige voorbereiding en mijn jarenlange ervaring? Avonden lang probeer ik de problemen de baas te worden.

Thea heeft opnieuw rugproblemen. Sinterklaasavond. Na de fysiotherapie laat ze trots de beweeglijkheid van haar rug zien. Even later komt ze verkrampd en huilend bij me: 'net bukte ik mij, en..'. Naar bed. Een hernia. Geen foto's.

Bij de tweede fysiotherapeut is de behandeling niet helemaal gelukt. Vervolgens komt de eerste behandelaar er ook weer bij. Maar die houdt nu zijn handen ervan af.

Ik vraag huishoudelijke hulp aan. Maar de gezinsverzorgsters zijn alle ingezet. Wachten dus. Zo simpel is dat. Dus naast het runnen van de zaak, de opdrachten bij klanten, en met de zorg voor de opgroeiende jongens voorlopig het huishouden erbij runnen. Een wanhopige en soms chaotische toestand. Zo sta ik 's avonds laat nog te dweilen.

Op Kerstochtend word ik uit een late, korte slaap wakker: er is gebeld aan de deur. De gezinsverzorgster is er. Eindelijk verlichting.

Die avond speelt onze jongste zoon de hoofdrol in een Kerstspel op de basisschool. Een paar uurtjes genieten.

De bandopname die voor mama thuis gemaakt is blijkt te weinig geluid te bevatten. Jammer voor haar.

Enkele dagen later doe ik met de jongens de Sylvesterloop. We zijn nog nooit zo moe en zo nat geweest. Maar we hebben het gered!

In januari zijn de computerproblemen nog niet opgelost. Af en toe krijg ik vlekken voor mijn ogen. Soms wordt het helemaal zwart. Te lang naar het scherm getuurd, denk ik. Dan stop ik maar. In de huiskamer wordt dan alles weer geleidelijk aan weer helder.

1987.

Met tennissen is het voor mij afgelopen. De problemen met mijn rug en schouder blijken niet te verhelpen. Pas later realiseer ik mij wat het is om een 50-tal vrienden te verliezen.

In het najaar vraagt de tuin alle aandacht. Ik ben takken aan het opbinden. Ineens wordt ik wakker. Ik lig op de grond. Ik weet niet hoe lang. Een beetje duizelig kom ik overeind.

De dokter zegt dat mijn cholesterol hoog is. Hij ziet mij teveel op zijn spreekuur verschijnen, vindt hij. Ik zal wat gas moeten terugnemen. En rustpauzes inlassen overdag. Dieet vindt hij niet nodig. Maar ik wel. Ik besluit zelf vrijwillig tot een streng cholesterolarm dieet. Dat doe ik nog steeds. Ik wil niet zoals zovelen binnenkort levenslang aan de medicijnen.

Sindsdien houd ik problemen met mijn hoofd. Lange tijd verdraag ik geen glas wijn of andere drank. Na inspanning schrikken mensen. Ze zien een sterk verdikte ader links aan mijn slaap.

Letterlijk met vallen en opstaan, met regelmatige fysiotherapie, en veel inspanning lukt het me te blijven duursporten. Lopen, fietsen, zwemmen. Steeds weer opnieuw op te krabbelen na een blessure. Ik weet, dat ik het zo nodig heb om te kunnen afreageren. En in beweging blijven is ook voor je lijf heel goed, adviseert mijn fysiotherapeut.

Foto's en video.

Terugkijkend in het foto-album in 1988. Het is meedogenloos. Ook in latere jaren geven de beelden een duidelijk signaal.

Gelaatsuitdrukking en oogopslag verraden moeheid, afwezigheid en somberheid.

De video-opnamen later tonen een hoekig bewegingspatroon, en frequent geknipper met de ogen. Voor mijn omgeving lijkt het veranderingsproces geleidelijk te verlopen. Het valt niet duidelijk op. Zelf ik zal het pas veel later gaan zien.

1989.

Mijn bezwaren tegen de met vrijstelling gestarte bouw rondom ons volgens een ongewijzigd plan zullen de komende jaren veel inspanning vragen. Zonder resultaat. Bovendien ga ik achteraf gezien te lang door. Ik leef zonder het te beseffen in een roes. Dat alles wordt mij niet in dank afgenomen. Wij krijgen te maken met een gekleurde pers, verbale agressie, intimidatie en plagerijen van enkele bouwers.

Het is maar goed, dat we ons tevoren niet met alle details van het plan kunnen bezighouden. Want als alles is bebouwd blijkt, dat de uitwerking van het plan rondom onze woning vragen en problemen oproept.

Bijvoorbeeld de oppervlaktewaterafvoer. Die na jarenlange hinder en touwtrekkerij wordt geregeld.

Overdracht?

Omdat ik geen opvolger heb wil ik in alle rust toewerken naar de overdracht van mijn bureau. Hoewel mijn leeftijd daar nog geen aanleiding toe mag geven kost het werk me steeds meer moeite. Ik vraag me af of ik de benodigde inspanningen nog lang vol zal kunnen houden. In de zomer start ik met het maken van een lijst van sterke punten van mijn bureau. Vervolgens maak ik een selectie van kandidaatpartners. Ik zie kansen in het contact met grotere accountantskantoren met een eigen adviesactiviteit. Of met behoefte daaraan. Tenslotte maak ik een contact- en gespreksplan.

Ik zal met dat alles een jaar mee bezig zijn. Zonder dat het uitloopt op een serieuze kandidaat. Achteraf gezien was ik eigenlijk zonder het te weten geen gesprekspartner meer. Niet meer in staat tot luisteren en spreken. Overbelast.

Najaar.

Het werk valt steeds zwaarder. Toch word ik, kennelijk vanwege mijn reputatie, volop tot offertes uitgenodigd. Dit jaar is dat al twee maal de jaaromzet aan offertes. Dat had een record moeten worden!

Terwijl vroeger minstens twee van de drie offertes tot een opdracht leidden is er nu bijna geen resultaat meer.

Wat is er aan de hand? Pas jaren later zie de oorzaak. Ik was niet meer in staat tot rustig luisteren. Niet meer in staat tot ordelijk denken en formuleren.

Ik bereid mij voor op slechts twee opdrachten: het geven van colleges strategie en budgettering. En een management training. Op mijn lijf geschreven.

22 oktober.

4 Vakanties per jaar zijn niet meer voldoende om fris aan de start te komen. Ik denk, dat dat normaal is als je een zware baan hebt.

De terugrit na een week uitrusten in de Eifel verloopt binnen het schema. Ik moet straks de examentraining van morgen voorbereiden. Als het op die twee sessies met elk 60 ambitieuze jonge managers misgaat is er een totale afgang en ben ik de opdracht kwijt, weet ik.

Het is een koude, heldere najaarsochtend. Ik draai van de Zuid-Willemsvaart ons dorp binnen. De weg slingert zich naar de kruising met de Provinciale Weg. Mijn hoofd gaat naar rechts. De herfstzon staat daar achter de silhouetten van de bomenrij. De kruising op. 'Hans, kijk uit!' schreeuwt Thea. Terwijl mijn hoofd weer naar rechts draait en mijn voet op de rem trapt, schiet een donkere schim snel van rechts voorlangs. Een doffe klap. Een enorme draai.

Onze 2-liter Mazda Legato Estate maakt een slag linksomkeert en dan enkele meters de weg terug. Tegen een paal.

Langzaam komt iedereen weer in beweging. Er wordt gejammerd en gemopperd. Ieder is bezorgd. Hoe staat ieder er voor? Wat bloedingen en schrammen bij Thea en onze jongste zoon. Zelf voel ik me verdoofd en nuchter. Opluchting en teleurstelling.

Dan stappen we uit. De andere auto is doorgeschoten. De vrouw had geen gordels om. Klaagt over nekpijn.

Dan zie ik dat er bagage via de achterdeur uit onze auto is geslingerd.

Dan komen de mensen. We kennen ze allemaal. Ons huis is maar driehonderd meter verder. Een paar woorden zeg ik als ze me vragen naar er wat gebeurd is. Dan houd ik er mee op. Geen zin meer. De rest doen de mensen zelf, blijkt.

Thea krijgt koffie aangeboden en gaat het huis in.
Dan begin ik wezenloos te wachten. Naast de auto.

Na een uur zijn de verklaringen voor de politie en de uitwisseling met de tegenpartij achter de rug. Ik loop met lood in mijn schoenen naar huis om onze oudste zoon en de tweede auto te halen. 'We moeten even naar de andere auto. Nee, we zijn allemaal gezond. Een aanrijding gehad. Bij de Zandstraat'. Hij raakt overstuur van mijn verhaal.

Weer een half uur later rij ik aarzelend naar huis. Na 50 meter bijna weer een aanrijding.

Ondanks alle ellende dwing ik mij de voorbereidingen voor morgen te doen. Het lukt me. Ik weet niet hoe.

Tentamentraining.

Maandagochtend vroeg stap ik vol spanning in de Mini-Jumbo. Het moet gebeuren. Ik moet weer de weg op! Het lukt. Ik ben blij dat de auto in beweging is gekomen. Vijf minuten later zit ik op de snelweg. Opeens zie een vrachtwagen van rechts mij naar links snijden! Ik trap op de rem, zwenk naar links. Als door een wonder scheer ik rakelings tussen vangrail en vrachtauto.

Hoe ik in Utrecht kwam weet ik niet meer. De training is als door een wonder gelukt.

's Avonds hoor ik van Thea, dat mevrouw de dokter zei, dat ze een whiplash heeft. Het zegt ons niets. Een week later is ze bij de fysiotherapeut. 'Hier kom ik niet aan. Als de donder een kraag om!' zegt hij.

Sinterklaasavond.

Het is mistig. Waarschuwing voor gladheid. Ik weet het. Want mijn voetstap kraakt bij de auto. Onze jongste zoon komt naar buiten en waarschuwt nog eens voor het vertrek. Ik herhaal zijn waarschuwing woordelijk, ik weet het. Ik prent me in voorzichtig te zijn vanwege de gladheid. We spreken in de auto over de gladheid.

Dan vergeet ik de afslag, die ik al honderden keren eerder genomen heb. Het ergert mij. Hoe kan dat nou? Via de binnenweg ga ik terug naar de route. De nevel, een bocht, dat is teveel. Ik slip, tegen een paal pal voor het water. Het licht gaat uit. 'Godverdomme', roep ik.

We mankeren niets.

11 november 1989.

's Morgens vroeg naar Hengelo. De studentenkamer van onze oudste zoon helpen inrichten. Vervolgens 's avonds terug. Naar het 25-jarig huwelijksfeest van de burens. ik voel mij hopeloos. Kan bijna geen gesprek voeren. Mijn bijdrage aan een liedje in het kwartet weet ik er nog net uit te persen.

23 december.

We proberen weer even bij te komen. Het is Kerstvakantie. Weer even er tussenuit.

We draaien de rotonde Venlo op. Ik wil naar de rechterbaan, kijk om en sla af. Gierende remmen, en een klap. We glijden het trottoir op. Een onstuimige BMW heeft al schampend onze bumper eraf gereden. Wij worden agressief benaderd door de inzittenden. In het politiebusje geeft de agent jongelui het gelijk. Van baan veranderd, dus schuld, zo simpel is dat, weet ik nu. 'Het zijn geen onbekenden voor ons' verontschuldigt de agent zich.

Ik heb geluk. Met moeite lukt het mij om de achterbumper er weer op te krijgen. Mijn no-claim is nu na drie schades van 70 % op nul. De volgende keer is het bijbetalen, hoor ik. Dat kan er nog wel bij.

Moeizaam gaan we verder naar onze weekendbestemming. We doen of er niets gebeurd is. Ook de jongens zullen we er niets van vertellen.

Begin 1990.

Familie Heller is 50 jaar getrouwd. Dat wordt gevierd in Esch. Een rijke tafel. Serveersters zwermen om ons heen. Met spijs en drank. De plaatselijke Gastwirtschaft. We zijn erbij. Verbazen ons over de vele voordrachtstukjes, liedjes en sketches. De spontane voorbereiding. De inzet. De verbroedering. We hebben plezier. Bestaat zo een zelfgemaakt feest in Nederland nog?

De bouw is al enige tijd in volle hevigheid losgebarsten. Het ergste is het wekenlange daverende en dreunende grondwerk. Van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Dan volgen de onvermoeibaar af- en aanrijdende gierende vrachtauto's, de bulderende schuivers, de grommende graafmachines, en

het 's morgens en 's avonds kloppen van de speciebakken. Het zal nog vijf jaar duren. Ook de radio's. Ook in de weekends. Het is of de jonge bouwvakkers hun disco-dooftheid overbrengen. We laten uiteindelijk het klagen over aan andere omwonenden. In 1994 verplaatst de bouw zich verder van ons af. Ook zijn er nu geen harde luidsprekers meer.

Ik adviseer bij de fusie van enkele grote instellingen in de gezondheidszorg in de Randstad. Ik heb moeite met gestructureerd denken en spreken. Er komt geen vervolg.

Ik breng ook weer een publikatie uit op mijn vakgebied.

In Rotterdam nam ik het initiatief tot een seminar ondernemingsstrategie.

Ik ontwikkelde het ook. In het Trade Centre.

Met als partners een grote bank en een groot accountantskantoor. Het wordt wegens succes herhaald. Maar mijn aandeel wordt, ondanks mijn nauwgezette verbeteringen, ook de tweede maal als zwak geëvalueerd. Het levert mij geen klanten op.

Wat is er aan de hand?

Ik voel me niet meer zoals ik was. Ik heb veel hoofdpijn. De routine is weg. Ik moet bij alles zo nadenken. Vooraf op een rij zetten. Met leveranciers durf ik alleen nog maar te bestellen aan de hand van gedetailleerde lijstjes en talloze vragen en telefoontjes vooraf. En dan doe ik het soms nog verkeerd. In groepen kan ik het gesprek niet meer bijbenen. Ik kan niet rustig meer denken en formuleren. Ik vergeet dingen en ben regelmatig spullen kwijt.

Thuis wordt de situatie ook hopeloos. Mijn hobbies lukken niet meer.

Ik heb voortdurend ruzie met Thea en de jongens. Wat denken ze wel. Ik weet toch wel waarover ik praat. Maak me druk over de meest onnozele dingen. Gaandeweg wordt de twijfel te groot. Mijn gedachten en uitspraken kloppen niet meer. Slapen lukt niet meer. Ik zie overal schimmen. Somberheid is troef. Wat is er met me aan de hand?

We spreken af met de dokter.

ZIEK

Mijn huisarts.

Mijn huisarts Dr. C.A. v.d. Bilt is snel en duidelijk: het gaat niet goed met uw zaak en daar bent u wat van over uw toeren. Wij zijn niet in staat iets uit te brengen. Hij onderzoekt me om me gerust te stellen vervolgens van top tot teen. Om mijn angst voor vroegtijdige dementie uit te sluiten verwijst hij ons naar Drs. F.J.A. Cleven, Neuroloog.

Mijn huisarts ergert zich aan mijn papieren overzichten, die ik meebreng. Met daarop mijn levensloop en mijn klachten. Maar ik klamp mij daar juist aan vast. Omdat ik de problemen mondeling niet goed onder woorden kan brengen zie ik geen andere mogelijkheid om hem te helpen mogelijke oorzaken op een degelijke manier op te sporen. Om tot een ordelijk gesprek te komen. Ik heb die lijstjes als geheugensteun nodig. Ik wil geen belangrijke dingen vergeten. Zijn ergernis daarover zal later alleen nog maar toenemen.

26 mei 1990.

We rijden naar het Palm Hotel (gewijzigde naam) in de grote badplaats. Voorlichting over onroerend goed aanbiedingen in zonnige landen. Met een maaltijd.

We zien bij binnenkomst het beeld van individuele hardselling. Een zaal met veel tafels bezet met echtparen en verkopers. Eerst laat men de geïnteresseerden een uur wachten. Zonder een kop koffie of zo.

Daarna een intake-gesprek en-public. Waarin de doopceel van het geïnteresseerde paar wordt gelicht en motieven en wensen worden verzameld. Vervolgens gaat het meedogenloze verkoopgesprek van start. Totdat de slachtoffers bezwijken.

Binnen een half uur lopen we weg.

We besluiten er toch nog een gezellige dag van de te maken. Het is mooi weer. Een wandeling. Een terrasje. De voorjaarswind waait door onze haren. We ruiken de geur van de zee.

Dr. Damen, Controle-arts.

Volkomen 'over de rooie' kom ik in de groepspraktijk van Dokter H.S.J.M. Damen, controle-arts van Interpolis. Met moeite krijg ik mijn auto geparkeerd. De donkere gang van het oude gebouw maakt mij nog

nerveuzer. Het ruikt naar boenwas. Af en toe klinkt een kafkaanse stem uit een onzichtbare luidspreker met een onverstaanbare woordenstroom. Eindelijk treedt een brede man mij met uitgestoken hand tegemoet. 'Komt u binnen'. 'Zegt u maar'. Dan volgt een huilbui met woorden, die hij wel niet verstaan zal hebben. Dan stelt hij mij gerust met een paar relativerende opmerkingen. '100% arbeidsongeschikt' schrijft hij op de kaart.

Ouderavond.

Op het Rodenborch College is het een drukte van belang. Het gebruikelijke nerveuze geloop en gewacht op de ouderavond. Het verwonderde ons, dat de ouders ook in de hoogste klas het woord nog moeten doen. Gaat het nu om de ouders of om de jongelui? We hebben daarover vooraf gepraat en besloten, dat wij onze jongste zoon en de docent het woord laten doen. We schuiven demonstratief de stoel wat naar achteren. De leraar probeert ons aan het begin van het gesprek aan te kijken. Maar toevallig kijken we net naar de wandplaat met Europa erop. En naar de modellenkast. Wat onwennig voor iedereen, een beetje komisch ook die verrassing voor de leraar. Maar het gaat perfect. Wij hoeven er de volgende keer niet meer bij te zijn.

De Neurologen.

Neuroloog F.J.A. Cleven vindt geen afwijkingen. Ook geen verklaring voor een af en toe 'dood gevoel' in mijn lijf. De EEG is goed en ook de stroomsnelheid door de halsslagaderen is normaal. Hij wil het daarbij laten. Aan zijn loket ben ik afgewerkt, laat hij mij non-verbaal blijken. Wat moet ik nu, vraag ik hem. Als ik zonodig wil is er de mogelijkheid van een neuropsychologisch onderzoek een deur verder. Graag. Ik wil weten, wat er aan der hand is.

Mevr. Soeren, Neuro-psycholoog en Drs. Mollee, klinisch psycholoog . Eerst komen wij dan bij Mevr. Drs. D. Soeren, Neuro-psycholoog. Zij vertelde, dat er zou worden gekeken naar eventueel functieverlies. Bij de intake, vergezeld door Thea, ben ik gespannen als een snaar. Ik overspoel Mevrouw Soeren met een onafzienbare stroom van informatie over vroeger en over mijn klachten van nu. Ze loopt zwaar uit haar schema en wordt er tureluurs van.

'En hoe is meneer thuis?' vraagt ze aan Thea. Het verwijt in de vraag galmt af en toe nog na in mijn oren. Alsof je symptomen stilzwijgend kunt

bijschrijven op iemands strafblad. Mevrouw Soeren zal het onderzoek doen en Drs. V.N.M. Mollee, klinisch psycholoog, zal de uitslag met mij bespreken.

De meeste onderzoeken, gespreid over twee dagen, verlopen redelijk naar mijn gevoel. Maar bij een enkele visuele test scoor ik erbarmelijk slecht.

De ouderdag.

Op een zonnige meidag rijden we deels door Duitsland naar Twente. We genieten onderweg van een pauze buiten in de zon.

Als we aan de faculteit Werktuigbouwkunde parkeren, regent het.

De eerstejaars en hun ouders worden op de universiteit onthaald. Voor sommige ouders is dat de eerste maal.

Binnen is het een nerveus lopen, kijken en overleggen. Met welke programma-onderdelen doen we mee? Blijven we de hele dag bij elkaar of niet? Iedere ouder ontdekt die dag, dat het afscheidproces van hun kind nog in volle gang is.

De uitslag.

Het wachten in de halfopen donkere publieke ruimte op Drs. Mollee duurt lang. Ik hoop dat niemand mij ziet, en zeker mijn klanten niet. Ik schaam mij. Wat zou hij te melden hebben, vroeg ik mij gespannen af: als er niets is, wat dan? En als er wel iets is, hoe moet dat dan verder?

'U bent overspannen, het is gewenst, dat u zich psychisch laat behandelen, maar u bent niet ziek', zei hij. Ik begreep die uitspraak niet erg maar wist er niet over te vragen. Ik zou mij voor het vervolg bij de RIAGG melden. Ik begreep het ook later niet. Er zou toch gekeken zou worden naar eventueel functieverlies. In de rapportage lazen wij daarover niet. Onbevredigend, omdat mijn naaste omgeving mij ook niet meer terugkende.

Drs. Mollee concludeerde overigens wel schriftelijk aan Drs. P. Veeger, medisch adviseur van Interpolis 'dat de heer Walker niet meer in staat geacht wordt om op adequate wijze zijn beroep uit te oefenen'.

Controle-arts Dr. Damen heeft mij later uitgelegd dat, zonder meetresultaat van voor mijn ziekte, een uitspraak over eventueel functieverlies per definitie onmogelijk was. Ook om deze reden trok ik de conclusie uit dit onderzoek in twijfel.

Afscheid wordt herstart.

Na een jaar tennistrust en weer een vakantie achter de rug besluit ik met mijn jongste zoon mijn 'benefietwedstrijd' te spelen. Weliswaar zijn de constante schouder- en rugpijnen, die mij vorig jaar dwongen te stoppen, verdwenen. Maar het lijkt me beter het tennissen maar te laten. Nog eenmaal een rustig balletje slaan ten afscheid lijkt me het beste. Na het inslaan geen pijn, vervolgens geen pijn, na de trainingsspartij geen pijn. Ik sta stomverbaasd!
Ik besluit weer kalm aan te beginnen.

Augustus 1990. Het Ambtsbericht.

Tegen het omstreden bestemmingsplan bij de Kroon heb ik al lang geleden mijn bezwaren ingediend. Een deskundige moet een advies indienen bij de Raad van State. Inderdaad is de heer L., ambtenaar van het ministerie VROM, aan de deur geweest. Precies tijdens onze vakantie. Hij meldde mij later, dat hij bij onze afwezigheid zelf poolshoogte heeft genomen van ons huis, kantoor en de percelen, alsmede de omliggende bebouwing in ontwikkeling. Zijn advies, Ambtsbericht geheten, zal dezer dagen uitgaan. Desgewenst kan ik telefonisch nog reageren. Een moeizame gang van zaken. We kennen elkaar immers niet. Ik heb een dergelijke procedure nooit eerder meegemaakt. En er zijn emoties te over. Na mijn telefonische toelichting heb ik het gevoel, dat het een formaliteit was. Het beroep wordt enkele maanden later door de rechter verworpen. Mij rest nog slechts een verzoek om planschadevergoeding.

Dienst aan de gemeenschap.

Met mijn serviceclub Fifty-One hebben we diverse activiteiten. Elke twee weken hebben we een borrel gevolgd door een maaltijd en het beluisteren van een spreker. Verder zetten we ons periodiek in met projecten voor een goed doel. Ditmaal helpen we jonge veelbelovende musici aan podiumervaring in de Hervormde Kerk. De opbrengsten van de sponsors zijn voor de gehandicapten in de regio. Dat betekent telkens een groot aantal voorbereidende activiteiten. Daarbij zijn we steeds met andere clubleden betrokken. Dat verstevigt de band onderling. En biedt sociaal contact. En voldoening. Een lichtpuntje voor mij.

Drs. Sloot.

Het is een bewolkte dag. De gang naar de RIAGG is een marteling. Ik besluit te doen alsof ik naar een klant ga. Mijn lederen diplomatenkoffer in de hand. Als ik dan door bekenden gezien word, zal ik zeggen ik dat ik er een adviesopdracht heb.

Ik ben al blij, dat ik de afstand van het parkeerterrein naar de entree ongezien heb afgelegd. Weinig geloofwaardig, zo aarzelend en bedeesd als ik daar binnenkwam, vermoed ik nu.

Iemand komt naar mij toe. Ik weet niet meer wie. Niet meer waarvandaan. Ik word verwezen naar een kille, schemerige tijdschriftenhoek.

Opeengepakt op stijve, kale kantoorstoele. Zo zaten daar de wachtende patiënten. Zo zagen ze er tenminste wel uit.

Daar ben ik toch te goed voor? dacht ik.

Verder zag ik geen mensen. Even was er het geluid van een deur, het tikken van een radiator, dan weer een paar stappen bovenop de trap, een paar stemmen. Verder niets.

De moed zonk mij totaal in de schoenen. Hoe vaak zou ik hier terug moeten komen, dacht ik. En dan het zicht op de wachtenden hier buiten het gebouw om de hoek bij de Sociale Dienst. Ik werd er niet vrolijker van.

Eindelijk was het zover. Een forse mevrouw Sloot heette mij welkom en loodste me via een smalle wenteltrap in een donkere, kleine, bedompte ruimte. Ik kreeg daar, geloof ik, eerst een kop koffie. Toen stak ze haar eerste sigaret aan, klapte haar schrijfmap open en begon vragen te stellen. Ik moet als een hogedrukspuit mijn woordenlawine op haar afgestuurd hebben, vermoed ik nu. Ik zag haar de ene sigaret na de andere roken en doven, luisterend en schrijvend. Intussen trachtte ze mijn gepraat in banen te leiden. Regelmatig proberend mij te onderbreken. Gaandeweg stuurde ze aan op een afronding. Ik vermoed dat ze een half uur, in ieder geval minder dan een uur beschikbaar had.

'Dit is een intake-gesprek' herhaalde ze nog eens. Ik zag alleen maar een nerveus rokende vrouw.

Ik kreeg nachtmerries van de gedachte, dat dit gebouw, deze sfeer, deze mensen gedurende langere tijd mijn voorland zouden zijn. Ik was zo geschrokken, dat ik, na overleg met mijn controlerend arts en met mijn huisarts, zelf afzag van behandeling door het RIAGG, en op eigen kracht zou trachten te herstellen. Wat ik haar telefonisch vertelde.

En zij met respect aanvaardde.

Open dag.

Tijdens het open toernooi ontmoet je regelmatig nieuwe leden van je eigen club. Mijn eerste tegenstander, een niet onverdienstelijk beginnend tennisser, blijkt directeur van een steenfabriek te zijn.

Thuisgekomen valt mijn oog op de aankondiging van de open dag van de Nederlandse Baksteenindustrie, en wel morgen. Ik bel hem op. Zijn bedrijf doet ook mee.

De volgende dag bezoek ik met Thea onwennig zijn bedrijf. Hij leidt ons rond. Een boeiende afwisseling.

Arbeidsdeskundige 1.

Zowel telefonisch als fysiek een correcte verschijning, de heer L. van Gool namens Interpolis. Hij toonde zich welbespraakt. Liep na het gesprek uiteindelijk ook de tuin in en nam de omliggende bouwwerkzaamheden in ogenschouw. Was niet onder de indruk van de overlast. 'U laat de gemeente toch mooi een poepie ruiken?' zei hij. Wat wij niet begrepen.

Opnieuw een project voor de gehandicapten.

Ditmaal worden er door onze club voor jonge gehandicapten speeltoestellen ontworpen. En gebouwd. Met geld, dat we bijeenbrengen via sponsorwerving. In de werkplaats van Klaas-Jan gaan we aan de slag. Twee maal per week besteden we vele uren aan hout zagen, bewerken, lakken en monteren. Het worden fleurige, oersterke speelmobielen.

Prima om die saamhorigheid weer terug te zien.

Een paar dingen dringen zich sterk bij mij op. Het lijkt of al mijn technische kennis is verstopt in mijn hoofd. Mijn eerste succesvolle hogere opleiding was toch Werktuigbouwkunde? En ik heb in mijn leven zoveel met hout geknutseld! Waarom dan die aarzeling? Behoedzaam kijk ik na de uitleg van elke bewerking de kunst nog eens af, alvorens te beginnen.

Geschenken.

Van mijn ziekzijn heb ik aan de jongens, aan familie en vrienden eigenlijk niets verteld. Eenmaal een uitbarsting in tranen met het verhaal van de bouwplannen. En de schade aan mijn bureau. Ik dacht niet aan mijzelf.

Later bemerken we dat onze omgeving wel aanvoelde dat het met mij bergafwaarts ging.

In het begin schaamden wij ons een beetje voor een uitnodiging. Voor een etentje. Voor een paar dagen verblijf aan zee. Maar we stapten daar geleidelijk overheen. Dankbaar.

Drs. Scheepstra.

Het gaat weer minder met tennissen. Ik heb deze nazomer wat last gekregen aan mijn pols. Dat is niet helemaal weggegaan. Daarom speel ik al een tijdje met een band om. Dat helpt niet. Ook andere bandages niet. Daarom moet ik weer stoppen met tennissen.

Ik maak mij grote zorgen over hoe het allemaal verder moet. Mijn overspannenheid. Mijn pols. Hoe lang gaat het allemaal wel niet duren? En zal het allemaal wel goed komen? Moet ik wel doorgaan met mijn bureau? Met wie kan ik er vertrouwelijk over praten?

Vanwege mijn pols raadpleegde ik in november Drs. K.W.B.F. Scheepstra, orthopeadisch chirurg uit het lokale ziekenhuis.

In de wachtruimte vallen mij de vele assistentes op. Ook het heen en weer lopen met dossiers. En het mondeling overleg.

Ik schat hem ongeveer veertig jaar. Hij moppert op de slechte organisatie. Dat kan ik beamen. Maar ik mis de spirit om te proberen er een adviesopdracht uit te halen.

Wat me ook opvalt is hoe onzeker deze man is. Het lijkt wel of hij mij de beslissingen laat nemen. Maar het zou ook aan mij kunnen liggen.

Achtereenvolgens raak ik van de wal in de sloot: fysiotherapie, kijkoperatie, fysiotherapie. Daarna blijken mijn klachten eerder erger dan voorheen.

Tenslotte kan hij verder niets voor mij doen, want er is niets. Hij zegt het en hij straalt het duidelijk uit. Het lijkt of hij mijn klachten niet serieus neemt.

Ik besluit terug te gaan naar mijn huisarts. Op advies van een vriend meld ik mij bij Prof. Marti in Amsterdam.

Een van de laatste opdrachten.

Een goede vriend van mij nodigt mij uit te offeren. Na management trainingen volgt de opdracht tot het adviseren van de keuze en invoering van een projectplanningsysteem. Met heel veel moeite lukt het mij het werk tot een goed resultaat uit te voeren.

DE VERHARDING

Arbeidsdeskundige 2.

Of de arbeidsdeskundige V. van het GAK langs mag komen. Natuurlijk mag dat. Wij ontvangen een sjofel geklede man. Zijn voeten ruiken. Gehuld in geitensokken in sandalen. Hij hoort mijn verwarde verhaal aan. Keurt en passant de stoel van Thea af. Onze zoveelste nieuw gekochte stoel vanwege haar rug. Zonder dat hij haar klachtenbeeld kent. Of misschien ook wel. Het is voor haar de eerste stoel waar zij sinds jaren in kan zitten. Hij komt niet met een concreet beter model. Verwijst slechts naar de luxe kantoorhandel. Ons bekend. Hij wil de vroegere verdien capaciteit vaststellen. En bekijkt mijn inkomensgegevens. Hij wil de laatste drie jaar middelen. Ik maak daartegen bezwaar, omdat mijn gezondheid toen al tanende was. Het lijkt mij eerlijker de laatste 5 jaar te middelen. Om het nadeel van een onredelijk hoge latere korting op de uitkering een beetje te beperken. Hij wil niet meegaan. Ik voel mij gepakt. Ook mijn schriftelijk bezwaar wordt later afgewezen.

Supermarkt heropent.

Mijn zwager doet het goed. Ook nu hij al weer een tijdje zelfstandig ondernemer is. Een verbouwing met een forse uitbreiding van het winkeloppervlak.

We zijn telkens weer verbaasd over de teamspirit daar. En waar dat toe leidt.

De hernieuwde opening wordt een groots feest.

Drs. J.D.J. Tilanus, psychiater.

'U spreekt met Veeger.' zei hij op een avond rond 19.00 u. door de telefoon, 'geneeskundig adviseur van Interpolis'.

Het kwam erop neer, dat hij mijn toestemming wilde voor een psychiatrisch onderzoek. 'U zult een uitnodiging ontvangen van Dokter Tilanus.' Ik stemde in. Wat kon ik anders? Ik had geen notie.

De rit naar de zuidelijke stad was niet vrolijk. Het vror en het was zonnig. Ik had de grootste moeite in het bungalowpark het aangegeven adres te bereiken. Er was een opgebroken weg.

De bungalow was van oudere datum. Doodstil was het buiten, terwijl ik wachtte voor de deur. Ik was zo gespannen, dat ik niet meer weet wie mij

opendeed en in de kleine tuinkamer loodste. Evenals het hele huis was het ook hier koud en donker met veel hoog geboomte buiten. Er stonden een tafeltje en een stoel. Verder wat tuinstoelen opgeklapt, bijna geen ruimte om te zitten. Ik kon de benen niet vrij strekken.

Geen enkel geluid, binnen niet en buiten niet. Het rook naar niets.

Alsof ik alleen op de wereld was.

Na een tijd, die een uur leek te duren, klonken er geluiden. Een deur.

Voetstappen. De deur ging open. Een tanige, oudere, enigszins donkere man schudde mij mechanisch de hand en leidde mij in zijn werkkamer.

Eveneens donker. De kamer was gevuld met attributen uit de klassieke oudheid. Boeken, prenten en sculpturen.

Hij wees mij de stoel naast zijn werkstoel. Schouder aan schouder zat ik naast zijn bureau. Hij begon als een robot zijn vragen te stellen en te schrijven. Notities in telegramstijl gescheiden door schuine streepjes. Zo ging hij emotioneel enkele uren voort.

Toen hij klaar was haalde ik bevend mijn lijst van ingrijpende levensgebeurtenissen, die ik voor het onderzoek had gemaakt, uit de zak. Of ik het mocht toelichten. Wat hij nors weigerde. Hij pakte het slechts aan.

Als ik al iets te drinken heb gehad, ik kan mij er niets van herinneren. Dat zou voor mij dan de eerste keer zijn, dat ik dat niet meer wist. Hij wachtte tot ik het toilet had gebruikt en liet mij uit.

Minutenlang heb ik in de auto gezeten alvorens te vertrekken. Ik had een gebruikt gevoel en geen gedachten meer. Alleen maar somberheid.

Een tijd later kreeg ik bericht, dat Interpolis op grond van het onderzoek de uitkering terugbracht tot 40 %. Met advies tot psychische behandeling.

In de gegevens van het rapport valt de conclusie op uit eerder onderzoek door GAK-arts Dokter Vogelsang met als laatste zin: 'Herstel van de arbeidsvaliditeit is niet meer te verwachten.'

Het rapport van Dokter Tilanus zelf riep veel vragen op. Ook mijn huisarts had nogal wat bezwaren tegen het rapport en de conclusies. Ook vond hij het gerapporteerde arbeidsongeschiktheidspercentage van 40% en de geadviseerde therapie met elkaar in tegenspraak. Hij zou een hoger percentage bepleiten. Een groot deel van mijn schriftelijke levensloop kon Dokter Tilanus niet in zijn onderzoekgegevens verwerken, zag ik zelf. Er

was ook sprake van onjuiste gegevens. Na herhaalde lezing diende ik schriftelijk bezwaar in bij Interpolis, en verwierp het rapport.

Jaren later hoor ik van medische en juridische zijde dat ik pech gehad heb. 'Een notoir harde' die Dokter Tilanus, zo heet het.

Hulp?

Mijn huisarts probeerde mij op zijn spreekuur in juni 1991 toch over te halen tot psychische hulp.

De ongelukkige ervaringen met inmiddels vier eerdere onderzoekspsychologen en psychiaters deden mij huiveren. Mij aan een collega van hen toevertrouwen? De vertrouwensbasis in deze deskundigen was weg. Het toestaan verder te werken op basis van de aangevochten rapportages zouden een niet goed gerichte therapie kunnen inleiden, die erger zou kunnen zijn dan mijn kwalen.

Bovendien, zo realiseerde ik me, psychische hulp kan ook na een goede diagnose averechts werken. Of niet tot resultaat leiden. Om nog niet te spreken over eventueel voorgeschreven medicijngebruik. Hoe zou ik voor 60% mijn zaak kunnen blijven runnen en mijn werk kunnen doen met nog eens de last van de therapie erbovenop? Zonder therapie en zonder opdrachten kon ik nog maar nauwelijks de motor van mijn bureau stationair laten draaien.

Daarom vertelde ik mijn huisarts geen gebruik te kunnen maken van die hulp.

Ik ben iemand!

Onze jongste zoon concerteert weer eens op een avond in mei onder leiding van Jack in het muziekcentrum. Ik besluit er heen te gaan met mijn videocamera. Met statief. Omdat ik zo onvast ter hand ben. Het blijkt een prima middel om mij achter te verschuilen.

Dan valt me iets op. Zonder woorden wijken de aanwezigen als ik verschijn of passeer. Ik ben iemand! Een prettige ervaring. De muziek brengt warmte. De mensen ook.

Uitstappen?

Ik kan me al niet meer herinneren hoe lang het geleden is. Dat ik een kick kreeg bij het lopen in de Heeswijkse bossen, of bij het langlaufen. Door de endomorfine-productie in mijn lijf. De schoonheid van de natuur ontgaat me al zo lang. Ik ben een robot. Het sporten is een verplichte oefening om

mijn conditie een beetje op peil te houden, en mijn cholesterolproductie een beetje weg te stoken.

Telkens die sombere gedachten. Overdag, 's nachts in bed in de vele uren, die ik wakker lig, maar ook in het bos, bij het lopen. Ook vandaag weer. Als ik nu eens uitstap? spookt het weer door mijn hoofd. Maar ik wil niet gevonden worden. Het mag niet bekend worden. Bovendien zal ik bij rigoureuze methoden ongetwijfeld falen op het laatste moment, omdat ik niet durf. Ik wil ook geen hulpmiddelen gebruiken, die ik eerst moet verwerven. De Moerdijk? Ik kan me verzwaren. Maar mijn auto zullen ze vinden.

Face-lift.

Eindelijk is het zover. Na maanden dubben, overleggen, afwegen van alternatieven. Het hele gezin doet mee. Het plafond van de woonkamer wordt opnieuw gewit. Het behang wordt gerenoveerd. Er komen koven over de gordijnen. Er wordt een deuropening gesloten. En de donkere houten wand wordt bekleed met fraaie kunststofschroten. We praten niet over de moeite en tijd, die het allemaal kost. Het wordt een groot succes.

Dr. Bos.

Omdat de wachttijd van enkele maanden bij Prof. Marti voor mij te lang gaat duren meld ik mij bij Dokter K.E. Bos, handchirurg in het AMC. Na diverse onderzoeken en evenzovele ritten naar Amsterdam blijkt tenslotte uit een cinematografie (roentgenvideofilmopname), dat het polsgewricht onherstelbaar beschadigd is.

Ik moet kiezen. Om het vastzetten van de pols te voorkomen zijn er twee alternatieven. Het operatief verwijderen van een handwortelbeentje. Of drie. In het eerste geval blijft de functie van de hand meer intact. Met de tweede methode hebben de experts meer ervaring.

Ik overleg met mijn huisarts. Die kan mij niet helpen bij de keuze.

Ik voel me radeloos en bel die avond, zonder medeweten van mijn huisarts, met een andere behandelaar. Op eigen kosten ga ik naar hem toe: 's avonds, dan is er geen risico op ontdekking. Ik heb in een tabel een overzicht gemaakt van beide alternatieven met alle gegevens, die ik van Dokter Bos gekregen en onthouden heb. De behandelaar valt bijna van zijn stoel van verbazing. 'Waarom maakt u het toch zo gecompliceerd, mijnheer Walker?' vraagt hij. Ja, wist ik het maar.

Ik stel de dag daarop enkele vragen op, die ik Dokter Bos telefonisch voorleg. Dan kies ik voor de tweede methode. Officeel heet dat: proximale rij-carpectomie. Het verwijderen van de eerste rij handwortelbeentjes, waardoor de hand verkort wordt.

Bureaucratie.

Ik heb al een tijd geleden de uitkeringsaanvraag WAZ bij het GAK ingediend. Van de formulieren en de vele folders word ik horendol. Ik kan er geen wijs uit en besluit naar best vermogen de spullen in te dienen.

Mijn oog valt in de Kamerkrant op een mededeling uit de grote havenstad. Op een der gemeentediensten wordt gratis voorlichting gegeven over allerlei soorten uitkeringen. Ik bel op, of dat ook is voor mensen van buiten de gemeente. Ja dat is zo. Ik besluit erheen te gaan. Daar ben ik veilig. Onherkenbaar. Dat zal mij helpen bij mijn vragen.

Een bewolkte, winderige dag. Af en toe wat regen. Ik kom om 16.30 u. met de jaarstukken op dat kantoor. Ik sta strak van de zenuwen als de gebrilde veertiger mij in een spreekruimte loodst. Na mijn verhaal krijg ik razendsnel een uiteenzetting over de regelingen, die voor mij van toepassing kunnen zijn. OIAZ heet het ondermeer geloof ik. Ik moet voor de sluiting van mijn bureau een aanvraag indienen, anders geldt het niet. Verder duizelt het mij. Ik probeer met aantekeningen de schetsjes, die hij maakt, aan te vullen. Hopelijk kom ik er thuis in alle rust dan nog uit. De man zelf lijkt ook ten einde raad. Dat het voor mij zo moeilijk is. Het is toch zo simpel voor hem.

Opeens zijn we anderhalf uur verder. Ruim over zijn tijd. Ja ik mag hem eventueel nog bellen. Dan loodst hij mij naar buiten. Het is donker en koud. Dunne regen prikt op mijn voorhoofd.

Vervolgens moet ik naar het Academisch Ziekenhuis. College geven in de grote zaal. Eerst zoeken maar de juiste ingang, dan parkeren en eten in de schemerige mensa. Met mijn volle eetplateau in de hand maak ik bijna een buiklanding. De drempel heb ik niet gezien. Weldra kan ik mij troosten. Dat gebeurt elke tien minuten hier.

Dan ga ik de zaal opzoeken. Zoals vaak is de meterslange bordenpaternoster door mijn voorganger vol met krijtteksten geschreven. Dus eerst een doek natmaken en dan het bordengalerij schoonwissen. Dan verder de projectie voorbereiden en wachten.

Ik loop nog wat rond en zie aan de wand in een van de gangen de foto van de concertgitarist. Bij wie in de plaats van de vernielde duim een teen was geïmplanteerd. Hij speelt weer. Heb ik wel goed gekozen in het AMC? vraag ik mij af.

Dan geef ik mijn derde college. Onderbroken door een staande pauze is bij koffieautomaten in kale ruimten. En gesprekken met de studenten.

Ik herinner mij niet meer hoe ik erdoor gekomen ben.

Verjaardag.

Meestal vieren Thea en ik onze verjaardag alleen met haar familie. De mijne woont verder weg. Dit jaar vieren we weer eens met beide families samen. Een soort open huis. Het loopt wat de tijd betreft behoorlijk uit de hand. Tot in de late uurtjes. Uitbundig.

Juni 1991.

Het is half acht in de avond. Telefoon. Mijn huisarts. Hij vertelde dat hij bij Dokter Veeger, medisch adviseur van Interpolis, had aangedrongen op een adequate rust- en behandelperiode voor mij. Hij was blij te kunnen melden, dat Dokter Veeger daarbij een volledige uitkering toezegde, indien en zolang psychiatrische behandeling nodig zou zijn (bijvoorbeeld 1 tot 2 jaar). Op voorwaarde dat ik daaraan zou meewerken. Intuïtief voelde ik, dat ik daarop ja moest zeggen. Wat ik vervolgens deed. Met een gevoel van opluchting legde ik de hoorn neer.

Enige dagen later. Thuis. Acht uur in de avond. Telefoon. Mijn huisarts. Zijn stem klonk niet vrolijk. 'Het spijt mij, Interpolis is teruggekomen op haar toezegging. Behandeling van u wordt wel verwacht, echter nu bij een uitkering, behorend bij slechts 40 % arbeidsongeschiktheid.' Het was alsof er een bom insloeg. 'Hebben ze verteld waarom?' vroeg ik. 'Nee, misschien is hij door het bestuur overruled,' zei hij. 'Daar ga ik niet mee akkoord' zei ik verbijsterd.

Ik heb zowel Interpolis als mijn huisarts verzocht dit recht te doen zetten. Dat leverde niets op. Mijn huisarts heeft later de toedracht van het voorgaande nog schriftelijk verklaard en ondertekend.

Psychiater 2.

In de grote stad raak ik omstreeks 08.00 uur bijna verward in de auto's. Om blikshade te voorkomen besluit ik wat verder weg in een stille straat te parkeren en een eind te lopen naar het GAK. Ik ben uitgenodigd om op

28 oktober 1991 te verschijnen bij Dokter A.A. van Loon, psychiater, voor een onderzoek. In een groot onpersoonlijk gebouw met verschillende portiers. Bruine, groene wanden en plafonds, schaars verlicht. Rokerig, rommelig. Balies, zithoeken, asbakken, automaten, tijdschriften en allerlei mensen in informele kleding. Op en neer lopend met of zonder dossiers. Kamer in, gang uit.

Een enkeling zit te wachten. Met de jas aan. Wachten op wat komen gaat. Ik ook. Behalve voetstappen, het klappen van een deur, en wat hoesten, is er niets te horen, behalve de zoemende ventilatie.

Ze begroette mij hartelijk. Liet mij in haar lichte kantoor. Een grote beker koffie. Geurig. Het gesprek begon prettig.

Maar allengs bekwam mij echter het gevoel, dat er nog vele wachtenden na mij waren. Zij kon zich de overlast die de woningbouw voor mij en voor andere omwonenden met zich meebracht niet voorstellen. Ik proefde vooringenomenheid, haast en oppervlakkigheid. Waar ik merkte niet goed verstaan of begrepen te zijn kreeg ik geen gelegenheid voor een nieuwe poging. Soms werd ik onderbroken of aangevuld voor ik het antwoord had gegeven. Het leek mij alsof zij dacht dat ik met mijn pols simuleerde. Zij vroeg mij waarom ik geen toestemming had gegeven voor inzage van het rapport van Dokter Tilanus. Ik vertelde van de bezwaren die mijn huisarts en ik tegen het rapport hadden. Dat ik daarom geen inzage door het GAK kon toestaan.

Ik schrok erg toen zij terwijl zij mij uitliet het woord 'repercussies' liet vallen. Kon daartegen geen woord uitbrengen.

Zij rapporteerde later mijn inzetbaarheid voor halve dagen bij een dubieuze herstelprognose.

Haar inhoudelijk rapport bleek aanvechtbaar. Na bespreking met mijn huisarts maakte ik bezwaar.

Gesprekken.

Arbeidsdeskundige van Gool had ons inmiddels verscheidene malen bezocht.

Hij adviseerde reeds in het eerste gesprek, dat het beter was voor mijn herstel als ik mijn bezwaren tegen Interpolis en de gemeente zou laten varen. In mijn toestand liet ik mij leiden door dit advies. En beperkte ik mijn verweer vooral tot de op zijn eind lopende procedure rond de woningbouw.

Later kwam de arbeidsdeskundige met het publiek herkenbare voorbeeld (hier weggelaten) van de met branche genoemde ondernemer. Waarvan de gezondheid van de vrouw als gevolg van een jarenlang omvangrijk conflict met de overheid, en vanwege zijn vasthoudendheid daarbij, sterk geleden had. Met als moraal: laat je bezwaren vallen, anders gaat het mis met je vrouw.

Deze alombekende ondernemer werd, met het noemen van de branche, direct herkenbaar. Maar de schade door het lijden van zijn vrouw is een prive-zaak en geen publiek geheim, vonden Thea en ik. Wij voelden ons ook gechanteerd. Als je je belangen en je verweer inlevert, blijft je vrouw gezond.

Wij wisten hierop niet direct te reageren.

Pas in het volgende gesprek heb ik tegen de heer van Gool bezwaar gemaakt tegen zijn optreden. Omdat Thea hierdoor beschadigd werd. En ook omdat hiermee de privacy van mensen werd geschaad. Ik heb de heer van Gool gezegd te hopen, dat ons privé niet door hem morgen op herkenbare wijze naar andere Interpolis-klanten zou worden doorverteld. De man kwam na onze bezwaren niet tot een excuus maar probeerde zijn gedrag goed te praten.

Vrienden van het lied.

2 februari 1992. Het heeft gesneeuwd. Het is bewolkt. De weg is glad. Voor het landhuis staan al veel auto's langs de weg. We parkeren. Krakend gaan onze stappen door de sneeuw. Naar de deur. Ik hoor vogels zingen. Opvallend, juist nu. Wij bellen aan. Dan gaat de deur open. Roezemoezige geluiden en warmte stroomt naar buiten. Welkom zijn we. De jas wordt aangepakt. Wij zijn te gast ten huize van de bekende muzikrecensent Hein Zomerdijk. Het is een bijeenkomst van de 'Vrienden van het Lied' met een liederencyclus. De sfeer in de met veel hout beklede bungalow is warm, ongedwongen en hartelijk. We genieten van geurige koffie met speculaas.

Ik heb het voorrecht op een paar meter van de zanger te kunnen zien en horen. Nooit zal ik het vergeten! Prachtig.

Helaas zal onze vriendelijke, erudiete gastheer kort daarop vlak bij zijn huis omkomen in het verkeer.

Bedankt.

Begin maart nodigt de grote uitgever mij uit. Ik heb de syllabus voor het nieuwe collegeseizoen net geheel aangepast en voorbereid. Over het

tijdschema van de door mij te geven colleges in het nieuwe seizoen. Daarover zal het gaan denk ik.

Als ik de kamer in Hoog-Brabant binnenkom word ik begroet met koffie. De studieleider is kort en krachtig. Er is iemand die goedkoper is. En ik wordt bedankt. Nee, het heeft niets te maken met kwaliteitsklachten over mij.

Drie minuten later sta ik buiten. Afgedankt.

Ik besluit niet te procederen.

Carpectomie.

De laatste maanden heb ik elke week gebeld. Met de afdeling planning. Of ik al aan de beurt was. Of ik al was ingepland. Eindelijk. Te langens leste word ik in de Goede Week van 1992 aan mijn pols geholpen.

Een forse ingreep is het. Infuus, pijnstillers en bloed wordt toegediend. Aanvankelijk drie slangen met spullen aan mijn lijf.

Ik zie nog voor mij hoe sommige patiënten de doktersadviezen voor een goed herstel aan hun laars lappen. Maar intussen wel voortdurend klagen over de pijn. En dat hun pols maar niet beter wordt. Weet nog hoe ik mij daaraan ergerde.

Het herstel bij mij verloopt gestadig.

Wel zal ik altijd pijn aan de pols houden bij belasting.

Na het herstel zijn we twee jaar verder, waarbij ik mijn pols niet of nauwelijks heb kunnen gebruiken.

Tennissen is er niet meer bij.

Te Gast.

Op een waterkoude maartavond arriveren we in het grensdorp. We zijn te vroeg. Genieten daarom eerst van een lekkere kop koffie in het gastvrije dorpscafé. En kijken uit over de donkere bossen aan de Belgische grens. Met club Breda kunnen we die avond te gast zijn bij de bekende zangeres Marie-Cécile Moerdijk. De avond is een groot feest. Het onthaal is met koffie en cake. Dan de heerlijke zang met entertainment door de kunstenaar. Met haar persoonlijke noot voor de gasten. Later zwermen we door haar huis. Door de tuin. Met eten en drinken. En conversaties.

Juni 1992.

Telkens weer een nieuw gesprek met de arbeidsdeskundige van Interpolis. Lange gesprekken. Veronderstellende, drammerige, uitgebreide

monologen vonden wij het. Het leek voor ons op pogingen om mij plat te praten. Ik zag er erg tegen op, kon er niet van slapen, was er weken later nog volledig door geabsorbeerd.

Inmiddels viel ons dossier onder een andere medisch adviseur.

Tot onze verbazing verontschuldigde de heer van Gool zich, dat hij niet op de hoogte was van mijn laatste gezondheidsontwikkelingen. Omdat, zoals hij zei 'mijn dossier over u sinds april incompleet is'.

Ik stond sprakeloos. Hij ging dus met een klant praten, zonder de laatste gegevens daarover te hebben. Maar het doel van het gesprek stond hem wel voor ogen, zo bleek. Hij wilde naar een lager uitkeringspercentage van 100% naar 75%, waarmee ik niet akkoord ben gegaan.

Zeilen.

10 oktober was het zover. Telkens weer moest het worden uitgesteld. De boot van het dispuut wachtte ons op in Blokzijl.

Het was een koele najaarsochtend met een stralende zon toen we de boot optuigden. Wat een geluk! Het werd die dag twintig graden. Dus dat betekende volop genieten. Eerst de sluis door. Dan naar de Wieden.

Koffie met vla. De lange ontspannende dag werd besloten met een heerlijk maal in een Zwolse bruine kroeg.

September 1992.

Het is de dag van vertrek. We moeten er weer even tussen uit. Een drukte van belang. Alles voorbereiden. Na het inpakken slepen we de bagage de hall in.

Dan zien we opeens aan de knop van de voordeur een pakketje. Met een kaartje eraan. 'Genieten, genieten!!' staat erop. 'Met een aardigheidje voor in de lucht!' Een tijdschrift.

Dat is nou Els!

Feilloos voelde zij het aan. Wat we niet met woorden hadden verteld. Brandstof om weer even verder te kunnen.

Eind 1992.

Elf uur 's morgens. We horen geritsel, geschuif, een plof, en dan de klap van de klep van de brievenbus. De post. Daartussen een gele vensterenvelop. Het GAK. Schrik. De zoveelste brief. Wat nu weer? Uitkering een stapje verhoogd naar 80-100%. Een zucht van verlichting.

Eindelijk erkenning. Eindelijk rust. Dacht ik. Om misschien nog tot herstel te komen.

Na een twee jaar lange reeks van controles, onderzoeken en gesprekken. Eindigend in maandenlang intern beraad, en nog eens drie gesprekken.

Nu was er de bevestiging.

Een vreemd gevoel kwam weer bij me op. Bij het GAK was het al vaker aan de orde geweest. Men sloot inmiddels mijn herstelmogelijkheden uit. Respecteerde dat ik het nog zou proberen.

Zou ik nog aan de slag komen? Nee, ik wilde niet aan stoppen denken.

Ik wilde op zijn minst de motor van mijn bureau stationair laten draaien. En intussen knokken voor herstel. Dat had ik vanaf het begin gezegd. Ik wilde niet afhankelijk zijn.

Tranen.

Angela trouwt.

27 november 's avonds zijn we in een chique restaurant in het Gooi. Het is fijn om te zien, dat beiden het goed hebben. Familieleden, ook mensen, die je jaren niet gezien hebt, zijn er. Ondanks onze enorme problemen hebben we leuke momenten die avond.

Communicatie en betaling.

De telefoontjes met Interpolis blijven nodig.

Steeds een andere contactpersoon aan de telefoon te krijgen is niet prettig.

Er waren vele redenen van afwezigheid van de collega:

werktijdverkorting, deeltijd, naar bijeenkomst kwaliteitszorg, vakantie, wegens vergadering, reorganisatie, nieuwe directeur, ander computersysteem.

Uiteindelijk waren er meer dan tien mensen, die zich zo met mij bezighielden. Of ik met hen. Communicatiestoornissen, vertraging, vergissing, irritatie bleven niet uit.

Pas later hebben experts mij aan de hand van de stukken duidelijk gemaakt, dat er de laatste jaren speciale brieven aan mij werden gezonden. Met bedoelingen die later juridisch tegen mij zouden kunnen worden gebruikt. Onopvallend. Niet met naam ondertekend, niet met functie, en ook niet met de titel 'Mr.'. Daarin werden bijvoorbeeld terloops aanvechtbare veronderstellingen geuit. Als je die niet weerspreekt of schriftelijk weerlegt, aldus deze insiders, is de volgende stap dat de verzekeraar met verwijzing naar het contract, niet meer uitbetaalt.

De monologen van de arbeidsdeskundige sedert 1990 moest ik als een voorloper hierop beschouwen. Zo werd mij achteraf eveneens door deze deskundigen duidelijk gemaakt. Je verweert of interrumpert af en toe dan nog wel, maar later word het je duidelijk dat uit je verweer nieuwe veronderstellingen of argumenten worden ontleend. Dat betekent, dat je je als verzekerde ingeval van schade al vroeg moet laten bijstaan. Maar onze tussenpersoon Rabobank werkte intussen steeds nauwer met Interpolis samen. Vormde aldus gaandeweg een interne extra schakel en hield zich op de achtergrond. Zo bleven wij er alleen voor staan.

Met de betalingen door Interpolis ging het intussen eveneens geleidelijk bergafwaarts. Zonder bericht erg laat. Als ik daarover telefonisch klaagde wordt actie beloofd. Soms schijnt het mij, dat er smoesjes worden opgehangen, zoals 'het dossier is er niet'. Dan duurt het nog weken voor de overschrijving is gedaan. Zonder vergoeding van rente en kosten.

Wintersport.

Met de sneeuw is het de laatste jaren steeds minder en minder geworden. Tien jaar geleden was er in de Eifel met Kerst en Carnaval volop sneeuw. Later alleen nog met Carnaval. De laatste jaren helemaal niets meer. Daarom ditmaal naar Pamporovo. Sneeuw volop. Het langlaufen lukte met enige moeite. Dat gaf de nodige ontspanning. En dat was hard nodig. Vooral de uitstapjes naar interessante plaatsen in de omgeving en de kennismaking met de bevolking maakten op ons veel indruk.

Op een ochtend marcheer ik in de sneeuw de Bear Mountain op. Wie loopt daar toch met stevige pas? Met een tas. Een vrouw.

Tandarts Atanassova spreekt vloeiend Engels. Ze heeft luchtpakketten bij zich. Nee, de door mij geplande route door het bos omlaag naar het dorp met de muziekschool is niet begaanbaar. Ik zal langs de noordkant via de pistes naar het stadje beneden moeten. Maar eerst wat eten op het terras. Haar man voegt zich bij ons. Arts Professor Antanassov.

Die vermaakt zich met skiën.

Ze is 60 jaar, maar heeft nog de kuren van een jonge meid. Na de lunch probeerde ze mij te leren om zittend op je jack de blauwe piste af te dalen. Ik deed het toch maar te voet!

3 februari 1993.

Arbeidsdeskundige van Gool bezoekt ons weer. Interpolis wil zijn voorstel van 75% omzetten in een beslissing. Ik maak daartegen bezwaar. En vertel hem van de beslissing van het GAK.

Hij vroeg mij of ik bereid was Interpolis toe te staan de GAK-informatie over mij op te vragen. Ik antwoordde hem direct met mijn toestemming. Ik heb mijn gezondheidsklachten nog eens toegelicht en hem verteld dat het GAK mij inmiddels na jaren van onderzoek rust toestond. Een laatste kans op herstel. En hem verzocht dat Interpolis dat eveneens zou doen. Bij het afscheid heb ik hem gevraagd mij te willen informeren over de mogelijke procedures ingeval ik mijn bezwaren kenbaar wilde maken. Hij zegde dat toe.

Cursus.

Inmiddels heb ik een cursus stressmanagement gevolgd. Al twee jaar had ik veel gelezen en gezocht naar passende middelen om zelf mijn problematiek ter hand te nemen. Maar het aantal hulpbiedende instanties en methoden is zo groot. En het is allemaal zo vaag.

Stressmanagement is in ieder geval begrijpbaar. Een goede kapstok om je mate van (over)belasting in het vizier te krijgen. Met het onderkennen van verbeteringsmogelijkheden.

De ontspanningsoefeningen gaven mij wat verlichting. Ook het gedeelte, dat zich richt op positief denken, levert voor mij wat op.

Ontdekking.

1 maart 1993. Omdat de betaling van Interpolis weer uitblijft, bel ik op. Mevrouw v.B. deelt mij ditmaal laconiek mee, dat de betaling is opgeschort. Waarom weet zij niet te zeggen. Ik protesteerde hier in hetzelfde gesprek tegen, omdat mij hierover voordien niets was medegedeeld. Ik ontvang daarop geen antwoord.

15 maart 1993.

's Avonds half negen. Telefoon. Een heer Schoffelen voor mij. Ik schrik. Hij stelt zich voor als de nieuwe medisch adviseur van Interpolis. Hij vertelde, dat de maatschappij 'Omdat er nog enkele vragen waren', een 'onderzoekje' door Dokter Duinkerke, psychiater wenste. In Weert. Hij zou daartoe 'een uitgebreid dossier over mij vooraf aan Dokter Duinkerke toezenden inclusief mijn levensloop'. In dat telefoontje citeerde ik naar hem de laatste zin uit mijn stuk 'mag ik nu eindelijk eens met rust gelaten

worden?' Hij antwoordde, dat hij inderdaad ook dat stuk bedoelde te zenden naar Dokter Duinkerke. In mijn afhankelijke, ellendige positie, heb ik niet eens overwogen deze, ditmaal korte, keuring te weigeren. Zonder ook maar een moment stil te staan bij de mogelijkheid van bedenktijd, stemde ik toe.

Mijn huisarts vertelde ons later, dat er alle recht en reden voor mij was om dit onderzoek te weigeren. Maar ik wist dat niet, en Dokter A.J.M. Schoffelen vertelde dat mij ook niet. Ik voelde mij ongelukkig en werd door de vraag overvallen. Waarom moet het eigenlijk zo ver weg? moet ik nog wel gedacht hebben.

Wandelvakanties.

In de sportzaak in de grote stad bezoek ik een show van buitensporten, kleding en materialen. Ik kom met veel brochures thuis. Blader die later eens door. Een ervan gaat over avontuurlijke groepswandelvakanties. Ik besluit een dia-middag daarover te bezoeken.

Het blijkt inspirerende bijeenkomst. Er zijn veel sportieve mensen. Er is veel uitrustings- en reismateriaal uitgestald. Er zijn diapresentaties van alle delen van de wereld waar ik in ieder geval mee weg kan dromen.

Het 'onderzoekje' door Psychiater 3.

De rit erheen verliep voor ons in een bedrukte stemming. Wat zou er ditmaal gaan gebeuren? Thea reed. Autorijden is voor mij de laatste jaren een crime geworden. In de drukte of onder druk gaat het niet meer. De spanning steeg naarmate wij het ziekenhuis naderden. Gelukkig hadden we ruim de tijd genomen. Tijd om te zoeken en te parkeren.

Eerst de kamer van Dokter S.J. Duinkerke gezocht. Daarna een kop koffie in het restaurant, en wachten.

Vijf minuten voor tijd meldden wij ons aan het loket. De zon scheen in de heldere ruimte. Behalve de gebruikelijke attributen van een wachtkamer was er een wand met poppen en kleivoorwerpen. Misschien de producten van de therapie.

Vrijwel op tijd stond hij in de deuropening van de wachtruimte en noemde mijn naam. Een rijzige, slanke man van nog geen veertig. Een vragende, onderzoekende blik in de ogen. Ik veerde als in een schrikreactie omhoog en schudde hem de hand. Thea volgde naar zijn kamer. 'Oh nee, u kunt er niet bij zijn, daar is geen sprake van, dat is niet de gewoonte' bitste hij tot haar. Kennelijk mocht zij zelfs niet bij een intake-gedeelte aanwezig zijn.

Als een robot redde ik de situatie: 'Thea, ga maar naar het restaurant, we zien elkaar daar straks wel'. Om vier uur zou het voorbij zijn, wist Dokter 11. We waren totaal overdonderd en weg was ze.

Hij wees mijn plaats naast zijn bureau op een hoge stoel met de rug tegen de muur. Vroeg of ik koffie wilde. Ik bedankte, ik had net koffie op. Hij reageerde gepikeerd.

Ik viel van de ene verbazing in de andere. Na vanmiddag zou er nog een tweede sessie nodig zijn, vond hij. Hij wilde eerst mijn verhaal horen. Ik gaf hem een papier, waarop ik mijn gezondheidssituatie en de storende onregelmatigheden met Interpolis had omschreven. Hij heeft dat na afloop ook aan zijn rapportage toegevoegd.

Hij toonde zich vooringenomen en corrigerend. Ik zat barstens vol van het groeiende conflict met Interpolis, dus gooide ik dat er met veel emotie uit. Dan zette hij me stil. Begon zin voor zin uit te spellen. En te verifiëren of dit dan wel de juiste weergave was. Elke uitspraak van mij trok hij in twijfel. Hij liet me net zolang bijschaven tot ik mij vanuit mijn afhankelijke, ellendige positie uit arren moede bij zijn controleformulering neerlegde. Ook tegen andere merkwaardigheden durfde ik niet te protesteren. Machteloos. En vrezend voor repercussies.

Alles werd door hem opgeschreven op A5-formaat kaartjes. Dwars door de voorbedrukking heen. Als het kaartje vol was, ging hij rondom langs de rand verder alvorens een nieuwe te pakken.

De eerste sessie van dit onderzoek ging later over in mijn levensverhaal en duurde uiteindelijk vier-en-een-half uur.

Deze sceance werd hinderlijk onderbroken door een aantal telefonades van Dokter Duinkerke, kennelijk naar een huisarts. Omdat Dokter Duinkerke vond, dat een buitenlander van buiten de regio toch eigenlijk niet in dit ziekenhuis opgenomen kon worden. Alsmede naar een collega in het ziekenhuis. Dokter Duinkerke uitte zich daarbij bijzonder fel. Uiteindelijk bleek uit de conversaties dat de man toch werd opgenomen.

Deze intermezzi namen zo'n drie kwartier in beslag, waarbij ik mij zat af te vragen, wat ik toch moest: weglopen of blijven.

Ik vroeg hem daarna of het mogelijk was de telefoontjes uit te stellen tot na de onderzoeksessie. Want ik had er last van. 'U kunt toch weglopen, dan gaat u maar naar buiten' reageerde hij scherp.

Om half vijf overleg. Stoppen of doorgaan was de vraag. Het idee ook nog voor een derde sessie te moeten verschijnen sloot ik uit. Ik wilde er wel van af. Na Thea te hebben geïnformeerd zouden we doorgaan tot zes uur. Het werd half zeven.

De tweede sessie enkele dagen later duurde nog eens ruim 4 uur. Ditmaal ging het over feiten en (levens)ervaringen. Voor zover deze voor mij ingrijpend waren werden ze door hem gebagatelliseerd. Aan het eind wijdde hij slechts enkele vragen aan het schriftelijk overzicht van mij van zes pagina's met mijn levensloop en gezondheidsklachten. Dat stuk was volgens afspraak onderdeel van het lijvige pakket informatie, dat hij mij demonstratief toonde, en dat hij vooraf van Dokter Schoffelen ontvangen had. Ik voelde mij alsof ik vastgespijkerd zat.

Hij begon over mijn financiële positie, en suggereerde, een uitkering niet nodig te vinden, vanwege de aanwezigheid van 'spaarcentjes'. De rente daarover vond hij een goede oplossing in plaats van een uitkering. Ik hoorde het verbijsterd en machteloos aan. Verwijtend sprak hij mij aan over mijn verzet tegen de gemeente en tegen Interpolis. Ik werd radeloos. Mocht ik dan niet opkomen voor mijzelf? realiseerde ik mij later. Had ik dan geen zorgplicht voor mijn gezin? Had ik niet het recht om te knokken voor mijn bureau?

Het onderzoek eindigde met een aantal metingen in ontklede toestand. Met alleen de onderbroek aan. Terwijl ik daarna rillend overeind was gekomen op de onderzoektafel vertelde hij mij, dat hij geen afwijkingen had gevonden, 'altijd metend volgens de definitie van het WAO-begrip 'ziekte en of gebrek' gehanteerd door de Centrale Raad van Beroep'. Na ruim 8 uren onderzoek wist hij terstond, zonder analyse van de verzamelde gegevens, de uitkomst. Geen woord over mogelijke inzage of bespreekbaarheid van het door hem uit te brengen rapport. Vanwege mijn geheugen-, coördinatie- en concentratie- en waarnemingsklachten was er nog een bijzonder extra neuropsychologisch onderzoek nodig. Dat moest bij Dokter B.R.M. Kuypers, die hij zei 'goed' te kennen.

Waarom nog verder weg, dacht ik nu. Hij weet toch, dat reizen problematisch is voor mij? Ik voelde mij misbruikt. Alles wat u zegt kan

tegen uw worden gebruikt, begreep ik. Te laat. Wat had ik kunnen doen? Ik heb verschillende malen op het punt gestaan om op te staan en weg te rennen. Maar ik kon het niet. Dan was ik aan de schandpaal genageld, dacht ik.

Tot zover mijn herinnering van het 'onderzoekje'.

Rapportage.

Het rapport was 36 pagina's lang. Het gaf onder meer met '....!!!!' het slot van een citaat van mij over het conflict met Interpolis. Het maakte ook melding van zijn zelfstandig onderzoek bij de arbeidsdeskundige ter verificatie van mijn uitspraken. Geen verificatie bij mijn huisarts, want Dokter Duinkerke wilde dat niet schriftelijk. Voorts wees hij ondermeer op een verschil in jaartal over de door mij vermoedde eerdere overbelasting. Ik maakte daar bij mijn huisarts nooit een geheim van. '...verzwijging.' suggereerde zijn tekst. Reeds bij uitgebreid specialistisch onderzoek op mijn verzoek in najaar 1978 werden er evenwel bij mij geen afwijkingen gevonden.

Mijn publikatie over werken aan je gezondheid vatte zijn rapportage op als bewijs van gezondheid.

Alinea's als deze gingen direct over in de conclusies van het rapport.

Na het lezen van zijn rapport besloot ik om van mijn leven nooit meer psychische hulp te vragen.

Naar Elsloo.

11 april 1993. We boften met het mooie weer. De ontvangst was hartverwarmend. Alsof we er al jaren kwamen! Een heerlijke voorjaarsdag. Het begon met koffie met vlaai. Gemoedelijke gesprekken overgaand in de lunch. Daarna de wandeling naar het kasteel. De kruidentuin door. Langs het filmstraatje weer naar boven. Na de schemering feestelijk gourmetten.

De rit naar huis was moeizaam.

Extra onderzoek door Drs. Kuypers.

Gelukkig was het een stralend zonnige dag. Met verwarde gevoelens ging ik op weg. Naar de Limburgse stad aan de Maas. Wat zou er nu gebeuren? Wat heeft het allemaal voor zin, dacht ik. Zou ik gezien worden? Wat moest ik dan zeggen? Op weg naar een zieke relatie. Ja, dat zou ik zeggen.

Dit onderzoek was eveneens gespreid over twee dagen. En een nabespreking op een derde dag. Ik herkende veel van de vragen en opgaven.

Dergelijk onderzoek, heb ik vier maal ondergaan. Eenmaal bij beroepskeuze, tweemaal bij verandering van werkgever. En tenslotte kort geleden nog in april 1990 bij Mevrouw Soeren.

Toen ik dit aan de assistente van Dokter Kuypers vertelde, antwoordde zij: 'dat is niet erg, dat is lang genoeg geleden'.

Dokter Kuypers gaf tijdens het onderzoek ongevraagd een lofzang op de kwaliteiten van Dokter Tilanus en Dokter Duinkerke. Het gaf mij een vernederend gevoel. Maar wat kon ik doen?

8 uren duurde dit extra onderzoek.

Op de resultaatbespreking de derde dag luidde de uitspraak: 'Spijtig voor u is er niets gevonden.' 'Waarnemingsuitval of concentratieverlies als gevolg van stress sluit ik niet uit' zo zei hij. 'Maar dat heb ik niet onderzocht'.

'Maar als u wil kan ik u wel behandelen. Dan moet u maar een afspraak maken.' Aldus Dokter Kuypers.

Ik begreep er niets meer van. Het rapport zou naar Dokter Duinkerke gaan. Van hem zou ik wel verder horen.

Het rapport heb ik niet ontvangen. Het werd verwerkt in het rapport van Dokter Duinkerke. Wat ik evenmin ontving.

Wetenswaardig.

Intussen was mijn huisarts erg geschrokken. Hij vertelde op 26 april 1993 het volgende voorval toen Thea op zijn spreekuur kwam:

'Na het onderzoek van uw man heeft Dokter Duinkerke mij telefonisch om inlichtingen verzocht. Ik verklaarde mij daartoe bereid. Mits schriftelijk' (lijkt een redelijk verlangen en een in de professionele wereld aanvaarde waarborg tegen ongecontroleerd oordelen over personen).

'Daarop toonde Dokter Duinkerke zich geïrriteerd. Hij gaf tevens tot mijn verbazing onomwonden te kennen, 'dat hij het dan zonder die informatie zou doen. Dat hij dit zou uitleggen ten nadele van mijnheer Walker'.

En brak het gesprek abrupt af. Ik was daarvan erg geschrokken' vertelde mijn huisarts.

Wij hebben mijn huisarts later een verklaring van dat telefoongesprek ter correctie en ondertekening voorgelegd. Maar hij wilde hierover niets op papier verklaren. 'Ik ben dat niet verplicht volgens mijn 'groene' boekje, dat kent u wel' zei hij. Wij kenden dat niet.

Verder vertelde hij, dat deelname aan dat onderzoek trouwens niet verplicht was. Want ik had me ertegen kunnen verzetten.

GEZOND EN ZIEK

Bezwaar.

Zo werd mijn uitkering midden 1993 geheel ingetrokken.

Een absurde situatie: GAK betaalt 100%, Interpolis daarentegen 0%, alsof ik uit twee personen bestond. Hetgeen inmiddels zo was. De een zei: 'rustig aan'. De ander zegt: 'niet zeuren niets aan de hand'. Na het gehannes met mij de laatste jaren, begon nu echt een hel voor mij.

En voor Thea. En zo werd ik geacht gezond te worden en te overleven.

Tevens ontving ik kort daarop van Interpolis een verzoek om machtiging tot het opvragen van gegevens van het GAK. Ik kon het niet geloven. Ik gaf daarvoor al vier maanden geleden toestemming (3 februari 1993) aan de arbeidsdeskundige.

Voor mij was de maat vol. Ik wilde al langer een laatste poging doen om mijn klachten over Interpolis kenbaar te maken. Maar het door de arbeidsdeskundige toegezegde antwoord over de mogelijke bezwaarprocedures was uitgebleven. Ik wist niet tot wie ik mij zou moeten wenden. Daarom volgde ik het advies van een behandelaar. Ik diende mijn klachten rechtstreeks in bij de Ombudsman Schadeverzekering.

Rechtstreeks, omdat Interpolis niet op mijn eerdere klachten had geantwoord. Zowel de hele lijdensweg met Interpolis, alsook die met Dokter Duinkerke betrok ik in mijn klachten. Op grond van de hele gang van zaken verwierp ik het laatste onderzoek en wenste ik verschoond te blijven van de gevolgen daarvan.

Ik drong ook aan op corrigerend optreden tegen het door mij omstreden gedrag van Dokter Duinkerke.

Klacht.

De Ombudsman meldde mij kort daarop zich 'niet te kunnen bezighouden met eventuele ontsporingen van onderzoekend medisch specialisten'.

Daarop diende ik bij het Medisch Tuchtcollege een klacht in tegen Dokter Duinkerke.

De klacht betrof onder meer de volgende problematiek:

Had hij de onderzoeksopdracht van Interpolis wel mogen aanvaarden?

Kan een arts een onafhankelijk medisch oordeel uitspreken? Als hij

betaald wordt door een opdrachtgever, met wie de te onderzoeken persoon

een conflict heeft? Een conflict over het onderwerp van onderzoek en over de behandeling als klant van Interpolis.

Hij werd door Interpolis vooraf met een uitgebreid dossier geïnformeerd. Dus ook over ongelukkige ervaringen met andere artsen.

Hij toonde mij het dossier desgevraagd demonstratief tijdens het onderzoek.

Mag een zich arts noemend persoon dit conflict in een twee-en-een-half uur durend begin van onderzoek met de te onderzoeken persoon uitspellen? Had hij zijn onderzoeksopdracht, na wat hij hierover van deze persoon hoorde, niet moeten teruggeven?

Gelden een aantal van deze punten niet ook voor Dokter Kuypers? Hoe staat het met de voorinformatie van Dokter Duinkerke aan Dokter Kuypers?

Als Dokter Duinkerke zich dan toch als vooringenomen rechter wilde opstellen, had hij er in zijn eigen belang niet beter aan gedaan dit te verhullen, dan dit zo opvallend te laten blijken?

Is het mogelijk, dat een arts onmiddellijk zijn conclusie weet na ruim 8 uren onderzoek? Als dat zo is, was het dan uit hoofde van zorgvuldigheid, en met het oog op de acceptatie door de onderzochte persoon, niet beter geweest, die resultaten en conclusies eerst eens op te schrijven?

Mag een arts in zijn rapport ongecontroleerde negatieve insinuaties opnemen? (deze bleven, evenals andere kanttekeningen bij het rapport, in dit boek om het leesbaar te houden, deels onbesproken: opmerking auteur). Zonder vragen te hebben gesteld om deze veronderstellingen te toetsen?

Mag een arts vragen stellen over de aanwezigheid van 'spaarcentjes'? Mag hij tijdens het onderzoek de verzekerde lastig vallen met daaraan gekoppelde veronderstellingen? Wat heeft dit te maken met een medisch onderzoek?

Heeft na het vooraf bekend gemaakte conflict aan Dokter Duinkerke het doorzetten van nog eens 8 uren onderzoek van een persoon, die zich in een afhankelijke positie bevindt, nog iets met menswaardigheid te maken?

Mag een arts schriftelijke informatie van een huisarts weigeren en ten nadele van patiënt uitleggen?

Ik sprak daarbij nog niet over mijn vraagtekens bij het laatste neuropsychologisch onderzoek van Dokter Kuypers nog eens 8 uren en zijn dubieuze rapportage.

Afwijzing.

Na bijna een jaar wijst het Tuchtcollege de klacht af als kennelijk ongegrond. De twee-en-een-half uur, waarmee Dokter Duinkerke begon met mij de klachten, die ik met Interpolis had, uit te spellen, wordt door hem ontkend. Terwijl hij mijn klachten in het rapport wel uit de doeken doet.

'... in geen enkel opzicht blijkt dat verweerder vooringenomen is geweest of belangen van klager heeft verwaarloosd.'

'Integendeel, kennisname van het rapport leidt tot de conclusie dat verweerder bij het onderzoek zeer minutieus is te werk gegaan en aan klachten van klager - ook die ten opzichte van Interpolis - alle benodigde aandacht heeft geschonken.' concludeert het College. (let op het onderscheid tussen de woorden 'rapport' en 'onderzoek': opmerking auteur).

Aldus onder meer de uitspraak.

Ik dien vervolgens de klacht in hoger beroep in.

Zomer 1993.

Geert laat de familie graag meedelen in zijn goede leven. Ditmaal zijn we uitgenodigd in Oisterwijk. Met fietsvoertuigen moeten we een speurtocht doen. Met de nodige strikvrAGEN. We brengen er niets van terecht. Maar we zijn weer eens heel anders bezig. Ook de rest van de dag met spel, eten en drinken is heel feestelijk.

Thea en ik zijn er wat afwezig bij.

Euroforumseminar.

Studiedag over kwaliteit in de dienstverlening. Voor f. 980,-- kan ik deelnemen, blijkt uit de folder, die in de bus valt. In het najaar.

Nog even wachten dus. Op 5 oktober aanstaande. De kwaliteitsmanager van Interpolis zal een praktijkvoorbeeld uit het concern presenteren.

'Vijfde maal...Steeds drukbezocht en hoog gewaardeerd' kopt de folder.

Wat jammer, dat die kwaliteit mijn neus voorbij ging, denk ik.

Tuinfeest.

Natuurlijk moest ik er ook bij zijn. Het orkest, waar Thea al 10 jaar speelt, was daarin unaniem. Het deed me allemaal niets. Ik deed mee aan de

voorbereidingen. Het was tenslotte bij ons. In de tuin. Het was prachtig weer. Ik was er met mijn gedachten niet bij. Bewoog me schuw. Op de achtergrond. Met het eten ook. We hadden een cateraar laten komen. Iedereen was tevreden. Of er muziek was herinner ik mij niet.

Vallen.

Inmiddels had ik bij het lopen in het bos stevige valpartijen met verstuikingen aan mijn voet. Twee keer moest Thea mij ophalen met de auto.

Intussen kon ik het lopen laten rusten. Het fiets- en zwemseizoen was begonnen. In het najaar maar weer leren lopen, dacht ik.

4 juli. Weerzien in Barsingerhorn.

De rit naar de kop van Noord-Holland duurde een uur langer. Verschillende keren verkeerd gereden. Alsof ik voor het eerst in mijn geboorteprovincie kwam. Het was een hartelijk weerzien bij mijn zus na zoveel jaar. Zij en haar man hadden zich erg uitgesloofd om het zo gezellig mogelijk te maken. Het was stralend weer. De hele dag samen in het zinderende zonlicht. Koffie, kijkend over de geurende wei. We hebben lang gewandeld. Tot laat gebarbecued. Daarna terug naar huis. Terug.

21 juli 1993.

Het is zonnig droog weer. Ik ben wezen zwemmen in de Meerse Plas. En nu weer in een stevig tempo op de fiets terug naar huis. Eten. Ik draai langs het café de Zuid-Willemsvaart op. De vaart gaat er weer in. Dan even om mij heen kijken. Een zwenking! Van de weg af! Tegenstuur. De asfaltrand. In een flits duik ik naar voren. Probeer mijn hoofd weg te draaien. Pal boven mijn wenkbrauw op het bikkelharde asfalt. De dreun. Een grote vonk!!

Versuft kom ik voorzichtig iets omhoog. De pijn loeit naast mijn nek. Ook mijn schouder, mijn heup en mijn knie doen flink pijn. Maar naast mijn nek, dat is het ergste. Bril kapot. Ik blijf eerst maar wat liggen. Eerst moet alles tot mij doordringen. Ik ben verbijsterd dat mijn hoofd nog heel is. Met volle snelheid over de kop op mijn hoofd terecht gekomen. Dan kruip ik moeizaam overeind. Flinke kneuzingen links. Van onder tot boven. Maar mijn gewrichten lijken o.k. Al doet de knie pijn. Ik heb een wat bubbelig gevoel in de armen, met tintelende vingers.

Ik probeer weer op het zadel te komen. Maar mijn wiel loopt niet. Zit in de kreukels. Eigenlijk ben ik daar wel blij mee. Nu nog naar huis fietsen was teveel van het goede geweest. Ik sleep de boel maar aan de kant. Meer strompelend, dan lopend ga ik naar het gebouw van de vleeswarenfabriek. Ik ruik niets. De mensen zeggen dat er bloed op mijn wang drupt en halen iets om te stelpen.

Thea gebeld. Nee het is niet erg. Maar de fiets gaat niet meer. Vandaar. Opnieuw komt ze met de auto om mij op te halen. De fiets komt later wel. Eerst naar het Medicentrum. De ongevallenpoli. Geen foto's. Artsen denken alleen aan kneuzingen. Wat pleisters erop, klaar is Kees. In bed heb ik af en toe kort een verlamd lijf gehad. Erg benauwend, maar het kwam gelukkig niet meer terug.

Later naar de huisarts. Ik maak mij zorgen over een klik en het gekraak in de nek. 'Dat heb ik ook' zegt mijn fysiotherapeut later geïrriteerd. Niet zeuren Hans, weet ik.

Ik heb er vrede mee nu eerst enkele maanden te wachten. De pijn naast mijn nek zal ook een kneuzing zijn, hoop ik. Eerst maar eens alles goed tot rust laten komen. Ik weet nu hoe het met mijn pols is afgelopen. En wil een herhaling daarvan, door te vroegtijdig behandelen van mijn nek, vermijden.

Nekfoto's.

De klachten blijven onverminderd. Uiteindelijk worden daarom op 10 september 1993 röntgenfoto's van de nek gemaakt. Ze tonen scheefstand. Verder blijkt de tussenwervelruimte C5-C6 versmald, en er is kalkvorming. Tractie kan mogelijk verlichting geven, oordeelt mijn huisarts. Maar dat veroorzaakt wel langdurige pijnlijke irritatie. We laten het daarbij als later een andere arts opmerkt dat dat een achterhaalde behandeling is.

Later krijg ik doorslikproblemen. 'Globusgevoel' zegt mijn huisarts. Ik vraag niet verder. Moet ik er mee leren leven?

Direct na de val was er felle pijn bij linkerschouder en achterhoofd alsof er van onder naar boven speer was ingestoken. Deze pijn is bij vlagen minder, maar nooit weggegaan.

Vanaf de val met de fiets heb ik nog steeds het gevoel, alsof er iets in de nek verkeerd zit.

Wisselende nekpijnen soms aan alle kanten, ik verdraag geen sluitende boord meer om de nek, vanwege dat rare gevoel en de pijn. Laat daarom de boord open en ga nieuwe overhemden kopen, die een paar maten te groot zijn.

Ik houd last van duizeligheid en onzekerheid bij bewegingen. Daarom krijg ik op doktersadvies enkelversterkende oefeningen via de fysiotherapeut opgedragen. Ik doe ze maar ze helpen niet.

Wandelen.

In het vliegtuig ging het mis met de rug van Thea. Zoals vaak in het begin van de vakantie. We besluiten in een hotelletje boven Sofia te blijven in afwachting van de onmiddellijke terugvlucht. Drie dagen reis ik naar het vliegveld op en neer om een eerdere terugvlucht te regelen. Zonder bijbetaling gaat dat niet gemakkelijk.

Intussen begint de rug van Thea te herstellen. We besluiten te blijven en beginnen voorzichtig te wandelen.

Bij de overstap voor de bus naar de Vitosja-bergen, stap ik uit de bus. Ik kijk niet of ik zie niet. Dat herinner ik me niet meer. Ik gil van pijn! Mijn voet slaat dubbel. In een kuil. Ik spartel eruit naar de muur. Zoek steun. Op een stoel bij een zuivelkraam. Dan is alles voor mij zwart. Ik roep om een dokter. Mensen begrijpen er niets van.

Roepen een taxi voor mij. Ik schreeuw dat ik dat niet wil. 'No Taxi!!' Ik wacht met de pijn. Langzamerhand klinkt er protest. Ik moet weg. Ik zit in de weg. Maar ik vertik het!

Dan, na meer dan 10 minuten, weet Thea achteraf, gaat het licht bij mij weer aan. Ik strompel met Thea naar de tram vlakbij. Dan naar het vliegveld. De EHBO. Mijn voet wordt gezwachteld.

De eerste dagen heb ik mijn enkelbandage gedragen. Langzaam gaat het lopen beter.

We hebben nog een aantal fijne dagen. Veel gezien. Veel mensen ontmoet. Onvergetelijke uren met Iwan zijn gezin en zijn vader in het schilderachtige Koprivsjsitsa. De geurige drankjes. De smaakvolle hapjes. De museumwoningen.

Later overnachten we bij Violetta en haar kinderen in Samokov.

De terugkeer is verschrikkelijk. Weer in de hel. Dromen van de volgende vakantie houdt me op de been.

Dr. Damen schrijft twee brieven.

De controle-arts toonde zich hevig verontwaardigd ons weer aan te treffen. 'Zijn jullie nu weer hier? Zijn ze helemaal gek geworden bij Interpolis? Om u elke keer weer opnieuw te laten opdraven terwijl er niets verandert! Ik schrijf ze een brief!'

Hij vertelde daarover de maatschappij reeds eerder schriftelijk te hebben bericht. Hij weigerde op mijn klachten, die dateren sedert 1990, en de klachten, ongevallen en letsels, die ik dit jaar heb gemeld, opnieuw in te gaan.

'Het zal toch niet waar zijn. Zou het nu eindelijk voorbij zijn, die martelgang?' dachten Thea en ik na het bezoek.

Interpolis meldt enige tijd later in twee brieven laconiek 'wachtende te zijn op het rapport'. Ons bekruipt het gevoel dat zij het zo wel best vindt. Wij merken niet dat zij actie onderneemt om deze impasse te doorbreken.

Terwijl ik er toch niet best aan toe ben.

'De eerste brief van Dokter Damen zou hij dus 4 maanden geleden schrijven.

Wat is dan de zin van het mij ter controle oproepen door Interpolis, en vervolgens niet na te gaan of het verzonden rapport, en ook het volgende rapport, ook inderdaad is aangekomen?' schrijf ik later de Ombudsman.

'Wat is het gevolg daarvan geweest op de beoordeling van mijn gezondheid? Ik verzoek u over deze vragen uw oordeel en advies te geven.'

Wij ontvingen daarop geen antwoord.

Wel wordt deze controle-arts hierna niet meer ingeschakeld.

Tot onze verbijstering zullen we later geen brieven van Dokter Damen in mijn medisch dossier aantreffen.

Visie.

8 november 1993 bij de huisarts.

'Ik heb een dergelijke gang van zaken in mijn 25-jarige praktijk nog nooit meegemaakt' zei mijn huisarts. Een dergelijke bizarre opeenstapeling van gebeurtenissen rond iemand die ziek werd en probeert te herstellen.

Op 6 december 1993 geeft hij schriftelijk en onomwonden zijn visie aan Interpolis. Hij schrijft onder meer:

'... De heer Walker en zijn gezin zijn mij na 20 jaar goed bekend. Voor mij een extra reden, op eigen initiatief contact met u op te nemen. ...'
'... de heer Walker niet arbeidsgeschikt acht (volledig arbeidsongeschikt). Therapeutisch zie ik geen mogelijkheden voor succes met werkhervatting.'

Zijn herhaalde verzoeken deze schriftelijke verklaring te mogen toelichten zijn door Interpolis onbeantwoord. Ik belde mijn huisarts af en toe om te horen of er al contact geweest was.

Bij een van die telefoontjes stond ik perplex. 'Waarom laat u het niet zitten mijnheer Walker?' zei hij in de telefoon. 'Is het u dat alles waard?' vervolgde hij. 'Voor dat beetje geld?'....

'Het is het verschil tussen langzaam creperen voor f. 1350,-- per maand of een menswaardig leven voor f. 40.000 per jaar erbovenop!' riep ik. Even was er stilte.

Het verzoek van de huisarts om zijn visie te mogen toelichten bleef dus naar wij begrepen door Interpolis onbeantwoord. Wel werd hij, vermoedelijk door de medisch adviseur, om een boodschap gestuurd. Dat bleek ons toen hij kort daarop namelijk druk op mij uitoefende om het omstreden rapport van Dokter Duinkerke aan hem ter beschikking te stellen.

Maar mijn zelfrespect stond dat niet toe.

Boschlogie.

De cursus Boschlogie is een welkome droom. Voor mij is dat Weg uit de wereld. Wat houdt dat in? De geschiedenis van 's-Hertogenbosch in een cursus. Met rondleidingen in de St. Jan, het Stadhuis, de Citadel, het Brabants museum, het Zwanenbroederhuis en het Stadsarchief. En voordrachten over cultuur, godsdienst en nijverheid.

De laatste dagen wordt het wat informeler in de groep cursisten. Ik waag het erop koffie in te schenken. Dat wordt de eerste kop koffie met voetbad, de tweede ook, en zo bij alle koppen. Ik laat het maar zo. Het blijkt voor niemand een probleem.

Af en toe neem ik nu zelf mensen mee in de St. Jan en door de stad. Om de historie door te vertellen. Het valt niet mee. En mijn nek protesteert. Maar elk uur droom is meegenomen. Weg uit de werkelijkheid.

13 december 1993.

Thea is nog nooit met me naar een congres geweest. In het zuidelijke stadje is een grote drukte. We hebben geluk. In de huzende regen lukt het vlakbij de ingang van het motel te parkeren. Een tiental experts uit binnen- en buitenland bespreekt de diagnose en behandeling van hersenbeschadigingen. Wat zoeken wij hier eigenlijk?

Uit literatuur herkennen Thea en ik sinds enkele maanden de symptomen van een zweepslag van de nek. En het congres is gratis. Er blijken honderden mensen te zijn: artsen, therapeuten, vrijwilligers, letselslachtoffers. Het is een gedrang van jewelste. Er zijn stands van de vereniging met voorlichtings- en reclamemateriaal. Zoals altijd kies ik een plaats vooraan. En dat is maar goed ook. Doordat we de projectie kunnen lezen zijn we in staat een deel van de superdeskundige in rap Engels gepresenteerde voordrachten te volgen.

In de pauzes vraag ik honderd-uit aan de artsen-presentatoren en de bezoekers, en zo steken we veel op die dag.

De Psycholoog.

'Thea, ga je mee?' vraag ik, en ben al bevend onderweg naar de psycholoog bij de projector. De psycholoog wil ons wel te woord staan, zoals iedereen dat wil vandaag. Ik loods hem mee naast het scherm en begin gedempt met veel gebaar mijn verhaal te doen. 'Toch niet Dokter Tilanus!' zegt hij. Ik ga door de grond en reageer niet. Een intuïtieve afweerreactie. Maar na een half jaar zal ik mij niet meer troosten met de gedachte, dat zijn reactie er een uit broodnijd is. Zonder namen te noemen nemen we de arts verder in vertrouwen. Na 3 jaar voor het eerst een klein beetje gevoel van veiligheid. 'U mag gerust nog bellen' zegt hij desgevraagd.

Later zou ik hem in mijn moeilijkste momenten nog verschillende malen in lange gesprekken telefonisch om hulp vragen. Die hij zonder dralen gaf.

Zilveren huwelijk.

We besluiten geen feest te geven. De voorbereidingen vergen zoveel. En een feest is maar zo kort. Een deel van de gasten zou je misschien niet willen uitnodigen. Maar je kan geen bekenden overslaan, dat is niet gepast.

We zijn voor een feest ook niet in de stemming.

We besluiten in plaats daarvan de jongens en hun vriendinnen mee te nemen op wintersport. Als studenten kunnen ze zich dat niet veroorloven. Verder dan langlaufen is het voor hen nog niet gekomen.

Zij zullen voor het eerst afdalingski doen. Wij betalen alles. Reis, verblijf, huur, lessen en zakgeld.

We boffen. Er is goede sneeuw iedereen heeft het naar de zin.

Oudejaar werd een uitgebreid feest.

Voldaan en heelhuids keren we terug.

Dokter van Wees.

Vanwege mijn weer behoorlijk protesterende rug maak ik daar een ziektemelding van bij Interpolis. Pro-forma. Omdat ik al lang niet meer in staat ben om te werken. Daarop meldde zich de heer Drs. R. van Wees van de door Interpolis inmiddels gecontracteerde Arbodienst Medimark telefonisch. Hij zei dat hij arts was. En beloofde met nadruk dat zijn bezoek en controle zich uitsluitend tot mijn rugklachten zouden beperken. En dat de historie zeker niet aan de orde zou komen. En herhaalde dat nog eens. Ik zegde op die voorwaarde mijn medewerking toe.

Die vrijdag 24 februari verscheen hij. Met een opgeklapte onderzoektafel onder de arm kwam hij pontificaal over straat aangelopen en belde aan. Tot onze verbazing begon hij zijn eerste vragen gericht over de geschiedenis van het ziekte- en schadeverloop gedurende de afgelopen jaren. Verwijzend naar zijn telefonische toezegging weigerde ik daarop te antwoorden. Ik verwees daarbij ook naar mijn huisarts, die deze gang van zaken niet zou goedkeuren. Ook vertelde ik, dat de zaak bij de Ombudsman lag, en dat bespreking op deze plaats mogelijk ook voor hem ongelukkig zou zijn. Maar de heer van Wees bleef hardnekkig zijn vragen over het verleden en het conflict met Interpolis herhalen. Na nog een weigering barstte ik in snikken uit.

En heb hem maar geantwoord, omdat ik mij niet meer wist te verweren, en vreesde voor repercussies.

Zo was ik binnen 5 minuten totaal overstuur en heb lange tijd huilend en rillend mijn verhaal gedaan. De heer van Wees ging maar door met vragen, veronderstellen en concluderen. Ook Thea, die dit alles moest aanzien, raakte totaal overstuur. Dokter van Wees deed geen poging ons tot rust te brengen. Ging onverminderd verder. In tegenstelling daarmee uitte hij naar onze mening vooringenomen en bagatelliserende reacties,

zodat mijn emoties verder toenamen en mijn uitspraken ongetwijfeld verwarder werden.

Uiteindelijk bleef ik na meer dan een uur nog steeds trillend achter. Ook dit leek de heer van Wees te ontgaan. Hij keek eerst eens uit het raam of zijn levensgezellin met de auto was weergekeerd. En nam vervolgens voldaan afscheid met de woorden: 'Ik vond het een prettig gesprek'.

Het was ons opgevallen, dat de heer van Wees met een dik pak papier in de hand binnen kwam, en vervolgens vertelde van mijn ziektegeschiedenis niets te weten, en weer vervolgens, liet blijken goed op de hoogte te zijn. Ook zijn manier van vragen stellen of reageren op antwoorden gaf ons blijk van vooringenomenheid. Voor ons leek het ook op onkunde.

Zo vond Dokter van Wees de ingreep Carpectomie onnodig, in elk geval wel erg vroeg. Hersen(stam-)schade na whiplash leek hem, juist na langere tijd, uitstekend aantoonbaar. Herstel na jarenlange arbeidsongeschiktheid leek hem, in tegenstelling tot door mij genoemde eerste psychiatrische onderzoek-conclusies over mij, en wat er daarna volgde, zeer goed mogelijk. Hij debiteerde de stelling, dat mijn huisarts wel erg snel was met zijn schriftelijke conclusie over mijn gezondheid. Niettemin bleek uit zijn visitekaartje, dat hij zich ook op papier als arts presenteerde. Uit zijn correspondentie bleek, dat hij ook handelde hij onder een eigen BV.

Door deze martelgang kreeg mijn gezondheidstoestand een nieuwe klap. Ik heb mij daarom weer bij mijn huisarts gemeld. Omdat ook deze klachten jegens Interpolis en de heer van Wees er niet om liegen, en ik bang ben voor repercussies, heb ik eerst bedenktijd genomen, en gedurende enkele dagen de zaak opgeschreven, en nog eens van alle kanten bekeken. Het leidde niet tot nieuwe gezichtspunten. Vervolgens heb ik de heer van Wees telefonisch mijn schriftelijke klachten jegens hem, aangekondigd. Mijn toestand laat, zo heb ik hem verteld, geen telefonische of mondelinge uitleg toe.

De klacht ging naar Interpolis met afschrift aan onder meer Medimark en Dokter van Wees. Zoals gezegd, ging mijn klacht ook over vragen over de werkwijze van Interpolis. Heeft Interpolis de heer van Wees en mij fair en eenduidig geïnformeerd?

Onze huisarts vertelde na ons verhaal, dat hier sprake is van een verkapte manier van huisvredebreuk: namelijk het zich onder valse voorwendsels toegang verschaffen. Eerder had hij al zijn twijfels geuit over de wijze, waarop ik telefonisch overvallen werd voor medewerking aan psychische onderzoeken.

Tijdens het gesprek met de heer van Wees, was er een gedeelte, dat Thea en mij nogal verraste. Hij toonde zich verbaasd over de handelwijze van Interpolis de afgelopen jaren. Hij vroeg zich daarbij af of het niet eens tijd werd, dat een groepje mensen daarbinnen mijn zaak eens tegen het licht zou houden.

Zijn rapportage, die ik later in het medisch dossier aantrof, bleek hier niet over te reppen. Zijn rapport was onder meer in strijd met onze waarneming en bevatte voor ons uit het verband gerukte passages en citaten.

Interpolis en de Ombudsman meldden de ontvangst. Daar bleef het bij. Van Dokter van Wees en Medimark zelfs dat niet.

Klant.

300 bezoeken aan bijna 20 artsen hadden mij niet beter gemaakt. In tegendeel.

'Ik ben sinds 17 jaar klant van Interpolis.'

'Na jarenlange bijna wekelijks bezoek aan/van (controle-)artsen/specialisten/verzekeraar/therapeut, weerleggen van misverstanden/vergissingen/omissies/nalatigheden/etc. wil ik dat er een eind komt aan het gesol met mij door psychiaters en Interpolis als object en dossier, in plaats van als levend wezen.

Verder psychisch(e) onderzoek of hulp is voor mij na dit alles niet meer mogelijk.

Wanneer alle betrokkenen, die ook afschrift van dit schrijven ontvangen, zich zonder gedegen onderlinge meningsvorming stipt blijven houden aan hun formele plicht, gaat hier toch een mens ten onder! Al jarenlang sta ik buiten mezelf, weet ik niet meer hoe een 'prettige' belevenis voelt, vegeteer ik slechts als een robot, van uur tot uur.

Door het gemis van enige vorm van erkenning, terwijl ik voor een leger experts 'op tafel heb gelegen', wordt mijn bestaan op deze wereld ontkend.'

Aldus schreef ik korte tijd later in een brief aan huisarts met afschrift en machtiging aan achtereenvolgens Ombudsman, Interpolis, GAK-arts, Dokter Damen, fysiotherapeut en enkele andere artsen. Met een oproep en een machtiging om gezamenlijk iets te ondernemen om deze voor mij absurde, mensvernielende situatie te beëindigen.

Mijn huisarts ondertekent daarop een getuigenverklaring over hoe het na mijn bereidverklaring in juni 1991 reeds misging met de toezegging door Interpolis. Ik zend die ook naar de Ombudsman.

Wij horen hier verder niets over.

Alfatraining.

Via mijn clubvrienden had ik eerder op een Ladies Night een presentatie meegemaakt van de Sylva Mind Control Methode. Dat is een techniek voor ontspanning, meditatie en visualisatie. De presentatie en de discussie was zeer boeiend en geanimeerd. Ik kocht het boek van Sylva. Keek het na enige tijd eens wat in. En legde het weg. Te technisch, te vrijblijvend, leek me.

Probleem voor mij was ook het kostenaspect. Inclusief de zeer gewenste hotelovernachtingen. En dat het in slechts twee zeer intensieve weekends werd gebracht. Dat leek voor mij te veel.

Nu, een jaar later, valt mijn oog op een advertentie in het streekkrantje. Twaalf avonden. Alfatraining. In 's-Hertogenbosch. Ik vraag de gegevens op. Het gaat ook over Mind Control. Iets minder vergaand. Op de introductieavond blijkt dat het met een zeer grote perfectie gepresenteerd wordt. Dat spreekt me aan. Ook de kosten lijken me verantwoord. De training blijkt goed aan te sluiten op het boek, wat mij ook nuttig lijkt. Ik schrijf me in. Niets te vroeg.

Tussenpersonen.

Van de tussenpersoon van mijn verzekeraar, de Rabobank, kon ik na de integratie met Interpolis geen onafhankelijk advies verwachten. Overstappen naar een andere maatschappij is dan, door mijn leeftijd en gezondheid, niet meer mogelijk.

Ik speel al langer met de gedachten iemand in vertrouwen te nemen. Het risico is beperkt. Mijn onafhankelijke tussenpersoon zal ik om advies

vragen. Ik kan er wijzer van worden. Hij is een integer man. Een vakman. Bovendien is hij to-the-point. Zal geen blad voor de mond nemen. Hij kent de verzekeringswereld meer van binnenuit.

Zoals altijd is hij binnen een uur bij me. Hij neemt de tijd om mijn verhaal te horen. Stelt af en toe rustig zijn vragen. Hoe het contract in elkaar steekt. Of ik aan contra-expertise gedacht heb. Bij de beste professor in Nederland.

Als hij hoort, dat ik overweeg om de pers te gaan informeren, noemt hij de vakbladen met zijn voorkeur en waarom. Hij zal van elk een exemplaar zoeken. Als hij mij kan helpen, hoef ik maar te bellen. En neemt afscheid.

Een uur later ploffen de present exemplaren bij me op de mat naast de voordeur. Met de gegevens van een arts-advocaat en een contra-expertise-arts. Ik krijg er een kick van. Mensen als hij zijn er te weinig op de wereld, weet ik.

Ladies Night bij Tom.

Vanwege de Alfatraining arriveer ik 's avonds verlaat. Bij het welkom wordt mijn hand door mijn vrienden bijna vermorzeld. Eigen schuld. Koude handen zijn niet erg attent. Ik moet daarom mijn handschoenen meer dragen.

Tom en Anneke zijn zeer attent. Informeren belangstellend. Hoe het ons gaat. Binnenkort hoeven we geen twee levens meer te leiden, denken Thea en ik.

Intuïtief voelen velen ook al jaren, dat er veel aan de hand is. Zonder woorden.

Vertrouwensarts.

'Iemand als u zet ik onmiddellijk op non-actief' zei de vertrouwensdokter, nadat ik uitgepraat en uitgehuild was. In zijn beroep is hij bedrijfsarts. Ik kende hem nog maar een half jaar. In onze kennissenkring ontmoet en spontaan wat tips gegeven voor zijn loopbaan en bij zijn conceptrapportage aan hogere medische kringen.

Ik liep al zo lang te piekeren over wie ik als arts zou kunnen raadplegen, buiten het circuit, waar ik al jaren kwam. De arts, die ik ooit ontmoette in familieverband in Limburg. Ik had daarover eerst het Ziekenfonds gebeld.

Het consult zou worden vergoed. Dat wel. Maar de reis niet. Bovendien was er het risico van herkenning in de familie.

Behalve Thea en de medici wisten immers de jongens en mijn beste vrienden nog steeds niets van mijn uitschakeling uit het werk.

Mei 1994. Rondreis.

Vakantie om te overleven. Op onze vakanties zullen we wel bezuinigen. Maar we blijven het doen. Regelmatig weg uit de hel.

We gaan steeds meer op eigen gelegenheid. Dat spaart ons veel geld.

Een vliegreis met drie weken verblijf f. 1.000,- per persoon. We worden steeds handiger. Zonder op andermans zak te teren.

We hebben een fijne tijd, ondanks de extreme hitte, die ons de bergen injaagt.

Iwan en Iwanova in Vratsa en de biochemicus verrassen ons met hun gastvrijheid. Ze zullen ons in het najaar een zelfgemaakte kaart sturen.

Ook zijn we in de Lovna-hut waar de nu 80-jarige 'Oma' de scepter zwaait.

We zijn er met het chauffeursechtpaar, dat samen met haar kookt, en als hobby een folklore-concert geeft. Met gitaar en zang.

Bij het lampje, dat brandt op de dynamo uit het beekje.

Ook was er het fijne weerzien van Violetta en familie in Samokov.

'Er is geen plaats meer' blijkt ons die avond non-verbaal aan het loket. De gastvrouw van het theater in Varna ziet dat en begrijpt ons zonder woorden. Ze doorbreekt pardoes de bureaucratische barrières en begeleidt ons naar een prima plaats. Op het trapje aan de reling van het eerste balkon!

Vertrekdag. We hebben gisteren afgerekend. De wekker gaat. Het is nog donker. Half vijf is het. We staan zachtjes op. Het licht in de hall brandt al. Tot onze verassing verschijnt opeens de gastvrouw. We nemen afscheid. Maar dat gaat zomaar niet. Ze gaat met ons mee. Ze zal en moet ons de taxi wijzen!

De thuiskomst was toen ik nog gezond was al een opgave. Het dagelijks ritme gedoseerd weer oppakken. Nu is het een marteling.

Arts.

11 juli 1994 10.00 uur. 'Mijnheer van Wees voor jou aan de telefoon', zei Thea. Ik moest even denken. 'Mijnheer van Wees? Ik wilde een afspraak maken voor controle' zei hij. Ik geloofde mezelf niet. 'Heeft U de brief met mijn klachten ontvangen?' vroeg ik. 'Ja, ik was er niet van onder de indruk. Ik krijg zoveel klachten' zei hij. Ik stond sprakeloos. 'Nee, ik heb uw brief dan ook niet beantwoord' zei hij.

Interpolis had kennelijk eveneens onze eerdere schriftelijke klachten jegens hem genegeerd. En hem laconiek opnieuw ter controle naar ons laten bellen. Thea en ik waren opnieuw overstuurd. Alles van zijn eerdere voor ons zo macabere optreden kwam weer boven.

Hij begon eerst Thea die de telefoon aannam de les te lezen, omdat hij vond, dat zij mijn bureau niet telefonisch zou mogen vertegenwoordigen. Na alle eerdere emoties kon dit er nog wel bij.

Ik vertelde de heer van Wees, vanwege de eerdere klachten tegen hem, niet te kunnen ontvangen. Maar wel dat ik bereid was een andere arts te ontvangen. Belde eveneens naar Interpolis met dezelfde boodschap.

Nieuwe verbazing. Interpolis schreef vervolgens alsof zij van niets wist. Dat er sprake was van weigering mijnerzijds om mee te werken aan ziektecontrole. Met mijn schriftelijke en later telefonisch aan Dokter van Wees en Interpolis herhaalde bezwaren was eenvoudig geen rekening gehouden.

Ik herhaalde daarom mijn bereidheid tot en mijn verzoek om een andere arts nog eens schriftelijk. Van Interpolis ontvingen wij daarop geen antwoord.

Interpolis volhardde vervolgens nog eens schriftelijk in haar standpunt, zonder over mijn bezwaren en mijn bereidheid te reppen.

Het 'succes'.

Mijn laatste aanvraag voor een offerte was van een grote onderneming. De Alfatechniek bleek succesvol. Ik had me ontspannen, vervolgens gemediteerd en tenslotte het succes gevisualiseerd. Het ging perfect. Of ik maar wilde offreren!

Maar bij de offerte zelf, en bij het telefonisch stellen van enkele vragen ging het mis. Thea luisterde mee. Wat ik voelde, zei ze: te veel details.

Mijn onzekerheid speelde mij parten, de angst voor het vergeten van details, de wil om latere conflicten te vermijden, mijn gedragsregels schrijven immers volledige wilsovereenstemming vooraf voor, etcetera. Dat soort gedachten bepaalden mij nu eenmaal.

Ik had er direct vrede mee. De laatste jaren waren de dagelijkse huiselijke dingen al te veel voor me. Zonder dat ik werk deed, of er een opdracht was. Hoe zou ik daarboven ook nog met redelijk resultaat kunnen auto rijden, onderzoek doen, rapporten of syllabi maken, luisteren, adviseren, en coachen?

Advies.

Ik besloot een ziekenhuis te bellen. Ik wilde er achter komen wat de kosten zouden zijn van een neuropsychologisch onderzoek en een evenwichts- of otoneurologisch onderzoek. Dat waren immers, zo heette het, de alternatieven om zweepslagschade mogelijk zichtbaar te maken. Dat leidde tot een langdurige telefonade. Eerst moest ik de juiste financieel-administratieve functionaris vinden. Die kon mij perfect alle codes noemen. Met de bijbehorende prijs. En ook de varianten. Maar hij had geen notie van een neuropsychologisch of een evenwichtsonderzoek. En welke codes daarbij hoorden. Het duizelde mij.

Ik kwam er niet meer uit. Medisch onderzoek, therapie, contra-expertise. Wat moest ik doen? Elk beroep op een medicus was een nieuwe complicatie. Een nieuwe mogelijkheid van herstel, maar ook een mogelijke kandidaat minder voor een eventuele contra-expertise.

De vraag was ook wat er door het Ziekenfonds wel en niet vergoed werd. Misschien was het fonds wel geïnteresseerd in verhaalsmogelijkheden van de schade.

In het voorlichtingskrantje van het Ziekenfonds stond hij naast de andere sleutelfunctionarissen met foto. Mr. Drs. S, medisch adviseur. Zijn taak werd geschetst. Dat nodigde uit tot bellen. Gegeven mijn situatie en de zware dossiers was hij zo vriendelijk naar mij toe komen.

Student en Raadslid.

De campagne was op zich goed verlopen. Maar het CDA verloor veel, zodat de verkiesbare plaats wankelde.

Op het nippertje werd zij gekozen. Dus wij naar de installatie in de grote stad. Het was haastig maar toch gezellig tafelen vooraf.

Toen de jonge vrouw in de raadzaal een voetenplankje kreeg, vanwege haar korte beentjes, was er hilariteit!

De poortwachter.

Een nette heer, Mr. Drs. S. Hij raakt niet opgetogen van mijn deels emotionele verhaal en toont enig wantrouwen. Maar hij weet mij tactvol de visie van het fonds duidelijk te maken in de vorm van een kort college.

'De huisarts is de poortwachter van de gezondheidszorg' leer ik. 'Men heeft een hekel aan mensen, die zelf gaan shoppen bij artsen. Het Ziekenfonds vergoedt alleen medische kosten van pure gezondheidsproblemen, die behandeling behoeven. Op indicatie van een arts binnen de regio. Tenzij die expertise binnen de regio niet beschikbaar is.

Neuropsychologisch onderzoek is geen verstrekking en wordt dus niet vergoed. Wel als het bij een klinisch psycholoog geschiedt'.

Tot zover de woorden van de medisch adviseur van het Ziekenfonds.

Niet uitstappen.

Jaren heeft het me achtervolgd.

Dan wordt het minder. Ik zal het toch niet durven. Wat houdt me dan tegen?

Later wordt het mij helder. Ik kan Thea en de jongens daar niet mee lastig vallen. Mijn problemen niet op hun leven afwentelen.

Ik heb maar een weg: verder gaan!

Langzaam zal ik het gaan zien. Ik voel het. Ik heb een opdracht.

Ik ben nodig. Later zal ik ongekende kracht krijgen.

Juridisch advies.

In de gesprekken met de NVWP is het me al zo vaak gezegd. 'Waarom wint u niet eens juridisch advies in?' Ik kon het niet. Wie moest ik kiezen? Wat zou dat niet gaan kosten? Afhankelijk worden van een advocaat, voor wie er altijd wel belangrijker zaken zijn. En als het procederen wordt?

Procederen is vooral wachten. Het steeds weer moeten wachten. Wachten op de volgende stap.

Ten langen leste besluit ik toch maar advies te vragen. Eerst in de familiekring gekeken. Een schot in de roos. Daar ken ik iemand die werkzaamheden verricht voor een van de Raden van Beroep. Hij is ingevoerd in de materie.

Hij bekijkt mijn dossier nauwkeurig. Een maand later wordt de door hem opgestelde juridische brief door Interpolis verworpen.

Vervolgens eerst gratis rechtshulp geprobeerd. Maar de uitnodigende berichten van bureaus voor rechtshulp in de kranten, en deels ook van de deskundigen zelf, blijken misleidend. Zelfs bij telefonische navraag weet men niet altijd de spelregels. Doorvragen heeft mij nutteloze afspraken en gereis bespaard. Zelfs als er geen inkomen meer is, geldt een lage vermogensgrens. En bovendien vertelt het laatst geraadpleegde bureau: ondernemers helpt men niet.

Van de medisch adviseur van het Ziekenfonds ontving ik het adres van een patienten-advocaat.

Ik heb zelf nog het adres van een arts-advocaat. Uit een krantenpublicatie. Dan is er ook het advocatensprekuur van het ondernemingshuis. Ook kies ik twee advocaten, gespecialiseerd in uitkeringskwesaties bij hersenschade. Ik besluit ze alle een vrijblijvend advies te vragen.

De arts-advocaat blijkt een slim man. Misschien last van een lichte doofheid. Onmiddellijk schetst hij de stappen met een prijskaartje voor de eerste stap: het dossieronderzoek. Ook over de tuchtzaak wil hij geïnformeerd worden. Bij thuiskomst ontbreekt een set kopieën. Kennelijk heeft hij die ongevraagd nog. Er volgt een zakelijk bevestigingsbriefje, waarin hij ervan uitgaat dat de opdracht al vergeven is. Ik schrik heel erg. Maar mijn neef jurist stelt mij gerust. 'Meld hem, dat zijn brief geen juiste weergave is van het gesprek' is zijn advies. Dat blijkt te werken, de advocaat neemt daarop gas terug. Later gebeurt hetzelfde met zijn abusievelijke nota.

Met het bezoek aan het advocatensprekuur aan het dienstenhuis geef je ook vooraf je privacy prijs aan het secretariaat aldaar: 'Uw naam, gegevens en de aard van de kwestie graag' klinkt het eenvoudig door de telefoon. Het kan me inmiddels niet meer schelen. Ik ga er maar van uit in mijn

regio herkenbaar te worden. Dat blijkt inderdaad het geval te zijn: de advocaat en ik zijn beiden lid van dezelfde vereniging.

Bovendien werkt hij in het kantoor van een vriend. Ik schrik daar niet van, dat heb ik ingecalculeerd. De jurist blijkt evenwel niet erg ingevoerd in gezondheidskwesities: heb ik daarvoor vooraf mijn probleemstelling in de telefoon moeten geven? Val ik buiten de grens voor het togatarief? Hij weet wel een constructie met een koopsom om een toegevoegd advocaat te krijgen. Dat staat me tegen. Dat lijkt me een gedoe, waar ik niet van houd. Bovendien wil ik helemaal geen nieuwe constructies. Ik heb al genoeg om me over druk te maken.

Trouwens, ik ben gedwongen om het tot dusverre voor ons pensioen gespaarde geld beschikbaar te houden, omdat we het verder zullen moeten opeten.

Voordat het half uur verstreken is probeert hij af te ronden. De secretaresse maant hem telefonisch. Dat stelt mij teleur. Na drie kwartier nemen wij afscheid.

Het toeval wil, dat ik wachtend op de lift, om de hoek van de gang het gesprek met zijn secretaresse hoor. Daaruit maak ik op, dat er geen andere klanten voor het spreekuur zijn. 'The show must go on' denk ik.

De patiënten-advocaat werkt zelfstandig, blijkt uiterst gespecialiseerd en kundig. Begint met de boodschap, dat hij mij het togatarief in rekening zal brengen, want vindt hij: een vrijblijvend gesprek is niet hetzelfde als een kosteloos gesprek. En hij krijgt zoveel patiënten met een eerste gesprek. Dan komt hij niet meer aan betaald werk toe. Ik maak daar bezwaar tegen, maar ga tenslotte maar akkoord.

Al in het begin van mijn verhaal onderbreekt hij mij. 'Uw dossier heeft een historie, een zwart stempel. Als ze u geen antwoord geven.

Heel simpel. Ga voor de deur van de directie liggen. Tot ze u binnenlaten. Ik doe precies hetzelfde'.

Korte tijd later, zo blijkt uit de krant, heeft hij voor een hartpatiënt een zaak gewonnen.

Zijn nota zal ik nooit ontvangen.

De juristen, gespecialiseerd in hersenletselkwesities geven me inderdaad elk een tot anderhalf uur de tijd. Ik ben hen daarvoor zeer dankbaar. De eerste zegt het onomwonden: 'Dokter Tilanus en Dokter Duinkerke zijn beide (zeer) harde artsen'.

De tweede jurist verontschuldigt zich hevig voor de extra wachttijd.

Hij heeft vooraf van mij een aantal stukken en een beschrijving van de kwestie per post ontvangen en bestudeerd. Het is inmiddels begin van de avond. 'Ik heb de hele middag al besteed aan klanten van Interpolis' zegt hij. Gegeven het tempo, waarmee ik de drie klanten voor mij zag binnengaan, moeten dat er die middag meer dan tien kwesties geweest zijn. Op een dag. Bij Interpolis! Ik sta perplex en krijg een onaangenaam gevoel. Omdat er nog geen keiharde contra-expertise-bewijzen zijn, adviseert hij mij, gegeven de omvang van mijn dossier, eerst bestudering te vragen aan Stichting de Ombudsman. Dat kost mij niets. Opnieuw sta ik stomverbaasd. Dat had ik eerder moeten weten!

Gesprek op de camping.

Ik ontmoet hem op de camping. Hij is even oud als ik. Heb hem al verscheidene jaren niet meer gezien. Hij was ook in de lappenmand geraakt. Was directeur van een instelling. Is nu volledig afgekeurd. Ik wilde wel eens van een ander horen hoe dat is. Op mijn leeftijd buiten je schuld, ondanks jarenlange herstelpogingen, uit het arbeidsproces raken. En hoe dat dan verder gaat.

We hebben een lang, indringend, fijn gesprek gehad. Ik werd er niet vrolijker van. Zijn persoonlijke problemen waren groot, daar niet van. Ook het accepteren, dat de terugkeer nooit meer zal lukken. Dat is heel erg.

Zijn uitkering werd hem in ieder geval niet onthouden. En hij had met een waardige, indrukwekkende receptie afscheid kunnen nemen.

Pleidooi.

Onlangs kreeg ik de publikatie onder ogen. Gedateerd oktober 1993. Een bijdrage van een van de juristen, die mij in de zomer van 1994 een eerste gesprek toestond. Hierbij een paar citaten uit zijn pleidooi.

Ik heb deze zo min mogelijk aangepast:

'Het zijn met name de psychologische botsingen (als gevolg van ongezond wantrouwen) met de expertiserende medici, uitkerende instanties en assuradeuren die een verergering van het klachtenpatroon in de hand kunnen werken.'

'Het effect van deze achterdochtige benadering is echter averechts: door het slachtoffer steeds meer het nadeel van de twijfel te geven, ontstaat bij het slachtoffer nog meer stress (het post-traumatisch stress-

syndroom) en bestaat het gevaar van een versnelde desintegratie van de persoonlijkheidsstructuur van het slachtoffer. Het is evident dat dit nadelige invloed kan hebben op bijvoorbeeld de terugkeer in het arbeidsproces. De immateriële, maar ook de materiële schade wordt voor de betalende partij uiteindelijk veel groter!

En over de flexibele keuringsmaatlat (deze term komt voor rekening van auteur Walker) van de artsen schrijft hij:

'De expertiserend arts wordt met argusogen gevolgd; een in de ogen van een medisch adviseur te vriendelijk rapport kan voor de desbetreffende arts betekenen dat hij van meerdere maatschappijen - voorlopig - geen opdrachten meer krijgt. Er zijn voorbeelden bekend van artsen die na een dergelijke motie van wantrouwen een tweede kans kregen en daarna aanzienlijk lager percentages blijvende invaliditeit vaststellen. De objectiviteit en de onafhankelijkheid van de expertiserend arts komen hiermee in het geding. Het behoeft geen betoog dat door deze 'expertise-hetze' het door de ziekte toch al labiele evenwicht van het slachtoffer verder wordt verstoord.'

Ik wijs hier nog op het woord 'meerdere' hiervoor!

Recente persberichten over andere gevallen zijn voor ons de bevestiging van het voortbestaan van de door deze jurist publiek besproken misstand.

Kwetsbaar.

Twee jaar had ik al gearzeld om uit de anonimiteit te treden. Als kleine ondernemer was ik immers heel kwetsbaar. Als organisatie-adviseur gold dit nog sterker, ik moest vertrouwensrelaties kunnen opbouwen en onderhouden. Interpolis toonde daar in mijn ogen geen enkel begrip voor, terwijl zij toch specifiek het beroep van organisatie-adviseur verzekerde. Dat stond tenminste steeds op mijn polismantels. Ook niet voor de hel, waarin ik sinds anderhalf jaar leefde: voor het GAK op rust te staan, en voor Interpolis 100% actief inzetbaar te worden geacht.

Ik was sinds 18 maanden teruggevallen op de WAZ. Dat is 70% van het minimumloon. Daar moest dan eerst nog de onder protest te betalen premie voor Interpolis van af. Bleef over f. 875,-- per maand. Terwijl ik daarbovenop een veelvoud als uitkering van Interpolis had verzekerd.

Tegen dat risico had ik jarenlang, gerekend in guldens van vandaag, een kleine f. 10.000,-- per jaar betaald.

Ik kon het inmiddels niet anders meer zien dan:

'Dat het er dus op neerkwam, dat ik mij als goed ondernemer verzekerde. En op het moment dat ik ziek werd geen goede begeleiding kreeg. Geen afstemming met het GAK. Geen steun om er boven op te komen. In plaats daarvan een contra-productieve 'behandeling', die mij dieper in de put hielp. Zo ging het bergaf van mogelijk herstelbare naar onomkeerbare schade. Ik voelde me als een dossier behandeld. Het leek wel of het voor Interpolis heel frustrerend was, dat de clientèle niet uit dossiers bestond, maar uit mensen van vlees en bloed. Nog erger moet het dan voor deze maatschappij zijn, dat sommige dossiers niet alleen mensen blijken te zijn, maar nog patiënt ook.'

Later zou ik dat aan de pers, vrienden, familie en bekenden zo schrijven.

'Ik dacht dat ik gebeiteld zat' sprak een 37-jarige medewerker van Interpolis bij de laatste reorganisatie tegen de krant.

Ik ben inmiddels 56.

DE BEKENDMAKING

Serviceclub.

Ik ben eraan toe om breder bekendheid te geven aan mijn problemen. Na lang wikken en wegen.

Als ondernemer bekendmaken betekent: de eerste jaren geen werk, als ik daartoe ooit nog in staat zou zijn. Een gereputeerd eenmansbureau. De adviseur wordt voor zijn werk uitgeschakeld. Dit duurt enkele jaren.

Iedereen weet het. Bij onverhoopt herstel zal men zeggen: 'Probeer het eerst een paar jaar bij onze bureaus, en kom dan weer eens bij ons langs'. Ook overdracht van je praktijk of van werk aan collegae wordt dan wel erg twijfelachtig.

Maar als ik niet naar buiten tred met mijn problemen, zal men het gaan zien: geen nieuwe auto, en een karige representatie. Ik zal beginnen met enkele van de meest kritische leden van Fifty-One uit te moedigen. Hen het verhaal te doen, met mijn vragen.

Dat is best spannend. Er zijn juist wat interne strubbelingen. Op zich niet erg als een club 12 jaar bestaat. Zelf ben ik door het met mijn toestand samenhangende, contact mijdend en sober gedrag onder in de clubhierarchy beland. Met niet ieder even goede vrienden meer. Negen jaar geleden was ik de man, de trekker van de club naar de charter!

Het blijven zwijgen over mijn problemen zou tot geleidelijke uitstoting uit de club leiden, vond ik. Het was sowieso de vraag of ik, financieel gezien, lid zou kunnen blijven. Ik had niets meer te verliezen.

Ik had zoveel vragen: moest ik mijn bureau aanhouden? Hoe lang nog wachten? Of sluiten met een afscheidsreceptie? Moest ik mijn poliscontract opzeggen? Desnoods met geweld? Of niet? Moest ik procederen? Wie zou ik dan als advocaat moeten kiezen? Maakte een kort geding nog kans? Mijn huisarts vragen voor een spoedeisende verklaring? Of was de zaak te gecompliceerd geworden? Moest ik processen aanspannen tegen diverse medici? Moest ik de rapportages van Dokter Damen opvragen? Moest ik niet een getuige vragen bij het volgende medisch controlebezoek? Of een jurist erbij? Een video-opname maken uit voorzorg?

Gegeven de situatie in de club, en die van mij, sloot ik de mogelijkheid niet uit, dat enkele leden voor de uitnodiging zouden bedanken.

Niets daarvan! Ze kwamen alle, zonder aarzeling.

Ze waren verbijsterd. Ik kreeg veel steun. En veel suggesties: Werk stap voor stap de deelproblemen af. Ga nog wat bureaunkosten kappen. Een van ons helpt als tussenpersoon bij een mogelijk verdere juridische aanpak. Laat je niet door het probleem beheersen. Calculeer totaal verlies in. Zorg voor schriftelijke vastlegging van betaling onder protest. Houdt rekening met contra-expertise. Ga de juridische vordering calculeren en formuleren. Ga het vertellen. Aan je kinderen, familie, vrienden en bekenden.

Ik bleef onder protest betalen. Vanuit de club kreeg ik van diverse kanten hulp. De aankondiging van een spontane protestactie zou ons later door de Kerstdagen heenhelpen.

Vlakbij.

Het is een warme juli-avond. We zitten we op het terras. De kamperfoelie geurt. Het schemert. De vogels zijn al stil.

Dan ineens twee gestalten: John en Bep, wonen vlakbij ons sinds 22 jaar. 'We hebben een paar keer gebeld, en nu zijn we maar gekomen' klonk het aarzelend. Ze schuiven aan en doen hun verhaal. 'Ik heb ontslag aangezegd gekregen'.

Het vleesverwerkend concern waar hij bijna 25 jaar vol heeft als opleider is aan de zoveelste reorganisatieronde bezig. De Nederlandse agrobusiness is al langer bezig de boot te missen. Toch zijn we heel erg geschrokken. Met 55 jaar kom je niet meer aan de slag. 'Er is een kleine kans, dat ik in de lijn terug en tegen een lager loon weer aan de slag kan' zegt hij, met een diepe teleurstelling in de stem.

We schenken iets in. Proberen op te beuren. Te steunen. 'Over een paar weken komen wij met ons verhaal bij jullie' denken Thea en ik.

Ik geef hem zo goed mogelijk advies. 'Ziek melden. Naar de bond. Ontslag aanvechten. Denk erom de bonden zijn fel op een goede regeling voor ouderen' zeg ik.

Een maand later, vertelt John mij over de heg, dat hij in een soort VUT terecht is gekomen, en niet terug hoeft in de lijn. Hij was liever door blijven werken, maar dit is het beste voor hem. Ik feliciteer hem. Dan vertel ik hem mijn verhaal. Een woordenvloed vol emoties. Hij glipt het huis in.

Omstreeks die dagen gaat een goede vriend van mij in de VUT. Ook hij is gezond. Materieel zonder zorgen. Nu nog een oplossing voor mij, denk ik. Met mijn gezondheid, materieel? Dat lijkt me onmogelijk.

Aan zee.

Het wordt onderhand traditie. Elke zomer bijna een week lang. Thea is dan te gast in de caravan met familie.

Deze keer mag ik ook mee. Ik heb nog nooit echt op Walcheren rondgekeken. Door het mooie weer genieten we er van. De dorpjes, het strand, de bijenhouderij, de fiettochtjes.

Stichting De Ombudsman.

ik volgde de tip van de laatstgesproken advocaat. Ik bel de Stichting de Ombudsman. En word klantvriendelijk behandeld. Mijn besluit staat vast. Ik zal de dossiers ter bestudering toezenden. Daarna gaan we er over praten. Verder kan men mij, als het nodig is, helpen. Bij vragen over tussentijdse kwesties en stappen, die geen uitstel dulden.

Eerst wil ik een dag lang alles gaan kopiëren. Dan ineens word ik woedend en stamp de drie dossiers in een doos. Binnen een half uur zijn ze ingepakt met een brief erbij. En weg! Van mijn part raken ze onder de tram! Of in de brand onderweg! Dan ben ik ze kwijt. En ben ik al mijn rechten kwijt. Ik krijg een gevoel van opluchting.

'Een paar dagen zonder molensteen Interpolis?' dacht ik. Nee, want de volgende brieven en medische onderzoeken dienen zich aan. Ik moet ze voorbereiden, beantwoorden, nadenken over de volgende stappen. Dit zal dag en nacht doorgaan, merk ik later. Een maandje. Nog een maandje. Dan is alles voorbij. Nee! Nog eens drie maanden. Nog eens ...

Dr. J. Patijn.

Ik was vaak van gedachten veranderd. Met allerlei instellingen, artsen gebeld. Gewikt en gewogen. Eerst heb ik een half jaar gewacht. Rust leek mij het beste. Ik herinnerde me de onherstelbare schade aan mijn pols, omdat men mijn klachten serieus niet nam. En evenmin iemand op het idee kwam dat gewricht bijvoorbeeld eens drie maanden rust te geven. Na de foto's wilde ik het zo maar laten.

Weer later stond mijn besluit vast. Vanwege de langzaam toenemende nekproblemen, en het gevoel van de prop in de keel, en problemen met slikken. En omdat de pijn- en hoofdklachten waren gebleven.

Ik wilde nu toch maar eens grondig naar de nek laten kijken. En misschien met een manuele correctie verlost worden van de pijn en dat onbehaaglijke gevoel, alsof er iets scheef zat in de nek. Maar wie zou ik moeten kiezen?

Uiteindelijk werd het Dokter J. Patijn, neuroloog/manueel arts van een particuliere kliniek in een grote stad. Ik zou het zelf moeten betalen, maar dat had ik er wel voor over. Kort nadat de datum was afgesproken kreeg ik nieuwe twijfel. Ik kon bij hem ook een neuropsychologisch onderzoek laten doen. Hij was in patientenkringen als uiterst deskundig bekend. Ik kon hem verzoeken voor een contra-expertise. Maar dat kon alleen als hij mij niet eerder had behandeld. Dus ik zegde afspraak voorlopig af. Om deze korte tijd later weer opnieuw te maken. Omdat de uitslag van neuropsychologisch onderzoek mogelijk toch niet door de maatschappij aanvaard zou worden. En ik had die al zo vaak ondergaan.

En zo kwamen wij daar op 5 augustus. Een warme dag. Achter de villa traden we de glazen aanbouw binnen. Het was er helder, vriendelijk en zakelijk.

De jong ogende arts groette ons. Ik overhandigde hem een tekst waarin ik de geschiedenis van mijn klachten en mijn behandelingsverzoek had beschreven. Hij stelde zijn vragen en daarbij kwamen ook mijn emoties boven.

Ik had het niet gezien, wel gevoeld. Maar Thea zag het en ervoer het als vernederend. Telkens als ik antwoord gaf op zijn vragen, keek hij haar aan, meewarig met zijn hoofd schuin naar mij knikkend. Alsof hij zeggen wilde: 'Hoor hem toch!'

Hij liet mij me ontkleden en verdween.

Thea en ik hadden beiden hetzelfde gevoel: om informatie te trekken.

Na ongeveer een kwartier kwam hij weer binnen.

Ik bibberde een beetje, hoewel het warm was. We voelden het nu sterk, gestigmatiseerd was ik. Hij onderzocht mij en liet mij enkele bewegingen maken.

Hij vertelde tenslotte geen blokkering te hebben geconstateerd. Daarom viel er geen manuele behandeling te doen. Hij adviseerde in verband met de keel- en slikklachten om een KNO-arts te raadplegen.

Op mijn verzoek verwees mijn huisarts mij daarop naar Dr. J.J.P. van Gils, KNO-arts en tevens naar Dokter Peperkamp, neuroloog.

Informatie.

Ik besluit om Dokter Peperkamp vooraf uitgebreid schriftelijk te gaan informeren. Het telkens weer moeten denken over mijn hele historie levert mij nieuwe aanwijzingen op zoek naar oorzaken van de problemen met mijn hoofd.

Sedert ik in 1987 mijn bewustzijn verloor in de tuin, heb ik bij houdingsveranderingen last van duizeligheid. Daarbij moet ik mij enkele seconden vasthouden, soms is alles mij dan eerst even helemaal zwart.

Geleidelijk aan is mij ook het volgende duidelijk aan het worden: Het lijkt erop, dat mijn zintuigen als vanouds perfect functioneren. Maar het informatieverwerkingsproces in het hoofd lijkt verstoord. In onbelaste situaties kan ik het dan net aan, bij een lichte verhoging van de complexiteit of van de gevraagde snelheid, treden er als het ware congesties op.

Dat uit zich bijvoorbeeld in haperingen met spreken, alsof ik moet wachten op het denkproces. Voor mijn naaste omgeving is dat merkbaar. Ook bij het zien en het horen, moet ik alle zeilen bijzetten.

In groepsgesprekken kan ik het niet meer bijbenen. Op de drukke straat kan ik het niet meer goed overzien.

Praten tijdens eenvoudige handelingen lukt mij niet.

Dat soort dingen heb ik al langere tijd.

Vertraging.

Het is augustus 1994. Uit de gesprekken met juristen blijkt dat iedereen zijn eigen medisch dossier mag inzien. Een goede advocaat heeft zijn vaste medisch adviseur. Maar die moet ook betaald worden.

Daarom besluit ik eerst maar eens zelf afschrift van mijn dossier bij Interpolis op te vragen.

'Nee', zegt de heer Meertens, verwijzend naar geldende regels, 'dat is niet toegestaan. U kunt het wel op ons kantoor inzien'. Mijn stress neemt weer toe. 'Ik moet er niet aan denken als een lustobject te vertoeven in het Interpoliskantoor en temidden van de mensen, die mede aan de wieg stonden van mijn ellende' gaat het door mij heen. Ik vraag waarom niet. Later krijg ik te horen, dat er informatie in zou kunnen staan, die ik niet zou kunnen verdragen. Bijvoorbeeld zo stelt hij:

'veronderstel er staat in, dat ik kanker heb'.

Dus maak ik de afspraak en heb daar dagenlang visioenen over.

Bij het bellen met instellingen over deze en andere problemen hoor ik, dat je het dossier ook naar een huisarts of vertrouwensarts kan laten zenden. Dat lijkt me beter. Ik verander de afspraak en kies voor toezending naar de vertrouwensdokter 15, die mij eerder bijstond.

Na een aantal dagen belt hij aan. Geeft het ongelezen dossier rechtstreeks aan mij. Het privacy-reglement van de ziekenhuizen en ook andere regelingen staan dit namelijk toe. En op de nieuwe wet wordt al vooruit gelopen. De weigering van Interpolis was onjuist en onnodig.

Zo moest de medisch adviseur van Interpolis aan Dokter 15 inmiddels toegeven.

Dossier 1850. Verdacht.

Wij hebben inmiddels mijn medisch dossier van de verzekeraar ingezien. Thea en ik kunnen het niet geloven. Opnieuw bladeren en lezen. Nog eens. En nog eens. Het was een schok!

In het rapport van de controlerend arts Dokter Damen van 2 december 1991 lezen wij: 'Gevoelsmatig vind ik dat de man ziekte winst aan het maken is' (oftewel ik ben een simulant!).

In de brief van Dokter 9, handchirurg van het AMC aan de heer Schoffelen, medisch adviseur van Interpolis, lezen wij: 'ernstige beschadiging van de carpus ...' en: 'voorgesteld werd een z.g. proximale-rij-carpectomie te verrichten...' (er is onomstotelijk iets ernstigs aan de hand, niks simulant!).

In het rapport van de controlerend arts van 1 juni 1992 lezen wij: 'Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken, dat er ziekte winst gemaakt wordt...' (opnieuw een op geen enkele wijze onderbouwde verdachtmaking, die mij kennelijk zal blijven achtervolgen).

Ook in de rapporten van de overige bezoeken tot eind 1993 lezen wij andere ongecontroleerde suggesties.

Hoe is het mogelijk? Terwijl onze bezoeken aan de controle-arts 2 immers na het allereerste gesprek niet meer inhielden dan een gesprek van een a twee minuten.

Sedert eind 1991 ben ik dus twee jaar lang door Dokter Damen als ziekte-winstmaker gebrandmerkt.

Bestudering van het ons gezonden kopie-medisch dossier leverde ons nog andere vreemde verrassingen op, onder meer dat:

- het dossier incompleet is, onder meer ontbreken een aantal essentiële medische rapportages;
- de brieven van Dokter Damen ontbreken;
- een roentgenfoto-verslag van nek en bovenrump ontbreekt;
- het onderzoek en het rapport van Dokter Kuypers op veel punten aanvechtbaar is;
- er onjuistheden staan in geciteerde passages van de rapportage van de arbeidsdeskundige.

Ongelooflijk! Interpolis verifieerde de door Dokter Damen in het dossier niet gemotiveerde verdachtmakingen kennelijk niet, dan wel haar eigen medisch adviseurs maakten er melding van en er gebeurde niets mee, oftewel men liet het, gezien of ongezien, gemeld of ongemeld, 2 jaar lang begaan. Ik realiseerde me, dat mijn reputatie daardoor was geschaad en ik bijgevolg gestigmatiseerd was bij artsen. Opeens was ons duidelijk waarom wij de laatste jaren steeds het gevoel hadden al te worden weggekeken door artsen alvorens wij de deuropening bij binnenkomst waren gepasseerd.

Wij voelen ons hierdoor onjuist behandeld. In een kwaad daglicht gesteld. Met ernstige en onnodige schade als gevolg. De intrekking van mijn uitkering is ook hierdoor aanvechtbaar en zou ongedaan moeten worden gemaakt.

Ik dien schriftelijk op 13 september 1994 mijn klachten bij de Interpolisdirectie hierover in. Ik ontving daarover van Interpolis geen antwoord.

Pas in april 1995 worden wij door de vraag in een persinterview ons ervan bewust dat ook de rapportages van de arbeidsdeskundige zich aan de waarneming en controle van de verzekerde onttrekken. Die stukken

bevinden zich niet in het medisch dossier. Althans niet in het afschrift dat wij ontvingen. Maar in ieder geval Dokter Duinkerke maakte er wel gebruik van in zijn rapport, evenals mogelijk de medisch adviseurs en andere artsen in hun rapporten over mij.

Die gedachte komt voor ons nu er jaren zijn verstreken. Eventuele onjuistheden of onvolledigheden blijven zo door ons ongezien. Met een onbekende invloed op mijn uitkeringspositie.

22 Augustus 1994, Dr. van Gils.

Mijn huisarts had liever de jongere collega van Dokter van Gils naar mij laten kijken. Maar de combinatie-mogelijkheid met de afspraak met de neuroloog in het voor ons veraf gelegen ziekenhuis gaf voor ons de doorslag.

Ik ging bij Dokter van Gils alleen naar binnen.

De grijze zestiger bleek aan zijn laatste arbeidzame dagen. Hij heeft mijn keel bekeken. Zag een verwijding van de stemspleet als verklaring voor spraakproblemen. Gegeven mijn leeftijd adviseerde hij geen therapie. Hij had geen antwoord over het voortdurende gevoel van een brok in de keel en de slikproblemen. 'Zweepslagletsel is medisch moeilijk te duiden' vond hij.

Dokter Peperkamp, Neuroloog.

Direct daarna samen met Thea bij neuroloog Dr. J.P.C. Peperkamp naar binnen. Hij is een Nederlandse grootheid op het gebied van hersenschade. De donkere brede man oogt enigszins onzeker. Hij draagt een brede, bolle, glanzende bril. Is zeer direct, snel, kort en druk.

Behandelt als een robot verschillende zaken bijna tegelijk: telefoon, patiënt spreken, duplex-onderzoek. Is zeer to-the-point. Hoort mijn verhaal. Wijst op het onderscheid in behandelende of expertiserende bijdrage.

Voor mij als verzekerde patiënt is zijn bijdrage gericht op behandeling. Hij ontvangt mijn schriftelijke probleemstelling. Ik wil zo snel mogelijk een evenwichtsonderzoek in Amsterdam. Maar hij wil eerst roentgenfoto's en CT-scan van nek en borst, EEG, EMG-s en Duplex.

Het duizelt ons.

Het toeval wil, dat ik tijdens het onderzoek op 7 september het rechterhalsbeeld van de duplex op de monitor zelf zie. Het oogt, alsof een

scherp voorwerp er een plooi in heeft gepriemd. Ik moet onwillekeurig denken aan een knik in de tuinslang. Dokter Peperkamp dicteert (Nederlandse vertaling door auteur): 'Een 25-50% vernauwing in de rechterhalsslagader'.

Dat is dan binnen 4 1/2 jaar tijd gebeurd. Want hetzelfde onderzoek in 1990 bracht geen afwijkingen aan het licht, bemerk ik later. 'Ik rook niet' antwoord ik desgevraagd.

Na de andere onderzoeken bespreekt Dokter Peperkamp op 14 september de uitslag met ons:

25-50% vernauwing in de rechterhalsslagader. Twee versmallingen in de tussenwervelschijven. Kalkafzetting bij de hals links. Hij zegt dat er sprake is van letselschade. Het woord 'letsel' of 'letselschade' blijkt overigens later niet geschreven in de stukken die ik later van hem zou ontvangen.

Hij adviseert minder te belasten. Minder te werken. Maar dat kan ik al niet meer.

Twee versmallingen tussen de nekwervels. Een jaar geleden nog maar een versmalling! 'Slijt ik zo hard?' denk ik terwijl ik dit na afloop opschrijf. Dokter Peperkamp adviseert mij daarom rust. Hij vraagt een MRI-magneetscan onderzoek aan. Wil nog niet aan een evenwichtsonderzoek. Mijn duizeligheidsklachten zijn hem niet manifest genoeg. Wel verwijst hij mij door naar Prof. Dr. R.A.B. Oostendorp, Fysiotherapeut, gespecialiseerd in Manuele Therapie.

Klachtbehandeling Ombudsman.

Thea en ik hebben onlangs de per saldo afwijzende correspondentie van de Ombudsman nog eens doorgenomen. De brieven hebben een zalvende, afstandelijke toon. Neergelegd in wollige teksten. Weerzinwekkend voor een klager. Ze haalden ons in ieder geval het bloed onder de nagels vandaan.

Hoe ging dat bij ons? Ongeveer zo:

Ingeval van een onduidelijkheid op een onderdeel van de ingediende klacht wordt, als betreft het een stiptheidsactie, dergelijk detail aangegrepen om met wedervragen een antwoordbrief grotendeels te vullen. Met de kans op nieuwe verwarring met nog meer correspondentie.

En zo ontstaat er een voor leken onontwarbaar dossier. In contrast daarmee stelt de Ombudsman op het antwoord op hoofdzaken van de klacht uit. Of geeft daarop helemaal geen antwoord.

Hij schreef in zijn eerste reactie over 'bejegeningskwesties'.

Waarover hij zijn spijt uitsprak, maar tevens te kennen gaf 'het er moeilijk mee te hebben'. Hij sprak zich niet uit over klachten tegen de omstreden gedragingen waarvan ik vond de dupe te zijn.

Na een behandeling van ongeveer een jaar berichtte de Ombudsman niets voor mij te kunnen doen, zonder inzage in het psychiatrisch rapport van Dokter Duinkerke. Mijn zelfrespect stond dat in de weg.

Gezien de ernst van onze overige klachten meenden wij overigens dat de Ombudsman zich niet aan behandeling van en de uitspraak daarover had mogen onttrekken.

Wij beginnen te vrezen, dat de brieven van de Ombudsman, dank zij de onbegrijpelijke beperkingen, tegen mij zullen worden uitgelegd, en mij dan verder zullen benadelen. Want, zoals uit de correspondentie ook blijkt, beperkt de competentie van de Ombudsman zich uitsluitend tot de gevolgde procedure. Al met al lijkt het voor ons meer op een vrijbrief voor de verzekeraars.

Ook duurde het allemaal wel erg lang. Drie maanden gingen verloren vanwege vakantie. Vier maanden waren direct verloren doordat bij de Ombudsman bepaalde stukken niet vindbaar waren.

Onthutsend en illustratief was voor ons het antwoord van de Ombudsman op mijn klachten over een nota, waarvan ik hem ter verduidelijking nota bene afschrift had bijgesloten.

Wat was het geval? Interpolis had mij over een jaar dat al was ingegaan maanden te laat een premienota gezonden. Zonder een datum erop. Een vertraging buiten mijn schuld. Terwijl ik wegens arbeidsongeschiktheid volgens de polisvoorwaarden meende geen premie te hoeven betalen. Het antwoord van de Ombudsman luidde in dit geval: 'Uit de nota blijkt dat de premie reeds had dienen te worden voldaan.' En verder (samenvatting auteur): 'Opgelet: u bent nu waarschijnlijk onverzekerd (interpretatie auteur: de gevolgen van de buiten uw schuld te laat verzonden factuur zijn voor uw rekening). U moet Interpolis verzoeken de verzekering in kracht te herstellen.'

En in antwoord op mijn vraag of er niet een datum op de nota zou moeten staan, zoals ik het zakenverkeer gebruikelijk is, volgde voor ons een non-antwoord. Verpakt in 7 wollige zinnen (door auteur samengevat: 'Wat de factuurdatum betreft, daarvoor moet u naar de Rabobank. Dat is voor mij niet na te gaan.').

Enkele citaten uit door ons ontvangen brieven van de Ombudsman:

'Moeilijk heb ik het ook met ...'

'...is op dit moment niet duidelijk.'

'...wegens vakantie heb ik nog geen nader bericht ontvangen.'

'Op dit moment zal ik niet ingaan op alle punten die u aan de orde stelt.'

(Later evenmin: opmerking auteur).

'Ik zag dit vanwege het inmiddels lijvige dossier over het hoofd, waarvoor mijn excuses.'

'Ik wacht nu maar even de ontwikkelingen af ...'

'Ik betreur de gang van zaken zoals u die weergeeft maar kan daar op het ogenblik weinig mee doen.'

'...neem ik vooralsnog maar even een afwachtende houding aan.'

'Ik vrees, gezien het vorenstaande, weinig tot niets voor u te kunnen verrichten.'

'Uw brief van 20 juni 1994 was voor mij aanleiding het inmiddels lijvige dossier nog eens door te nemen. Daaruit kan ik toch niet anders opmaken dan dat zowel uw telefonische als schriftelijke reacties naar mij toe steeds zijn beantwoord.' (Opmerking auteur; let op: Reacties: ja. Klachten: niet). Naar aanleiding van mijn gespecificeerde klacht over het uitblijven van betaling van een onkostenvergoeding door Interpolis: 'Wat u bedoelt ... ontgaat mij. In mijn dossier vind ik daarover niets.'

Later werd deze overigens betaald.

Op mijn op 15 september telefonisch aan de Ombudsman doorgegeven melding van ongecontroleerde verdachtmakingen aan mijn adres in mijn medisch dossier word ik door hem later op 7 oktober 1994 uitgenodigd met documenten te komen. Kennelijk moet ik dit tevens als antwoord beschouwen op mijn schriftelijke klachten van een jaar geleden op het ontbreken van brieven van Dokter Damen in mijn medisch dossier. Let wel, na een jaar meldt het klachtenorgaan dat de klager zelf zijn klacht moet gaan oplossen! In de trant van: 'Klager, zoek het zelf maar uit en

kom met documenten. Deels heb ik die zelf al, en voor het overige weet ik dat klager die niet bezit.'

De 'stroperige' behandeling van mijn klachten nodigt mij inmiddels niet meer uit tot het maken van een selectie uit de dossiers die de hij zelf in zijn bezit heeft. De slotzin van de Ombudsman in zijn brief op 7 oktober 1994 nodigt daartoe evenmin uit: 'Ik zal daar dan goede nota van nemen en mij beraden over de vraag of mijn bemiddelende functie tot enig zinvol resultaat kan leiden.'

Inmiddels vernamen wij ook van andere kanten twijfels over het orgaan Ombudsman Schadeverzekering. Een 'verlengstuk van de verzekeraars', 'partijdig orgaan', 'omstreden door consumentenbond' zijn door mij gehoorde en gelezen uitspraken.

Enkele vrienden reageerden toen ze ons relaas hoorden dat ze evenmin te spreken waren over de klachtafhandeling door de Ombudsman. Ook enkele medeslachtoffers brengen later hun ervaringen met de Ombudsman aan mij als volgt onder woorden: 'duurt lang', 'je hoort maar niets', 'geen antwoord op sommige klachten, zonder dat je weet waarom'.

Ik moest inmiddels concluderen dat ik met de Ombudsman Schadeverzekering een tijdrovende, complicerende en frustrerende omweg was opgestuurd. Besloot het er daarom bij te laten.

Ik hoorde later ook, dat advocaten zich dan maar liever direct tot de Raad van Toezicht op het Schadeverzekeringsbedrijf wenden. Dat orgaan bestaat reeds veel langer, en is samengesteld uit leden van de rechterlijke macht, het bedrijfsleven, alsmede medici. En is overigens eveneens gevestigd onder het adres van de verzekeraars.

Voor mij is die wetenschap nu te laat.

Inzage?

Met Thea heb ik de zaak nog eens uitgebreid en zorgvuldig heroverwogen. Onze conclusie is, dat het ter inzage geven van het rapport, bij een onafhankelijk en kritisch ingestelde medicus de indruk zal kunnen geven, dat dit het gevolg is van een medische wanprestatie. Maar het zal opnieuw veel tijd vragen. En opnieuw veel emoties oproepen. Bovendien zullen artsen een collega niet licht weerspreken en zeker niet gauw een klacht tegen een collega indienen.

Temeer niet daar het een verzekeringskwestie betreft.

Mijn ervaringen met de Ombudsman nodigen mij nog minder uit.

Voor mijzelf dreigen naar mijn gevoel op die manier slechts verdere frustraties en beschadiging.

Om deze redenen kan ik ook na heroverweging het rapport niet ter inzage geven.

De bekendmaking op zaterdagavond 17 september.

Eindelijk is het zover, dat we het de jongens gaan vertellen. En hun vriendinnen. De tentamens en de vakanties zijn voorbij. Door het onverminderde koude en natte weer moet het zeilweekeind met het schip van het dispuut van onze oudste zoon vervallen. Een geluk voor ons want bij de eerstvolgende vaart zal de motor uitvallen door een lekke koppakking.

De afgelasting is voor ons de gelegenheid om ze snel uit te nodigen. Ik bel ze op en vraag morgen te komen om over een zakelijke aangelegenheid te praten. Ze komen.

Ze zijn erg gespannen. Op het station en in de hall thuis merken we dat. Als mijn verhaal gedaan is komen de reacties. Opluchting. De nacht was een hel voor ze. Failliet? Dat kon niet. Pa was altijd zo gedegen en voorzichtig. Aids misschien? Hoe dat dan? Daarom na ons verhaal opluchting.

Maar ook glanzende ogen. De trots, hun trots: voorbij! 'krijg jij zoveel ouderbijdrage?' was het vroeger. 'Ja mijn vader heeft een organisatie-adviesbureau!' Hun wereld stortte een beetje in.

De volgende dag veel stilte. 'Praat erover met je vrienden' moedigde ik aan. 'Dan krijg je steun, het is nu een publiek geheim, iedereen mag zelfs de dossiers inzien' zei ik. We begrepen, dat dat niet eenvoudig was. Als je vrienden net afstuderen, en je ziet elkaar bijna niet. Trouwens, hoe vertel je dat in korte trekken, zonder dat je vrienden denken, dat je met je vader gek geworden bent? Het is zo absurd en ongelooflijk. Dat kan niet waar zijn!

Dan vertellen we het verhaal aan familieleden, vrienden, burens en bekenden. Met wisselend succes. Bij vlagen ben ik nog zeer emotioneel. En ook die drang om alle details te vertellen, werkt soms averechts.

Het helpt als Thea ook stukken van het verhaal vertelt. Dat is ook voor haar goed. Ze is immers ook slachtoffer!

Voor haar is het elke keer een opluchting, een bevrijding. Zoveel jaar hebben we dat samen moeten dragen. Ik had gehoopt, dat het mij een bevrijdend gevoel zou geven. Maar ik heb dat niet. Voor mij is elke bekendmaking een verplichte oefening, een agendapunt, dat moet worden afgewerkt. Ik merk, dat ik een stuk van mijn gevoel kwijt ben.

We krijgen onverwachte tips, die ons goed van pas komen bij onze volgende stappen. En wonderwel bijna alleen maar sympathieke, steunende reacties. Die ontgaan me gelukkig niet.

Ik leer, dat ik niet moet proberen het verhaal in een paar minuten te vertellen. Dat leidt tot verwarring en nog grotere sprakeloosheid.

Wat ons ook opvalt is, dat ons verhaal mensen uitnodigt hun narigheid aan ons ontboezemen. Waar ze normaal nu niet direct mee te koop lopen.

Bij de eerste maal, dat ik het vertelde, is mij iets wonderlijks overkomen. Ik vertel het verhaal aan een groep vrienden. Bij twee van hen bemerk ik gevoelens van: 'Hou maar op Hans, mijn ellende is groter'. Ik nam me daarna voor het verhaal minder emotioneel en afstandelijker te vertellen.

Ik kan de dossiers en de stukken voortaan open en bloot in mijn kantoor of in de huiskamer laten liggen. Het is een publiek geheim geworden.

28 september 1994, middag.

Na een maand praat ik bij de Stichting de Ombudsman in Hilversum. Ik ben wat verwonderd. Omdat het niet over het dossier gaat. Want de bestudering daarvan is nog niet af. Daarom gaat het meer in vogelvlucht over de hele historie. Over het verloop tot nu toe. Het is duidelijk een heel complexe zaak geworden. Een zaak, die misschien niet onmiddellijk juridisch scoort. Een zaak van lange adem en veel geld. Met eerdere onderzoeken en rapporten zal waarschijnlijk de vloer worden aangeveegd. In contra-expertises.

Het beeld van een bodemprocedure met contra-expertises. Over de psychische kant, de bloedsomloop, neuropsychologisch, orthopeadisch, en eventuele andere deskundigheidsgebieden.

Dat betekent eerst strijden met de verzekeraar om het eens te worden over elke super-expert. Een half jaar of langer intensieve onderzoeken 'op kosten van ongelijk' ten bedrage van totaal zeg tegen de f.

10.000,-. Ik wist dat ik ook nog eens die lijdensweg niet meer zou kunnen opbrengen. Het juridisch moeten aanspreken van twee controle-artsen, van enkele psychiaters en van twee medisch adviseurs.

Dan zijn we jaren verder. Mogelijk in sommige gevallen hoger beroep. Mogelijk zelfs naar de Hoge Raad. We kennen inmiddels gevallen die zijn opgelopen tot 10 jaar en langer. In ons geval ook nog eens meerdere procedures parallel. Advocaatskosten uiteindelijk zeker oplopend tot f 100.000,-. Materieel betekent dat bedrag enkele jaren leven. Psychisch betekent dat jaren van moddergooierij, emoties, wachten en spanning, die Thea en ik niet meer zouden verdragen. Het zou onze dood betekenen. 'En dan bij onverhoopt overleven nog geestelijk te moeten worden behandeld door collega's van dit geboefte ook zeker!' dacht ik vertwijfeld.

Ik vroeg mij af of er niet nog een snelle oplossing was, waarbij tegelijkertijd de premiebetaling en het knellende 10-jars contract ontbonden konden worden.

Dan wordt het duidelijk. Logisch eigenlijk. Een kortere weg. Naar buiten treden. De pers zullen we trachten te halen. In de hoop op genoegdoening. Voor zover je daar met onomkeerbare gezondheidsschade over kunt spreken. En niet procederen. Uit lijfsbehoud.

Als ik later de heer B. van de Stichting bel, en onze keuze mededeel, toont hij respect en begrip. Ik zal hem af en toe bellen voor advies.

Hij zal me misschien nog vragen voor de media te verschijnen. Kosten en reizen zijn voor mij problematisch, vertel ik. Daar valt wel een mouw aan te passen, hoor ik van hem.

28 september 1994, avond.

'Wat ben je deftig' zegt Frans. 'Donkerblauw kostuum'.

Ik had het bewust gekozen. Ik heb een rouwboodschap.

Na de maaltijd krijg ik het woord in mijn club. Ik sta op. Haal het papier uit de zak. 10 zinnen. Ik lees ze voor, rechtop en bevend.

'Dank ook aan de clubleden, die mij zonder aarzeling hebben geholpen' eindig ik. En ga zitten.

Stilte.

Dan onmiddellijk springen drie leden op en vragen het woord. Of het bestuur daarbij kan helpen. Nu we het weten wel, is het antwoord. Dat het belangrijk is, dat je vrienden je tijdig hulp vragen. Er worden afspraken gemaakt. Ik krijg steun en er wordt sterkte gewenst.

Kunstmatige intelligentie.

In mijn vak moet je niet alleen studeren om bij te blijven, maar ook om te vernieuwen. Zo begon ik mij tien jaren geleden te gaan verdiepen in Artificiële Intelligentie. Oftewel waar de computer (quasi-)intellectuele taken van de mens kan overnemen. Later werd ik lid van een vereniging. Uit een dertigtal verenigingen op verschillende computervakgebieden. Ik zocht, zoals dat in mij zit, de club met het meest innovatieve thema. Zodoende.

Zo kwam ik daar vele zaterdagen. Langzaam begon het mij minder te duizelen. Luisteren en lezen en proberen. Langzaam kreeg ik een referentiekader, vanwaaruit ik steeds meer begon te begrijpen. Zelf wat schrijven en vertellen, in werkgroepjes kennis vergaren en toegankelijk maken.

Met zin coördineerde ik een aantal taken. Allemaal hobbymatig. Heel traag ging het allemaal, maar met allerlei kunst en vliegwerk kreeg ik het rond.

Het was een van de redenen van mijn overleven. Ik kreeg er veel vrienden door. Rekruteerde gerenommeerde sprekers. Uit binnen- en buitenland. Nu moet ik het teruggeven. Het is me teveel.

Ook de presentatie voor het Genootschap. Ik heb die een jaar geleden op me genomen. Een strohalm misschien. Om weer iets van de draad op te pakken. Het was op mijn lijf geschreven. Hoefde niet zo veel inspanning meer te vragen. Dacht ik. Ook die uitnodiging moet ik teruggeven. Dat sneed in mijn ziel.

Pizza.

Ondanks alles breken we er 's avonds af en toe even op uit. Naar ons vertrouwde heel gastvrije Turkse restaurant. Bij de sfeervolle muziek. Dat is dan 2x f. 10,-- plus twee drankjes. Op pizzadag uiteraard. Soms zelfs een koffie met lokum van het huis. We hadden ons verhaal daar nog niet verteld. Steeds meer blijkt het, alsof mensen je ellende kunnen ruiken.

Conflicten.

Bij dreigende conflicten in de prive-sfeer hebben Thea en ik de laatste jaren neiging ze te ontlopen. Als een soort overlevingsreactie. Een keer deze zomer besluiten we ondanks onze eenzame positie te volharden. We worden beloond. Met een welgemeend excuus van de wederpartij.

Uitspraak hoger beroep.

Weer bijna een jaar later, 2 januari 1995, ontvang ik van het Centraal Medisch Tuchtcollege de beslissing van 10 november 1994 over de tuchtklacht in beroep tegen Dokter Duinkerke. Zich eveneens beperkend tot de rapportage. Deze 'vertoont geen sporen van vooringenomenheid', zo heet het onder meer in de beslissing.

Over mijn schriftelijke verklaring over de inmiddels weerlegde verdachtmakingen in mijn medisch dossier werd niet gerept. Evenmin over mijn bezwaren tegen de ongecontroleerde rapportage van Dokter Kuypers.

Een ons inziens bezwarende schriftelijke verklaring van Thea werd eveneens terzijde gelegd. Over een tweede werd in de beslissing niet gerept.

Ik concludeerde dat het zinloos zou zijn verdere tuchtklachten in te dienen. Niet tegen Dokter Tilanus. Niet tegen de ongecontroleerde verdachtmakingen en de verdwenen of niet geschreven brieven van Dokter Damen. Niet tegen de volgens mij dubieuze taakuitoefening van medisch adviseurs van Interpolis. Niet tegen het werk van Dokter Kuypers. Niet tegen het voor ons walgelijke optreden van Dokter van Wees.

Het wachten lijkt nu op de no cure no pay advocaten, weet ik inmiddels. Die moeten het verder slagveld van toekomstige slachtoffers beperken. Tegen een overigens hoge provisie.

Op 3 januari 1995 beklagt verzekeraar Zwolsche Algemeene zich in de dagbladen over deze vorm van advocatuur. 'Dat worden betere tijden voor patiënten!' denk ik simplistisch. Voor mij zal dat overigens te laat zijn.

Kosten snijden.

Bij een omzet van f. 000.000,-- zijn alle kosten direct verlies. Daarom gaat in de kosten verder het mes. Zo heb ik met bloedend hart met een uitvlucht mijn lidmaatschap van de Orde van Organisatiekundigen en -Adviseurs, en dat van het NIVE opgezegd.

Japans.

Wij zijn weer even gelukkig. Een avond uitgenodigd door Eduard met de familie. Japans eten. Een kleurrijke show door de kok en een heerlijke smulpartij, waarin de tongen goed loskomen.

Professor Oostendorp.

Ook Professor Oostendorp krijgt van mij, voorafgaand aan mijn bezoek, op papier een nauwkeurige historie van mijn klachten.

De professor onderzoekt mij uitwendig. Met de nodige moeite slaagt hij erin mijn hoofd 90 graden langs mijn schouder te draaien. Eerst naar rechts. Daarna hetzelfde met moeite naar links. 'Dat voldoet aan de norm' zegt hij. Verder bekijkt hij mijn schriftelijke gegevens en stelt zijn vragen. 'Manueel is er geen indicatie om in te grijpen', oordeelt hij.

Middeltjes.

Als ik door mijn kinderen of een vriend gebeld word, sta ik al gauw met de mond vol tanden. Ik kan voor de hand liggende bijzonderheden niet voor de geest halen: over hun werk, gezondheid, vakantie, studie, thuis. Ik schakel dan snel door naar Thea, die wel in staat is tot een gesprek.

Ga ik zelf bellen, dan neem ik vooraf met Thea de gegevens nog eens door, zodat ik de meest actuele dingen niet vergeet.

Ik vind ook andere middeltjes en leer ze gebruiken om mijn beperkingen te camoufleren of af te verminderen. Zij het dat het gebruik ervan extra inspanning vraagt.

Machteloos.

In gesprekken met mijn huisarts was het mij steeds duidelijker geworden. Het leek er voor ons steeds meer op, dat Interpolis tot heden haar financiële positie boven het menselijk aspect liet prevaleren. 'U denkt toch niet dat ze er een nacht van wakker zullen liggen' had mijn fysiotherapeut mij al eerder gezegd.

Zou dit representatief zijn voor alle arbeidsongeschiktheidverzekeraars, vroeg ik mij af. Door mijn ongelukkige ervaringen vraag je je af of het niet beter is je niet te verzekeren, maar zelf te sparen om risico's te dekken.

Ik kon bij het afsluiten van het contract niet voorzien, dat Interpolis omstreeks 1990 zou opgaan in haar tussenpersoon de Rabobank. Miste daarna een tussenpersoon, die zich onafhankelijk kon opstellen en zo voor mij sterk kon maken. Ik kon, door mijn leeftijd en gezondheid op dat moment, niet meer overstappen naar een andere maatschappij.

De ervaringen van mij en anderen stonden voor mijn gevoel in contrast met de bijdragen van Interpolis in Euroform-seminars Kwaliteitszorg. Ik meende de dupe te zijn geworden van vergissingen, onvolkomenheden, onregelmatigheden. Had het soms te maken met de voortdurende reorganisaties en directie-wisselingen, en de vele schakels binnen Interpolis? vroeg ik mij af.

Het boek.

Het zal nu ongeveer 2 jaar geleden zijn. Bij mijn fysiotherapeut liet ik mij het idee ontvallen. 'Misschien moet ik maar naar buiten treden.

De pers, een boek?' Zoiets zal ik gezegd hebben.

Vanaf dat moment ben ik meer gaan registreren in meer beschrijvende vorm. Van mij af gaan schrijven.

Geleidelijk stond het voor mij vast. Ik moet het gaan opschrijven.

Hopelijk lukt me dat voor anderen. Zodat die gespaard blijven voor de letsels die ik heb opgelopen door dossier- en expertise-hetze.

Het begin ging snel, pagina's per dag. Ik had immers alle briefteksten en diverse overzichten in de PC.

Later moest ik aanvaarden dat het met een pagina per dag gedaan was. Of dat het mij helemaal niet lukte.

Men raadde mij aanvankelijk af om er openlijk, of met de pers over te spreken. De media zouden mogelijk met het afnemen van interviews wachten tot het boek klaar was.

Ten einde raad.

Ik ben de afgelopen 5 jaar gezien door bijna 20 artsen en specialisten. Legde in die tijd met Thea meer dan 350 bezoeken af aan deze artsen en behandelaars.

In toenemende mate bleek ons bijna stelselmatig vooringenomenheid bij (nooit eerder geraadpleegde) artsen. Velen zo leek het hadden hun beeld al klaar voordat wij hadden gesproken. Soms bemerkten wij onverschilligheid, dan weer tegenstrijdigheid in handelen en in uitspraken, die voor Thea en mij de wanhoop nabij brachten.

Justitie.

Ik vroeg mij af of hier ook niet een taak lag voor het Openbaar Ministerie. Ik heb daar de kwestie ook voorgelegd. Telefonisch. Het antwoord was duidelijk. Zolang het geen overduidelijke misdrijven zijn, dus vallend onder strafrecht, doet Justitie er niets mee. Ik begreep, dat herhaalde verdachtmakingen door een arts, het toelaten ervan door collega's, en manipulaties met een medisch dossier, hoewel ernstig, op zich niet voldoende zijn voor justitiële actie.

En als nu iedere schakel in het verzekerings- en uitkeringsproces een beetje over de schreef gaat? De optelsom van wederwaardigheden met alle medische en verzekeringsschakels werkte in ieder geval vernielend op ons. Maar of dat in de zin der wet als strafbaar wordt opgevat?

Waarschijnlijk niet.

Maar onze narigheid bleek geen op zich staande zaak. Als reactie op mijn bekendmaking meldden zich anderen, die meenden slachtoffer te zijn. Twee mensen, die al jaren dicht bij ons stonden. Die eindelijk een soms jarenlange schroom overwonnen.

We kenden helaas nog geen ondernemers, die ook voor de pers wilden getuigen. Omdat ze zelf, vanwege hun klandizie, of hun advocaat dat (nog) niet wilden. Omdat ze van hun verzekeraar nog wel een gedeeltelijke uitkering ontvingen. En bang zijn die te verliezen. Omdat ze bang zijn voor repercussies van het GAK.

Het ongemakkelijke en pijnlijke wakker liggen 's nachts blijft. Het piekeren daarbij maakt geleidelijk plaats voor in gedachten verder het boek schrijven. Omdat het bouwlawaai langzaam minder wordt, lukt het

me soms om 's morgens eens door te slapen. Dat is voor het eerst na vele jaren, denk ik. Maar er zijn nog te veel uren dat ik wakker lig. En het prettige gevoel van vroeger voor het opstaan 's morgens komt niet meer terug.

Wat nu?

De situatie wordt de laatste jaren ondraaglijk voor ons. Ik ben bang om nog naar een arts te gaan.

Verbijstering bij familie, vrienden en relaties.

Ik ben nog steeds overspannen. Bovendien kan ik de gevolgschade niet meer ontkennen: lichamelijk, geestelijk, de stilstand van mijn zaak.

Ik moet het onderhand gaan accepteren. Dat mijn verder verdienvermogen is weggevallen. Het effect op je gezin. Insiders spreken van een miljoenenschade.

De eerste reeks onderzoeken van Dokter Peperkamp toonden afwijkingen aan bij mij. Letselschade of niet. Ook hierdoor worden eerdere verdachtmakingen weerlegd. Ik meldde dit aan Interpolis. Wij ontvingen van deze verzekeraar hierop geen antwoord en men keert nog steeds niet uit.

Thea en ik hebben besloten, dat ik nu eerst zelf een schikkingsvoorstel met een ultimatum zou zenden. Aan de Voorzitter van de Hoofddirectie van Interpolis. Mocht dat niets uithalen dan zullen we de pers informeren.

Inventech.

De zon schijnt als we het parkeerterrein van het Competence Centre van het concern in de lichtstad oprijden. Het is zaterdag 15 oktober.

Vandaag strijden twaalf universiteitsteams met als inzet deelname aan de wereldstrijd in Japan.

Bij de receptiebalie is een van de gastheren zo vriendelijk een batterijtje in mijn camera te zetten. Want ik wist geen raad met dat ding.

Verderop treffen we de boys. Het team van onze oudste zoon uit Twente zit relaxed bijeen. Aan de koffie met broodjes. De teamgeest heeft gewerkt. De dagenlange afzondering leverde een flexibel werkend robotvoertuig. Bedoeld om meer gloeilampen te plaatsen in 3 minuten, dan elke tegenstander.

Bij de pitts is het een nerveus gedoe. De meeste teams hebben alle tijd nodig om de laatste correcties aan te brengen. Dan verschijnt de President

van het Concern achter de microfoon. En geeft met een korte toespraak de aftrap.

Twee uur later worden de prijzen verdeeld. Een derde prijs. Klasse!

Afsluiting.

Het wordt een bondig verhaal met de hoofdpunten van de kwestie met een 'uitwerking - naar ik hoop onbedoeld - macaber en vernielend', verwijzend naar 'de gevolgschade voor mijn gezondheid, verdienvermogen, de teruggang van mijn zaak, en ons lijden: in financiële termen een miljoenen schade'.

Ik vat het inmiddels eenvoudigweg zo samen: ik heb van Interpolis levenslang gekregen, plus de schade aan mijn gezin en zaak. Mijn schikkingsvoorstel vraagt een klein deel daarvan.

'Ik stel mij voor, dat zelfs als u de menselijke aspecten volledig terzijde schuift, u deze kwestie snel en degelijk de wereld uit wilt hebben. Herstel van de uitkering is door de onmogelijke toestand geen oplossing meer' schrijf ik verderop.

Het ultimatum geeft een week. Bij geen gehoor moet Interpolis onder meer rekenen op:

- uitgebreide berichtgeving aan de media;
- het niet meer weerhouden van anderen van spontane acties van welke aard dan ook.

Precies als het ultimatum op dinsdag 25 oktober 12 uur verstrijkt belt de chauffeur van de expressedienst aan met een brief. Hij is nerveus, want het adres Christinastraat 22 op de enveloppe bestaat niet en de tijd is om. Afzender Hoofddirectie van Interpolis schrijft: men heeft nog uiterlijk tien dagen nodig om een standpunt in te nemen over de dading. Gezien de hoeveelheid correspondentie en de andere schriftelijke stukken. Aldus de brief.

We zijn opgetogen. Een blijk van erkenning. Het zal toch niet waar zijn? We gaan nu eerst met vakantie.

Turkse Westkust.

Begin november. Een tegenstelling tot wat ons de laatste vijf jaar overkwam. Deze vakantie zit alles mee. Het weer. Het hotel. De uitstapjes. Ahmed, die ons in Denizli een goed hotel bezorgt. Met voldoende dekens tegen de kou. Ilyas met zijn gezin, die ons in het restaurant verwent. Kort te gast zijn op een bruiloft in de open lucht.

Realiteit.

Bij terugkomst vinden we in de post een brief waarin Interpolis elke vordering afwijst. Onder meer verwijzend achter de in haar dienst voor haar werkende artsen en met de opmerking dat 'andere verzekerden wel goede ervaringen met deze artsen hebben'.

Ik zit die dag regelmatig te trillen op mijn stoel. Ik heb geen vakantie gehad, denk ik.

'Inmiddels kunnen wij mijn lijdensweg van 5 jaren niet anders meer opvatten dan als een gevolg van stelselmatig wantrouwen van Interpolis. Met ook het gevoel als dossier in plaats van als klant behandeld te zijn. En vervolgens afgelegd te worden.'

Met Thea 'heb ik aan den lijve ondervonden hoe mensvernietend dit werkt gedurende een reeks van jaren. Waarbij ook de thuissituatie en je bedrijf worden geschaad. Terwijl ziektzijn op zichzelf, zien dat je bedrijf overeind blijft, en knokken om gezond te worden, al veel vraagt.'

Deze gevoelens voeg ik toe aan de open informatie die ik later schriftelijk aan de media, en vervolgens aan vrienden zal zenden.

PUBLICITEIT

Waarom toch?

Vaak vroeg men wat mij toch beweegt tot deze poging. Behalve opkomen voor mezelf en mijn gezin, voel ik mij ook gedreven bij te dragen aan het voorkomen van een dergelijke lijdensweg bij anderen.

Spontaan bereikten mij namelijk steeds meer signalen, dat situaties als deze veel vaker voorkomen. En ik kan nog spreken!

Langzamerhand groeide in mij een meer dan normale strijd lust. Om met mijn genegeerde protesten naar buiten te treden. Omdat ik ook de langzaam invretende gevolgschade kende aan het thuisfront en de bedrijven. Waarover andere slachtoffers misschien niet meer willen of kunnen spreken. Ik heb besloten mij daarvoor in te zetten. Met als doel dat ieder het zal weten. Zodat het niemand meer zal overkomen.

Nooit meer!

Begin november 1994; de voorbereiding.

Ik heb het advies van familie en vrienden opgevolgd. Tot na mijn vakantie te wachten.

Gegeven het afwijzende antwoord van Interpolis besluit ik nu eerst de verzekeringsvakpers en de tv-omroepen in te lichten. De tekst is al wekenlang opgesteld, bijgeschaafd, becommentarieerd, bijgeschaafd, bijgeschaafd. Het is een feitenrelaas in de vorm van een ingezonden brief. Later zullen we ook de dagbladers en de radio-omroepen inlichten. In totaal zal ik in twee maanden achtereenvolgens ongeveer 50 redacties inlichten. De meesten daarvan stuur ik later nog verschillende aanvullingen.

Ik heb een telefonisch bespreekpuntenlijstje gemaakt om mij te helpen de hoofdzaken ordelijk te vertellen. De rest volgt schriftelijk of per diskette.

Ik zeg het maar vooraf: men zal het niet kunnen geloven.

Maar dat geldt ook voor Thea en voor mij. Regelmatig moeten wij de dossiers in om opnieuw te zien, dat het allemaal echt waar gebeurd is.

Kleine ondernemer vaak de dupe.

Een enkeling zal na het lezen van de schriftelijke samenvatting van mijn lijdensweg misschien zeggen: heel erg, je ziet er te goed uit, je bent een uitzondering, die pech had.

Maar langzamerhand begon het mij te dagen. Ik zag de contouren van het beeld dat zich herhaalt. Ik kreeg veel signalen. Eerst van artsen en advocaten. En later ook direct van gedupeerden, dat situaties als deze vaker voorkomen. En wij kennen enkele gevallen uit onze eigen omgeving.

De merkwaardigheden waar ik de dupe van werd zijn geen op zich staand geval. Bekend zijn inmiddels ook het geval van een hulpverlener, een veehouder, een dienstenondernemer en een horeca-ondernemer.

Eerder vernam ik van de Stichting de Ombudsman van het voorbeeld van de slager, die na omscholing tot cameraman geen vast emplooi vond, van de arts die zijn beroep niet meer kan uitoefenen, en de machinist die gedwongen is zijn bedrijfskapitaal aan te spreken.

Bij het onlangs in persberichten geschat aantal van circa 60.000 ondernemers met een WAZ-uitkering, waarvan zich een flink deel aanvullend verzekerd zal hebben, mag de lezer bij navraag in zijn omgeving zelf inschatten hoeveel slachtoffers er nog meer zijn.

Waar gaat het om?

Het volgende patroon tekent zich af. Het betreft steeds kleine ondernemers, die relatief weinig weerbaar zijn, en jarenlang vele duizenden guldens aanvullende premie hebben betaald. Indien arbeidsongeschiktheid optreedt met een duur langer dan een jaar, dan zet de verzekeraar door de verzekerde als oneerlijk ervaren en contra-productieve middelen in om verdere schade-uitkering af te stoppen. Men kan zich niet aan de indruk onttrekken, dat de verzekeraar hoopt op fouten, en men maakt steeds weer melding van betwistbare onderzoekresultaten, aanvechtbare gesprekken van arbeidsdeskundigen en juridische brieven. Verzekerden dreigen daarvan kopschuw te worden. Als men niet goed geadviseerd wordt, of het niet meer verdraagt, maakt men bijvoorbeeld de fout de betaling te onderbreken of de polis op te zeggen. Of de verzekeraar meent daar soms aanleiding toe te zien.

Men voelt zich bedonderd en machteloos. Men voelt het, alsof de verzekeraar weet, dat een juridisch gevecht de kracht van de slachtoffers te boven gaat. Vaak houden (ex-)verzekerden het verdriet uit onwetendheid, schaamte en verlies van klandizie dan nog stil ook.

Of men is bang voor repercussies: het verlies van een eventueel resterende uitkering. Of repercussies bij het GAK.

De duur betaalde polis blijkt nu waardeloos. Om over de nasleep nog te zwijgen: gevolgschade aan gezondheid, bedrijf en gezin.

Een bij velen herkenbare gang van zaken, waar niemand iets tegen durft te ondernemen, en waar men liever niet over praat. Zolang daar niet tegen wordt opgetreden is verzekeren zinloos en sparen het enige alternatief.

Ook andere slachtoffers klagen erover, dat zij van de tot dezelfde onderneming behorende tussenpersoon Rabobank nooit onafhankelijk advies ontvingen. Die heeft zich tegen Interpolis voor hun cliënt nooit sterk gemaakt toen hun kwestie dreigde te escaleren. In tegendeel. De Rabobank bleek voor mij en anderen niet meer dan een tijdrovende extra schakel.

Dit schrijf ik later aan de pers.

Later zal blijken dat er soortgelijke klachten bestaan over andere verzekeraars.

Enkele signalementen.

De profielen van de mij uit rechtstreeks contact bekende slachtoffers kan ik, vanwege de kans op herkenning, slechts summier omschrijven:

- De hulpverlener zal nooit meer geheel herstellen na een ongeval en vecht nu al bijna 10 jaar voor de rechter voor een uitkering van de particuliere maatschappij; partner is eveneens arbeidsongeschikt.
- De veehouder kan door een psychische stoornis zijn werk niet meer doen; ontvangt van de particuliere verzekeraar geen uitkering.
- De dienstenondernemer, diverse jarenlange toenemende gezondheidsproblemen; uitkering beëindigd, verweer opgegeven, polis opgezegd met gevolgschade; echtgenote eveneens arbeidsongeschikt, zonder uitkering.
- De horeca-ondernemer, jarenlang overspannen, bedrijf gestaakt; ontvangt van zijn particuliere maatschappij slechts een 50 % lagere uitkering dan het WAZ %.

Zo schrijf ik eveneens aan de pers.

Zoeklicht op de winkelier.

Ik hoorde, dat Paul niet meer naar het zwembad kwam. Dat vond ik vreemd. Ik hield mijn hart vast. Ik wist, dat hij in een kritische fase zat.

Namelijk bij een ziekte langer dan een jaar, gaan maatschappijen hard optreden, wist ik.

Ik was blij, dat ik Paul kon opsporen. Dat hij bereid was om te spreken. Zijn verhaal gaat ongeveer zo:

'Ik betaal al 25 jaar premie. Gaandeweg is dat opgelopen tot bijna f. 6.000,-- per jaar. Om in geval van ziekte een uitkering van f. 20.000,-- per jaar te ontvangen. Bovenop de WAZ.

Ik ben nu 57 jaar. Moest voor het eerst een beroep op uitkering doen.

Na een jaar ziekte, wilde ik voor 25% proberen te werken. Dat mocht ik van mijn cardioloog. Ik gaf dat keurig door aan mijn maatschappij.

Kort daarop werd ik voor een keuring opgeroepen. Niet bij mijn huisarts natuurlijk, maar bij een andere arts in ons dorp. Ik verwees die dokter om informatie over mijn gezondheid naar mijn cardioloog.

Hij gaf mij een hand.

Kort daarop kreeg ik tot mijn verbazing bericht van mijn maatschappij.

Dat mijn uitkeringspercentage was verlaagd van 75 tot 50%. 'De rest krijgt u van de WAZ' zei iemand ook nog tegen mij. Ik begreep er niets van. Dus belde ik mijn tussenpersoon. Die zei: 'Dat zal de keuringsarts wel geschreven hebben'. Daar had ik niets aan dus belde ik de keuringsarts. 'Ja, ik heb een lager percentage geadviseerd' zei hij. 'Heeft u het advies van mijn cardioloog gevraagd'. 'Nee' luidde het antwoord. 'Dus u heeft op basis van mijn handdruk uw nieuwe percentage vastgesteld?'...(Boze controle-arts!!).

Toen ik dat mijn cardioloog vertelde, voelde die zich gepasseerd.

Ik wilde stoppen met premie-betalen. Maar mijn boekhouder heeft mij daarvan kunnen weerhouden.

Later werd ik door een vertegenwoordiger van mijn verzekeraar bezocht. En heeft men het percentage weer op de eerdere 75% teruggebracht.'

Paul had een andere maatschappij. Misschien ook een beetje geluk.

In dit voorbeeld ligt de zaak vrij eenvoudig en duidelijk. Met relatief harde gegevens. Met een snelle correctie van de gemaakte fout.

Maar, als een geval als dit al bijna fout afloopt, kan de lezer zich voorstellen, wat er terecht komt van de keuring bij een minder meetbaar ziektebeeld. Of als de fout niet direct gecorrigeerd wordt.

Of als er meerdere ziektes (en artsen) dooreen lopen. Of er bij meerdere maatschappijen aanvullend verzekerd is. Of als er aan de zijde van het

GAK, waar een soortgelijke carrousel wordt afgewerkt, onverhoopt ook een foutje ontstaat. Of als een van de schakels in het proces het met zijn werk niet zo nauw neemt. Of als een arts het met zijn geweten niet zo nauw neemt. Al spoedig is er voor de verzekerde dan een onontwarbare kluwen problemen. Als de verzekerde dan, mede vanwege zijn ziekte, wat geïrriteerd reageert? Dan is de kans groot, dat de patiënt met de Zwarte Piet blijft zitten.

Brief aan mijn clubvrienden.

'Het is een onvermijdelijk onpersoonlijke wijze van informatie, omdat de clubavonden misschien niet het geijkte platform zijn om een begrijpbaar overzicht van 5 jaar te geven. Door heel lang en zorgvuldig en met hulp van velen aan de tekst te werken is er bovendien meer kans, dat deze ongelooflijke voorvallen juist zijn verwoord. Tevens beschikt nu iedereen over een gelijk beeld van de hoofdzaken.

Daarmee zijn ook de leden, die mij meer inhoudelijk gedurende de laatste maanden hebben geholpen, en die ik veel dank verschuldigd ben, volledig van de laatste stand op de hoogte.

Met deze informatie is er de mogelijkheid, dat enkele clubleden hun eigen verzekeringsniveau, alsmede hun gedrag bij ziekte aanpassen, zodat hen niet iets dergelijks overkomt.

Tenslotte kan het nuttig zijn het oorspronkelijke persbericht te kennen, met het oog op de onvermijdelijke vertekeningen, die in de media kunnen ontstaan, gesteld, dat er ueberhaupt publiciteit ontstaat.

Rest mij jullie ook namens Thea allemaal te danken voor de gevoelens van steun en respect, die ons helpen op de been te blijven.'

De verzending.

Behalve een samenvatting van mijn lijdensweg en de vele vraagtekens daarbij zond ik de volgende tekst aan een veertigtal redacties van de schrijvende en sprekende pers:

'Ik ben gedreven u hierover desgewenst de meest uitgebreide informatie te geven, ook in de vorm van gesprekken aan de hand van de kopie van mijn medisch dossier en van overige bewijsstukken. Omdat ik vind, dat deze vorm van onnodig lijden bij niemand meer mag voorkomen.

Ik ga er immers van uit, dat het handelen van tussenpersonen, verzekeraars en artsen er niet a priori op is gericht contra-productief te werken. De vraag is dan wel, wat er dan zou moeten veranderen.

Slachtoffer wil erop wijzen dat de geestelijke gevolgschade aan verzekerden en hun bedrijven en gezinnen als gevolg van dergelijke praktijken niet moet worden onderschat. Nog afgezien van de vraag hoe een medicus met een andere maatlat zou moeten kunnen keuren. Sinds de bekendmaking hebben enkele andere slachtoffers zich gemeld. Waarbij het eveneens mis ging bij de behandeling en beoordeling. Ook een arts klaagt spontaan over het gedrag van verzekeraars, maar zegt individueel niets te kunnen doen.

Het heeft er de schijn van, dat artsen zich vroeg in hun loopbaan geprikkeld voelen om hun normatief gedrag richting verzekeraars aan te passen. Als de score-lijst een te lage goedkeuringsscore uitwijst, worden zij namelijk niet meer gevraagd.

Een jonge bedrijfsarts vertelde mij, dat hij weigerde zich op deze wijze naar zijn directie te voegen. Hij verliet onlangs een groot concern, omdat hij zich bij de directie moest verantwoorden, wanneer hij iemand met ziekterust naar huis stuurde. Later hoor ik hetzelfde over een andere bedrijfsarts.

Insiders weten exact te melden hoe een arts-specialist zal scoren.

Een advocaat meldde mij spontaan zich in belangrijke mate bezig te houden met het behandelen van ontevreden Interpolis-verzekerden.

Ook het (vrijwel) ontbreken van jurisprudentie versterkt de geluiden, dat, afgezien van wel geslaagde schikkingspogingen, een niet te ramen aantal cliënten haar recht niet haalt.

Interpolis en haar artsen beroepen zich bij het geven van commentaar mogelijk op de privacy van hun cliënten. Verificatie van de feiten van de ongelooflijke lijdensweg, die mij overkwam is niettemin mogelijk.

Omdat afdrukken van alle gegevens uit mijn medisch dossier bij mij ter inzage zijn, te samen met overige bewijsstukken.'

Ik gaf ook aan familie, vrienden en bekenden overzichten van mijn ongelooflijke lijdensweg. Latere versies daarvan eindigen als volgt:

'Meestal is de reactie op mijn relaas die van machteloosheid. Toch kunt u iets doen. Hierover praten en het laten lezen. Aan zoveel mogelijk mensen. Zodat andere slachtoffers zich durven melden. En de pers hiervan melding kan gaan maken. Zodat het vervolgens aan anderen bespaard mag blijven. Waarvoor dank'.

Soms moet ik denken aan de mensen die onder onduidelijke omstandigheden hun bedrijf hebben gestaakt of verkocht. Soms in hun gezondheid getekend. Van een van hen weet de eigen broer niet hoe het zit.

Thea en ik kennen er een handvol.

Niet iedereen hoeft alles te weten.

Maar het vervolg van dit boek maakt aannemelijk dat er mogelijk meer aan de hand is. Als er niet meer gesproken wordt, als er niets wordt uitgezocht zal er niets meer blijken. Als er niets meer blijkt verandert er misschien te weinig.

Eenzijdig.

Eind november brengt Interpolis mij een schriftelijke verrassing.

Samengevat door auteur: 'omdat u volgens ons niet arbeidsongeschikt bent en niet meer werkt kunnen en willen wij de polis opzeggen. Met terugwerkende kracht' blijkt uit de brief onder meer.

Tot een door Interpolis welgekozen moment, wij kunnen het eenvoudig niet anders opvatten. De constateringen van de laatste gebleken medische afwijkingen, waarop Interpolis nog niet heeft geantwoord, blijven dan buiten schot, denken Thea en ik allebei.

En verder blijkt dat men een deel van de onder protest betaalde premies gaat restitueren.

'Als u aantoon, dat u wel werkt, kunnen wij met u over de voortzetting van de polis overleggen,' zegt de slotalinea.

Dit slaat voor ons alles.

Ik schrijf daarop een open protestbrief aan Interpolis. Met op een vel A4 mijn lijdensweg samengevat, inclusief de laatste verrassing. Met kopie aan de heer J. Kamminga van het ondernemersverbond MKB en aan de Consumentenbond, en met afschrift aan eveneens een veertigtal persmedia.

Wij ontvangen daarop geen antwoord van Interpolis. Er volgt evenmin terugstorting van premies.

De Volkskrant publiceert!

De Volkskrant heeft over genoemde praktijk in de rubriek 'Op is op' op 10 december 1994 gepubliceerd. Ik krijg dezelfde ochtend van een vriend een knipsel in handen gedrukt.

'Wij vonden altijd dat wij veel meer werk maakten van onze afweging dan de publieke keurders, aldus de heer Meertens van Interpolis', zo citeert het artikel hem onder meer.

Daarom zond ik het volgende antwoord aan de pers:

'Bij een destijds verkochte als WAZ-volgende, dan wel dit suggererende, polis is hier sprake van misleiding, vind ik. Ik voel mij misleid bij de aankoop van deze polis. Omdat mij de polis zo niet is aangeprezen. Ik zou in dat vooruitzicht (wezenlijk lager uitkeringspercentage dan dat van het WAZ: toevoeging auteur) nooit, en andere slachtoffers evenmin, een dergelijke polis hebben gekocht!'

Mijn eerste polisvoorwaarden uit 1977 bevatte zelfs de volgende passage:

'...indien en voor zover de verzekerde recht kan doen gelden op een arbeidsongeschiktheidsuitkering krachtens de WAZ'

Boze reactie.

Ik nam de telefoon op. Wat mijnheer Walker wel dacht. De redactrice van het verzekeringsvakblad had mijn persberichten ook ontvangen. Hoe komt mijnheer Walker erbij? Zij zou het afleggen als incidenteel geval. Temeer daar WAZ-volgende polissen in 1977 niet bestonden. De hete adem van de grote verzekeraar woei mij uit de telefoonhoorn om mijn hoofd. Ik werd er boos over. Iets zei mij mezelf in te houden. Ik kon het betreffende citaat inmiddels uit het hoofd letterlijk noemen.

En dat deed ik. Nee, zo ging dat niet. 'Als u denkt, dat dat toen in de polis stond, dan moet u maar afschrift zenden. Het gaat om de plaats van de juridische komma. Wij zullen hier wel beoordelen, of we dat WAZ-volgend noemen. Zo niet, dan leggen wij het verhaal af'.

Die kanonnade boezemde mij niet veel vertrouwen in. 'Ik zal uw voorstel in overweging nemen' zei ik nog. En bedankte voor het gesprek.

Ik ging de polisvoorwaarden door en vond de passage niet. Nergens. 'Hoe kon ik me zo vergissen?' dacht ik. 'Heb ik nu ook nog last van fantasieën?' dacht ik ook. Nog eens de stapel door. Nog eens. Opeens! Ja hoor! Daar stond het citaat: 'De bepalingen... (die gaan over het tweede en volgende arbeidsongeschiktheidsjaar) ...zijn slechts van toepassing indien en voor zover verzekerde wegens arbeidsongeschiktheid recht kan doen gelden op een arbeidsongeschiktheiduitkering krachtens de WAZ'

Ik had mij niet vergist.

Maar zelfs als die WAZ-passage daar niet had gestaan:

Ik zou nooit een polis gekocht hebben, in de wetenschap, dat die een veel lager percentage zou uitkeren. En anderen evenmin.

Ik zond daarom vervolgens de redactrice het afschrift toe.

Reacties.

Van velen uit ons dorp en ver daarbuiten hoorden we, dat men het bericht in de Volkskrant gelezen had.

Er meldt zich bij mij een nieuw slachtoffer naar aanleiding van de publikatie.

Deze persoon klaagt eveneens over tussenpersoon Rabobank.

Behalve enkele gedupeerden gaven verschillende andere mensen, die ik inlichtte, spontaan uiting van ongelukkige ervaringen met Interpolis.

Zoals:

- de zelfstandig jurist: 'Ik heb daarom successievelijk al mijn polissen van Interpolis elders ondergebracht' (dat had de auteur ook zo veel mogelijk gedaan).
- de garagehouder: 'Ik heb mij elders verzekerd, toen de medisch adviseur van Interpolis ondanks mijn bezwaren door de telefoon mijn uitsluitingen meende te kunnen vaststellen; medische herbeoordeling wees hij af; ik heb hem een toto-formulier toegezonden; hij was boos toen ik hem vertelde waarom: ik beschouwde hem na zijn telefonische zeer overtuigende diagnose als helderziende.'

Moed.

Veel relaties meldden hun verbijstering op mijn bericht. Per brief. En telefonisch. Sommigen meldden, dat zij mijn relaas onder het bestuur, de staf, of de medewerkers hadden verspreid. Dat gaf hoop op herkenning van soortgelijke situaties door anderen. Met kans op correctie.

Aanvullende persberichten.

De eerdergenoemde begeleidende brief van mij aan J. Kamminga van MKB Nederland en aan de Consumentenbond luidde ondermeer:

'Een oproep van andere slachtoffers reikt buiten mijn krachten. Gaarne informeer ik u nader aan de hand van de kopie van mijn medisch dossier

en van overige bewijsstukken. Zodat verificatie mogelijk is. Dit vanwege een mogelijk beroep van Interpolis en door haar ingeschakelde omstreden artsen op de privacy-wet. Omdat ik vind, dat deze vorm van onmenselijk lijden bij niemand meer, dus nooit meer, mag voorkomen' schreef ik ondermeer.

Ik steek niet onder stoelen of banken, dat ook anderen in dergelijke gevallen de gevolgschade op Interpolis moeten verhalen. Contra-productief handelen van een verzekeraar leidt immers tot een trager of uitblijvend herstel. Tot een hoger en langer beroep op WAZ-uitkeringen en gevolgschade-ziektekosten. Verzekeraars zouden die kosten op Interpolis moeten verhalen, zo geef ik als mijn mening.

'Waarbij de rol van de Ombudsman Schadeverzekering, u eveneens in mijn feiten-overzicht beschreven, op zijn zacht gezegd gebrekkig genoemd moet worden. Dit bemerkte ik niet alleen zelf, ik hoorde het ook van andere klagers. Met name juist gespecialiseerde advocaten meldden dat zij zich daarom rechtstreeks tot de Raad van Toezicht wenden'.

'Interpolis verschuilt zich kritiekloos achter omstreden medici * en tevens achter de omstreden Ombudsman Schadeverzekering, die zich weer achter deze medici en haar eigen medisch adviseur verschuilt.'

'Het zou geen kwaad kunnen eens een oproep aan klagers te doen, die verbetering ervaren hebben door de behandeling van hun klacht door de Ombudsman. De respons daaruit, gelegd naast de statistieken in het jaarverslag van de Ombudsman, zou in deze wellicht elke discussie overbodig maken.

Ik ontmoette namelijk nog geen klager, die zich positief over de Ombudsman uitte. In tegenstelling tot de statistieken van de Ombudsman zelf.

Aldus andere passages van deze brief van mij.

* Toevoeging van auteur aan het persbericht: Hij kan zich niet aan de mening onttrekken:

- Dat medisch adviseurs van Interpolis kennelijk jarenlang niet ingrepen bij de zijns inziens herhaalde ongecontroleerde verdachtmakingen in de rapporten van Dokter Damen.
- Dan wel dat deze adviseurs van hun directie geen gehoor kregen en zich daarbij neerlegden.

- Dat de medisch adviseur van de Ombudsman dit kennelijk eveneens liet begaan.
- Dan wel dat deze van de Ombudsman geen gehoor kreeg en zich daarbij eveneens neerlegde.

Bijzitten.

Voor ik mij verzelfstandigde had ik onder meer prettige ervaringen achter de rug met het coachen van jonge academici. Contact houden met de jonge garde. Hen proberen iets uit je ervaring mee te geven. Daarom bood ik 15 jaar geleden al aan te examineren op de Hogeschool. En leverde daar al die tijd mijn bescheiden bijdrage.

Zo maar op een middag. Even na vier uur gaat de telefoon. De Hogeschool. Of ik weer van enkele examenkoppels het werkstuk wilde beoordelen. En ook bij de presentatie en de verdediging wil bijzitten. Voor het eerst moet ik er een draai aan geven. 'Ik wil deze keer overslaan. Ben nogal druk. Maar u moet volgende keer weer gewoon bellen' zeg ik. De bekendmaking is nog daar nog niet doorgedrongen. Het examineren zou mij deze keer wel heel zwaar vallen. Trouwens, stel je voor, dat de kandidaten op de ochtend van hun verdediging mijn verhaal bij het ontbijt in de krant zagen!

Reacties.

Met de bekendmaking aan de media loopt de verdere bekendmaking aan onze vrienden, bekenden en relaties parallel.

Langzaam wennen we aan het uiteenlopende scala van reacties. Na ons verhaal verteld te hebben. Na de samenvatting op papier meegegeven of toegezonden te hebben.

Een zwijgende stilte, of niets horen, weten we nu, betekent voor ons: niet kunnen geloven. En ook: hij is gek geworden! Of: niet weten wat te zeggen.

Bagatelliseren betekent voor ons: geen houding kunnen geven. Niet (meer) kunnen inleven. Leven onder het bijstandsniveau is ook niet voor te stellen. Tenzij je het eens een half jaar hebt ontmoeten.

Stilte, gevolgd door emoties is voor ons: verbijstering, sprakeloze boosheid.

Bagatelliseren zegt ons ook: niet zeuren; ik heb moeite genoeg om mij te handhaven in de levensrace. Gewoon een tandje bijzetten is het beste! Voor die mensen is de grens nog niet in zicht. Of misschien juist wel.

'Je gaat nu zeker in de VUT' zegt: ik begrijp niet, dat een ondernemer zonder verzekering op het bijstandsniveau terugvalt. Als zijn verzekeringen niet betalen. In loondienst wordt er bij ziekte toch ook betaald?

'Is vrijwilligerswerk niet iets voor je?' betekent: je mankeert niets, maar ja als je perse wil stoppen met werken...

'Waarom ga je niet golfen?' betekent: Je ziet er heel vermogend uit, ga daar maar fijn van genieten.

'Wordt eens wat lossier!' en 'Je moet makkelijker leren leven' betekent iets van: Laat het maar langs je afglijden.

Bij de eerste keer dat ik hoorde: 'Wij staan achter je' en 'Laat je niet op je kop zitten', moest ik huilen. Ik wist het: ik mag vechten! Ik ben iemand! Deze reacties gaven me vleugels.

Ook Johan ontving mijn relaas. Hij belt enige tijd later op en herhaalt een eerder gestelde vraag over een adres. Maakt mij complimenten over een van mijn laatste werkprestaties. Ik reageer daar luchtig op. We nemen afscheid. Gevoelsmatig twijfel ik. Het lukte mij niet naar hem te informeren. Had ik over mijn verhaal moeten praten?

Twee minuten later gaat de telefoon opnieuw. Met enige aarzeling vertelt Johan, dat hij moeite had om erover te beginnen. Hij kon immers niets voor mij doen. 'Dat begrijp ik' zei ik. 'Ik ben erg blij met jouw tweede telefoontje. Iedereen die er met ons over praat geeft ons extra brandstof om weer verder te kunnen.'

'Laat je opnemen in een ziekenhuis' zei Kees, die spontaan was teruggekomen. Onze vriend had mij twee dagen eerder samen met zijn partner, de arts, onderzocht. Gependeld. En de druk tussen mijn vingertoppen en duim beoordeeld met de stoffenmonsters op mijn schoot.

Hun visie sloot op elkaar aan. Niet een maar in mijn geval twee edelsteenpreparaten zouden soelaas moeten bieden. Hij had later bij hem thuis opnieuw gependeld. En was geschrokken van het beeld.

Ik besloot voorlopig te wachten. Geen nieuwe remedies proberen. De rij teleurstellingen na vijf jaar was al zo groot. Ik voelde dat ik de energie niet meer zou kunnen opbrengen. Naast de nog lopende onderzoeken. De verdere bekendmaking. Het opvangen van de reacties. En het afwerken van mijn boek. En zorgen voor een jaarrekening. Het nog moeten opstellen van een verzoek planschade. Vanwege de woningbouw. Allemaal dingen, die ik vroeger naast mijn werk er even bij deed.

'Probeer geen stappen te doen die nieuwe teleurstellingen kunnen inleiden' zei een goede vriend van mij. Dat leek mij een goed plan.

De carrousel.

Hoewel ik door nog maar weinig van de zeg vijftig medische specialismen ben gezien, lijkt het me wel goed zo. De medische carroussel is voor mij wel zo ongeveer uitgedraaid.

Dan komt mij opeens een merkwaardige vergelijking in beeld. Hoe vaak heb ik bij mijn klanten het verkokerde lokettencircuit in organisaties helpen doorbreken? Door een overkoepelend coördinator aan te stellen. Of te vervangen.

In de medische wereld probeert men nog steeds meer dan vijftig specialismen te laten 'onderkoepelen' door een huisarts. Deze arts is misschien te kwetsbaar en te weinig deskundig om een overzicht te hebben over wat voor deze patiënt nu de meest geschikte weg is. En waar haalt hij de tijd vandaan?

Met wat ik tot heden weet is dat misschien een gedeeltelijke verklaring voor de vele verhalen van anderen, die zich jarenlang medisch van het kastje naar de muur voelden gaan. Maar dan praat ik alleen maar over patiënten en niet over verzekerden.

Ik weet nu, dat ik niet de enige ben, die terwijl hij huilde, door een arts is uitgelachen.

'Je mag er twee keer over praten' hoorde ik laatst een hulpverlener zeggen. Dat weten wij inmiddels ook. Behalve als er echt nieuws is kun je maar

beter zwijgen. Je paar echte vrienden leer je kennen. Die blijven vragen en luisteren.

'Vergeet niet' zei de hulpverlener 'dat we inmiddels in de maatschappij zo ver heen zijn, dat we blij zijn moeder dinsdag te kunnen begraven, dan hoeven we het vertrek van de vakantie op woensdag niet te verzetten!'

Assertiever.

Nu de pers nog terughoudend blijft, en gestimuleerd door een aantal verontwaardigde reacties van vrienden en familie ('vangen wel, maar uitkeren niet', 'boeven zijn het' etc.), verandert mijn aarzelende houding. Ik doe mijn verhaal ook op straat, korter, krachtiger. Als ik de samenvatting op papier meegeef, zeg ik op zoek te zijn naar andere gedupeerden. Hopend, dat die zich willen melden. En ook voor de pers willen getuigen. Zodat de omvang duidelijk wordt.

De levensboom.

Uitstellen of afzien van uitgaven betekent ook zo min mogelijk de auto gebruiken. Boodschappen opsparen. Ik ga niet meer weg door de week. Zaterdag mag ik weer rijden. Naar Den Bosch. Ik ben dan uren zoet. Een paar boodschappen. Ik zie wat vrienden. Een kop koffie. De bibliotheek. De kranten en tijdschriften. De winkels. Ik zuig het allemaal op. Met volle teugen.

Ook even de St. Jan in. Kijken naar al het moois. Kijken naar de verwondering van de bezoekers. Hopen dat ze iets willen vragen. Dan kan ik ze wat vertellen. Een stukje de kerk rondloodsen.

Soms loop ik ook even de Mariakapel in. Even maar. En zie ik de lichten. Het plafond. De schilderijen. De mensen. Bidden niet. Niet meer. Al zo lang niet meer.

Vandaag staan de mensen al buiten voor de kathedraal. De laatste kerkgangers lopen eruit. Binnen zindert het licht. Het zonlicht wordt volop weerkaatst door de lichte wanden en de schitterende plafonds. Het is het nog rommelig binnen. Geroezemoes. Geloop. Geschuif met stoelen. De geur van wierook. Rechts is de kerststal. Ik heb geluk. Niet druk.

Dit jaar staat er de Levensboom. Op een verhoging in het landschap. Een deel van de wortels is opengewoeld. In die beschutting staat de kribbe. Daarboven om de boom heen de natuur. Uitbottende bomen en

struiken. De dieren. Rechts het koren. Een doorgang. Daarachter gloort blauwgeel licht. Spiegelend in een bevroren poel. Opzij de koningen. Kleurrijke, waardige, rijzige gestalten. Links een hek. Geen wachter. Daarachter komen de mensen. Met een lantaarn. Met spullen. Op de nek. Op de wagen.

Daarboven davert het licht naar binnen. Door de rijk gekleurde hoge vensters.

Ontwaken.

Slapen gaat korte tijd wat beter na de bekendmaking. Maar meestal lig ik de tweede helft van de nacht nog wakker. Soms helpt mijn inslaaptechniek. Maar meestal ben ik daar een uur of langer mee bezig, telkens onderbroken, door nieuwe denkuitstapjes en gepieker. Wat me naast veel onzinnige fantasieën overigens ook veel bruikbare ideeën oplevert.

Meestal wordt ik laat wakker. Vandaag 2 januari wordt me weer een stukje van de legpuzzel helder. Ik zie er tegenop om te douchen. Omdat het weer in mijn rug kan schieten? Omdat ik bang ben voor een misstap in het bad? Nee, ik weet het. Het is dat ergerlijke gevoel in mijn nek en in mijn keel. Dat moet ik vermijden. Als ik niet douche, merk ik dat pas later op de dag, weet ik.

Geschenken.

In het begin kijken we raar op. Als mensen ons iets toestoppen. Kleding uit de topmode. Iets uit hun diepvries. Dat gebeurt ook in de winkel. Op de markt. Heel subtiel. Dat duurt niet lang. f. 200,-- per week is nu eenmaal te weinig om van rond te komen. Later schenkt men eens een tank benzine.

Sommigen begonnen ermee voordat ze ons verhaal gehoord hadden. Voor wie het gevoel nog bestaat zijn geen woorden nodig.

Aanzien.

Enigszins opgewonden vertelt Hanny het. Thea sprak haar in de winkel. Weer iemand uit de buurt. Weg uit de arbeidsrace. Haar man is 53 jaar. En opeens uitgerangeerd. Karel is overbodig. Voortaan thuis. Kan het nog niet verwerken. Goudgerand financieel geregeld. Dat wel. Jarenlang hebben we tegen elkaar opgezien, realiseer ik me. Op keurige afstand.

Ik zal het nog goed krijgen. Wat krijg ik toch veel vrienden, denk ik opeens. 'Ja' zegt Thea. 'Verdriet brengt de mensen tot elkaar, en welzijn verdeelt ze'.

We zullen een exemplaar van mijn verhaal afgeven.

Terwijl ik later naar huis terugloop, denk ik aan de verhalen van mijn vader in de oorlog. Dat gevoel, wat hij me meegaf. Dat heb ik nu ook. Alsof ik stiekem, achterbaks, in het verzet werk. Maar nu in een vrij land! Ik hoop, dat het spoedig voorbij mag zijn. Omdat de pers het overneemt. En de andere slachtoffers aan het woord komen.

Onrust.

Naarmate mijn boek vordert, groeit de spanning. Er mag niets misgaan! Ik heb inmiddels 3 kopieën op diskette. Als ik per ongeluk gegevens uitwis, als de PC uitvalt, als er brand komt, als er wordt ingebroken. De plaats van de diskettes, de naam van het bestand, heb ik opgeschreven en thuis laten zien. Als mij iets overkomt, wil ik dat het boek toch uitgegeven wordt. Door anderen. Het verhaal lijkt me inmiddels compleet, maar hele stukken zijn nog niet begrijpelijk leesbaar. Ook met de feestdagen ploeter ik elke dag een beetje verder. Ik zal pas gerust zijn, als het wel leesbaar is. Het is zo belangrijk, dat dit bekend wordt, weet ik.

Reacties van de media.

De reacties van de media lijken begrijpelijk:

'Vraagt veel tijd aan research, dat is voor ons niet mogelijk'.

'Een dergelijk concern zal zich, evenals de artsen beroepen op de privacy-wet'. Als ik dat hoor wijs ik erop, dat bij mij de afschriften van de medische dossiers en de andere dossiers ter inzage liggen.

'Wij hebben uw berichten doorgegeven aan onze collega-redactie'.

'Hierbij het telefoonnummer van een in uw geval interessant medium'.

Waarmee ik dan eveneens contact zoek.

Maandenlang houd ik, als ben ik een jongleur, periodiek contact met deze media. En zend met regelmaat waar mogelijk aanvullende informatie. Hopend op een doorbraak.

Opnieuw de vakpers.

De redactrice van de vakpers belde mij opnieuw. Zij had mijn polisvoorwaarden bestudeerd. De WAZ-volgende formulering stond erin. Maar jammer genoeg voor mij gold dat maar voor een deel van de polis. Er wordt ook verwezen naar het oordeel van een door de maatschappij aan te wijzen arts. Contra-expertise, etc. was natuurlijk altijd mogelijk. Ik verwees haar naar mijn stukken. Daar stond waarom ik dat niet meer aankon.

Misleiding dus zeker niet, vond zij. Ik vertelde haar van de verontwaardigde reacties van de honderden mensen, die ik intussen had ingelicht. De machteloze reacties van andere gedupeerden. Met de afdruk van het bericht van Interpolis in de Volkskrant.

'De polis is een juridisch perfect produkt', hield zij vol.

'Maar niet bruikbaar voor een klant' zei ik. 'Net als een perfecte auto met EEN VOORuit- en VIJF ACHTERuitversnellingen. Een perfect produkt zeker. Maar niet bruikbaar voor een klant. Precies zo ben ik als klant teleurgesteld' was mijn antwoord.

Dat was nieuw voor haar.

Begaan als zij was met de nobele strevingen van Interpolis probeerde zij mij vervolgens nog een college te geven over de reïntegratiegedachte.

Ikzelf ben, geloof ik, meer toe aan reïncarnatie.

Het was voor haar als drukbezette redactrice wel heel veel waard.

Zoveel dat ik haar onophoudelijke verbale geweld na ruim een half uur toch maar beleefd heb onderbroken. En haar bedankte.

Door de wol geverfd.

Ik ontmoette hem op de verenigingsbijeenkomsten. Als commercieel adviseur is hij een twintig jaar ouder dan ik. En nog actief. Toen hij mijn verhaal had gehoord stelde hij zijn vragen.

Daarna zei hij zonder stemverheffing: 'Je zult bij de media niets bereiken'. 'De maatschappij heeft ze allang ingeseind.' En hij citeerde mij alsof hij het bericht zelf opgesteld had: 'Met het oog op onze goede relatie is het beter u te adviseren geen aandacht te besteden aan de ongenuanceerde zielig aandoende berichten die u van ene heer Walker bereiken.' 'En' zei hij: 'denk maar niet dat een journalist de carrière op het spel zet.'

Waarmee het gevoel dat ik begon te krijgen onomwonden bevestigd kreeg. Ervaringskost voor gevorderden, dacht ik.

Toch zou het nog even duren tot ik het beter zou gaan geloven. Ik wilde het benaderen van de media nog niet opgeven.

De wenskaarten.

Na wat heen en weergepraat besluiten we ze toch maar te versturen, de Kerst- en Nieuwjaarskaarten. Toch weer f. 75,--.

De wensen die we ontvangen geven ons af en toe een ruggesteuntje.

Sommige mensen weten toch net dat persoonlijke aan hun wens toe te voegen. Die komen dan in onze bundel met persberichten en adhesiebetuigingen. Ons rouwalbum.

Dat laten we zien aan familie, vrienden en bekenden, die ons komen opzoeken. We kunnen daarmee snel al bladerend een overzicht geven van het nieuws in de laatste weken.

'Domme kaart natuurlijk' schrijft mijn broer in de aanhef. Wat hij daarmee bedoelt ontgaat me. Thea helpt: 'Prettige Kerstdagen aan ons gewenst is een beetje raar' legt ze uit. Ik snap het. Ik had er nog niet bij stilgestaan.

Dan moet ik opeens denken aan overlijden. Dat is meestal een kortdurende gebeurtenis. Bij ons lijkt het meer op een jarenlang gerekte vorm van sterven. Niet dat we van plan zijn het loodje te gaan leggen. Het kan alleen maar beter worden, zeggen we tegen elkaar.

Intussen gaat de roes, de nachtmerrie verder.

Blijdschap.

'Ik heb uw vragenlijst ingevuld' zegt Dokter Peperkamp op 4 januari naar aanleiding van het MRI-magneetscan onderzoek. 'U heeft een lichte nekhernia. C6-C7 paramediane HNP. Leest u maar na. Dan zijn we klaar' zegt hij. Even ben ik overrompeld. Maar zijn reactie is begrijpelijk.

Ik geef hem groot gelijk.

Ik zal mijn door hem ingevulde vragenlijst op de gang nalezen, en krijg het dossier mee. En ik mag daarna eventueel nog vragen stellen.

Ik ga zitten in de rij wachtenden. Lees de antwoorden in de lijst enkele malen door en zet strepen waar ik nog vragen heb. Dan kijk ik het dossier door. Het woord 'letselschade' is niet gebruikt. Ik zie nog de onderzoekuitslagen uit 1978 van de internist met onder meer:

'Mijnheer Walker maakt zich enige zorgen over zijn gezondheid'. En:

'Alle uitslagen liggen binnen de normale waarden. Er werden geen afwijkingen gevonden'.

Ik zie ook het verslag van Dokter Peperkamp en lees daarin onder meer: 'De heer Walker heeft psychische problemen als gevolg van een zeer strenge opvoeding'. Onzin, concludeer ik. Thea is het daarmee eens. Ik zie meer onjuistheden, maar zal daar verder niet op in gaan me verder tot de hoofdzaken beperken.

Met enige moeite lukt het mij opnieuw om bij Dokter Peperkamp binnen te komen.

Ik vuur mijn vragen af. 'Nekhernia.' 'Prognose?' 'Niet te geven.' 'Behandeling? Rust'. 'Over een jaar terugkomen ter controle van de vernauwde slagader'. 'Ook in verband daarmee verminderd belasten'. 'Ik verwijs u naar Prof. Dr. W.J. Oosterveld, KNO-arts, voor een evenwichtsonderzoek', 'Ik verwacht geen probleem met de vergoeding van zijn onderzoek door het Ziekenfonds'. 'Ik wens u veel sterkte'.

Ik ben blij, opnieuw mankeer ik iets. Heb een bizar gevoel. Daarmee mag ik blij zijn.

Opnieuw is bewezen dat ik geen somatiserende simulant ben, weet ik. Zover is het gekomen, denk ik. Absurd.

Levenslang.

‘Als zelfstandig organisatie-adviseur heb ik in 1977 een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid afgesloten bij Interpolis. In 1990 werd ik ziek. De publieke keuringsartsen verklaarden mij arbeidsongeschikt maar de medici voor Interpolis achten mij gewoon voor 100% inzetbaar.

300 bezoeken aan 20 artsen hebben mij niet beter gemaakt. In tegendeel. De gevolgschade heeft mij levenslang bezorgd. Interpolis betaalt niet, maar verlangt wel premie terwijl ik moet proberen te leven van f 800.-- per maand. Interpolis spreekt al jaren over kwaliteitszorg, hetgeen ik niet mocht ervaren!

H. Walker, Berlicum.’

Aldus de door de redactie in het magazine Ondernemersvisie van medio januari 1995 ingekorte weergave van mijn persinformatie.

Zo zwaar.

'Beste Hans, Hierbij zend ik je het manuscript retour, echter zonder op- of aanmerkingen.

Tot drie keer toe ben ik met lezen ervan begonnen, maar kwam niet verder dan de eerste drie pagina's.

Het is gebleken, dat ik me er toch te emotioneel bij betrokken voelde.

Bovendien ben ik momenteel ziek.

Het spijt me meer dan ik je zeggen kan.

Heel veel sterkte en lieve groeten aan jullie beiden.

Hetty'.

Zo schrijft de echtgenote van een van de slachtoffers.

Opruimen?

Het heeft me zo vaak achtervolgd. Wat zij mij gedaan hebben.

Dan komt het ineens weer bij me terug. De passage uit het verhaal, dat ging over mensen, die zich vergrepen hebben. Wat dat voor hen zelf betekent. De onrust. Het knagen. Sommigen geven zich na jaren zelf aan. Kunnen daar niet meer alleen mee blijven rondlopen.

Ineens heb ik het. Het is goed zo. De grootste straf voor deze mensen is, als ze niet ter verantwoording worden geroepen. Levenslang. Zij zullen niet erkend worden. Hoe ze zover kwamen. En of ze het herhaalden. Hoe vaak.

Zoals het mijn leven ging beheersen.

Later hoor ik het een vooraanstaand man als volgt zeggen: 'De slechte slaap wil ik ze niet onthouden.'

Verdriet.

Met moeite heeft ze de tweede dag achter de rug. Surveilleren bij tentamens. Sociaal contact. Bijverdienen. 's Avonds na de afwas komt het opeens. 'Ik moet zo huilen' zegt Thea, ineenkrimpend. 'Ik had het gisteren ook al'.

'Gaat het niet goed met je rug?' vraag ik. 'Nee, dat is het niet, maar ik denk steeds maar, dat het voorbij is. De zaak. We hebben er altijd samen in gewerkt. En nu dit'.

'Dat weten we toch niet' probeer ik. Dan schiet ik zelf vol.

Optocht.

'Hans, kom eens kijken' roept Thea. Ik loop naar de voordeur. In de opening waait de kou naar binnen. Daar staat ze en kijkt de winteravond in. Er zijn geluiden van stemmen en stappen. Ik sla mijn arm om haar heen en geniet mee. Van rechts komen ze. Uit de Irenestraat. Een lange stoet met lichtjes. Lampions, veelkleurige bollen, blokken en cilinders. Dansende, tintelende lichtjes. Bonte jasjes, mutsjes, sjaaltjes. Sommige kinderen hebben kroontjes op, goud en zilver. Knersend dribbelt het door de sneeuw. 'Net een kerstkaart' zegt Thea. De Driekoningenkinderen trekken langs. Ertussen de ouderen.

Links naar het Ven. Langs de Beatrixstraat. Als een guirlande slingert zich de hobbelende stoet om de bocht. Een bebbelend geroezemoes, dat langzaam verdwijnt. Lichtjes die spiegelen in het bevroren ven.

NIET MEER ALLEEN

De droom.

Dromen over mijn lijdensweg kan ik mij niet herinneren. Behalve deze, afgelopen nacht. Die zal ik niet vergeten. Ik ben in een wachtruimte. Roezemoezig. Halfdonker. In een ziekenhuis. Patiënten, verplegers en artsen lopen af en aan. Ik sta op om koffie te halen. Voel iets raars aan mijn been. Mijn ene voet is los. Ik steek de voet terug in de schoen en ga met de voet schuivend over de vloer terug. Gauw weer zitten. Bekijk het eens. Haal de voet weer van de schoen. Er zit een bloedige stomp aan met slierten stof. In de schoen zit een even bloedige en smerige kuil. Mijn voet. Ik kijk hulpeloos op. Mensen zien het. Voorbijgaande verplegers en een dokter ook. Maar schenken er geen aandacht aan. Beschouwen het kennelijk als normaal. Ik aarzel wat.

Voel geen pijn. En besluit met de voet in de schoen schuivend naar de automaat te gaan.

Einde?

Langzaam begon ik met de afwerking van het manuscript. We hadden interviews met redacteuren van een vakblad en een management blad. Ze zeiden verbijsterd te zijn. Daarbij kwam ook opeens de vraag: 'Hebben anderen van Interpolis dan de arbeidsdeskundige ooit een poging gedaan tot een serieus gesprek over een oplossing van de problemen?' Nee, na 3 februari 1993 is er nooit meer iemand van de maatschappij geweest. En ook de vraag: 'Heeft de tussenpersoon Rabobank ooit voorgesteld om bij gesprekken met de arbeidsdeskundige aanwezig te zijn? Bijvoorbeeld om uw belang te behartigen?' Nee, een dergelijk voorstel is er nooit geweest.

Er was ook een interview met een groot dagblad gepland. Het leek gelijk op te gaan. De publiciteit en het verschijnen van het boek.

Voor de lezer van dit verhaal was het misschien ook wel genoeg zo. Dacht ik.

Maar een aantal gebeurtenissen brachten daar verandering in. Onverwacht.

Allereerst werden de gemaakte interviews niet gepubliceerd. En het dagbladinterview is niet gehouden.

Maar er gebeurde meer.

Groeiende lijst.

Mijn wederwaardigheden bleken geen op zich staande zaak. Als reactie op mijn bekendmakingen meldden zich geleidelijk nieuwe gedupeerden. Met een (veel) lager uitkeringspercentage van hun particuliere maatschappij. Twee ervan waren mensen, die al jaren dicht bij ons stonden. Mensen die eindelijk een jarenlange schroom overwonnen.

Omgekeerde jojo.

Bijzonder is het voorbeeld van 56-jarige ondernemer, die al jarenlang een uitkering ontving. En een reductie in zijn particuliere uitkering accepteerde. Omdat het maar een geringe vermindering betrof daar niet over wilde gaan zeuren. Terwijl zijn gezondheid er nu niet bepaald op vooruit was gegaan. Waarop vervolgens het GAK zijn uitkering eveneens verlaagde. De zieke ondernemer als neerwaartse jojo tussen de publieke en private maatschappijen. Artsen die daarin betrokken zijn. Worden hun maatlatten en de manier waarop zij die hanteren gecontroleerd?

Ook een andere persoon zijn door dit omgekeerd jojo-effect getroffen. Dit is inmiddels teruggedraaid.

Bij twee andere slachtoffers dreigt dit te gebeuren.

Overzicht.

Nadat ik een oproepadvertentie plaatste in de Telegraaf van 25 februari en als gevolg van de latere tv-RADAR uitzending van 20 maart 1995 meldden zich, soms met grote aarzeling, weer nieuwe slachtoffers.

Hoewel bij gebrek aan uitputtende verificatiemogelijkheden onderstaande weergave van het slachtofferprofiel op onderdelen onvolledig en onjuist zal zijn is het steeds weer terugkerende beeld verontrustend: de mij bekende mensen krijgen bij langerdurende arbeidsongeschiktheid van de betreffende particuliere verzekeraars slechts een uitkering op basis van een doorgaans wezenlijk lager percentage dan van het GAK. En dat gedurende langere tijd. Op een uitzondering na. Daar is de situatie precies omgekeerd.

De merkwaardigheden waar ik de dupe van werd bleken dus geen op zich staand geval te zijn.

Signalementen.

De profielen van de mij bekende slachtoffers kan ik, vanwege de kans op herkenning, slechts summier beschrijven. Of er eventueel juridische bijstand is of was wordt daarom niet vermeld. Soms moet ik om dezelfde reden het beroep of de branche vaag houden of versluieren.

NOTA BENE:

Deze lijst kan om diverse redenen niet representatief zijn.

1.

De slager, die arbeidsongeschikt werd en na omscholing tot cameraman geen vast emplooi vond.

2.

De arts, die zijn beroep niet meer kan uitoefenen. Hij ontvangt van zijn particuliere verzekeraar geen uitkering.

3.

De 52-jarige machinist, die 6 jaar geleden, toen hij al 20 jaar premie had betaald arbeidsongeschikt werd na een hernia. Van het GAK ontvangt hij een volledige uitkering. Zijn particuliere maatschappij stelde zich na het eerste jaar hard op en betaalde niets meer. Toen de specialist ontdekte en verklaarde dat hij al jaren aan acromegalie leed heeft zijn maatschappij de uitkering evenmin hersteld. Hij is vervolgens aan het hoofd geopereerd en nog steeds niet volledig hersteld. Verdere bestraling of injecties zijn nodig. Hij is geschokt door diverse uitlatingen van de controle-arts en de arbeidsdeskundige van zijn verzekeraar. Hij heeft 6 kinderen en was gedwongen zijn bedrijfskapitaal aan te spreken.

4.

De hulpverlener zal nooit meer geheel herstellen na een ongeval en vecht nu al bijna 10 jaar voor de rechter voor een uitkering van Interpolis; partner is eveneens arbeidsongeschikt.

5.

De veehouder kan door een psychische stoornis zijn werk niet meer doen; ontvangt van Interpolis geen uitkering.

6.

De diensten-ondernemer, diverse jarenlange toenemende gezondheidsproblemen; omgekeerd jojo-effect; uitkering door Maatschappij Winthertur beëindigd, verweer opgegeven, polis opgezegd met gevolgschade; echtgenote eveneens arbeidsongeschikt, zonder uitkering.

7.

De horeca-ondernemer, jarenlang overspannen, bedrijf gestaakt; ontvangt van Interpolis slechts een uitkering behorend bij een 50 % lagere arbeidsongeschiktheidpercentage dan het WAZ.

8.

'Ik zat in de handel. Had een distributiekantoor van plantprodukten. 7 jaar geleden kreeg ik een aanrijding. Het GAK achtte mij 70% arbeidsongeschikt. Interpolis keert niets uit. Ik moet nu leven van een bedrag van circa f. 1.000,-- per maand. Nu is mijn bedrijf kapot. Ik ben al een tijdje aan het procederen. De rechtbank betaalt alle onderzoeken. Ik heb nu drie professoren achter mij. Binnenkort wordt het pleit in mijn voordeel beslecht. Ik verwijs u naar het voorbeeld van de man uit Zaandam, over verzekeraar Ohra, dat onlangs in de pers is geweest.'

9.

'Ik was diensten-ondernemer. Enkele jaren geleden werd mijn auto gestolen. Interpolis wilde niet uitkeren. Na inschakeling van een advocaat wilde men mij afschepen met een gedeeltelijke uitkering.

Omdat ik voet bij stuk hield werd er uiteindelijk volledig uitgekeerd. Een jaar geleden werd ik ziek. Na een jaar betaalt Interpolis nog maar 60%, terwijl ik een 100% WAZ-uitkering ontvang. Toen ik daarover klaagde zei mijn tussenpersoon, de bankman, dat ik het er maar bij moest laten zitten.

Ik gebruik nog steeds medicijnen. Ben ook nog steeds psychisch onder behandeling. Mijn huwelijk is stukgelopen. Mijn bedrijf bestaat nog wel, maar ik heb door mijn uitschakeling een bedrijfsleider moeten aanstellen. Volgende week moet ik terug naar mijn controlerend arts.'

10.

'Ik ben als kind opgegroeid met het dienstenbedrijf van mijn ouders. Met mijn 42 jaar ben ik nu al drie jaar arbeidsongeschikt. Mijn orthopeed constateerde een inzakking in de wervelkolom en adviseerde mij direct te stoppen met mijn werk om te voorkomen dat ik in een rolstoel zou komen. Dat advies heb ik opgevolgd, wat kon ik anders? Na een jaar betaalt de Detam een uitkering behorende bij een arbeidsongeschiktheid van 35-45%, maar de geneeskundig adviseur (noemt dezelfde arts als door persoon 17 wordt genoemd: opmerking auteur) van Interpolis oordeelde lager dan 25% arbeidsongeschikt, dus ontvang ik van Interpolis niets. Bij die beslissing stond ook de klachtprocedure vermeld. Ik moest me met mijn klachten dan maar melden bij de bank. Maar dat leverde niets op. Ik wist niet meer wat ik moest doen. Besloot de verzekeringsman thuis te gaan bellen. Niet verstandig van mij, maar ik dreigde naar hem toe te komen. Dat heeft men aan justitie gemeld. Een lening bij die bank over de nog te betalen premie van f. 1.900,-- kreeg ik toen natuurlijk niet meer. Toen heb ik de polis maar opgezegd. Van mijn uitkering van f. 1.245,-- netto per maand moet ik nu nog f. 500,-- ziektekostenverzekering betalen. Dan is er nog de hypotheek van f. 600,--. Van de resterende f. 145,-- per maand kan ik niet leven en alles betalen. Dus moest ik eerst mijn bedrijfskapitaal en oudedagsreserve opeten. Daarna is er deurwaardersbeslag op onze spullen gelegd. Ik heb twee jonge kinderen en mijn vrouw is gedwongen in de gezinshulp te werken.'

11.

Een accountant vertelde mij: 'Mijn broer van 40 jaar was slachtoffer van een aanrijding. Ontvangt een uitkering van het GAK. Was aanvullend verzekerd bij Delta Lloyd. Die betaalt niets (meer).'

12.

Hij vertelde verder: 'Een collega-accountant is 32 jaar. Na een auto-ongeluk kreeg hij een whiplash. Zijn particuliere verzekeraar Delta Lloyd betaalt niet (meer). Omdat hij jaren eerder eens van de trap is gevallen.'

13.

'Mijn man is 55 jaar en heeft een winkel. Bij het afsluiten van de polis bij Delta Lloyd. heeft hij opgegeven, dat hij er een baantje bij deed. 3 1/2 jaar geleden kreeg hij schade aan zijn handen, waarvan hij niet genas. 3 jaar

geleden kreeg hij een hernia. Van de DETAM ontvangt hij een uitkering behorend bij 35-40% WAZ.

Maar hij ontvangt niets meer van de maatschappij. 'Met uw bijbaantje verdient u nog genoeg', werd gezegd. Op onze klachten krijgen we geen antwoord.'

Zij had zich ook bereid verklaard te verschijnen in de tv-RADAR uitzending. Maar de kwestie van haar echtgenote werd niet behandeld. Later bleek EEN brief van een advocaat voldoende te zijn om de uitkering met terugwerkende kracht te herstellen.

14.

'U zult het wel vreemd vinden dat ik u bel, mijnheer Walker. Maar mijn huisarts verwees me naar u, omdat u goed op de hoogte bent.'

Als ontwerper is hij al 17 jaar zelfstandig en aanvullend verzekerd bij Interpolis Hij is nu 50 jaar. Kreeg twee jaar geleden ernstige rugklachten. Er is bij hem sprake van slijtage, het dragen van een corset en hij onderging drie therapievormen. Hij heeft een wachttijd van een jaar. Toen hij even heeft geprobeerd om te werken en omdat het niet ging onmiddellijk moest stoppen liet Interpolis de wachttijd opnieuw ingaan. Het GAK keert een percentage uit behorend bij 35-40% WAZ. De door Interpolis ingeschakelde orthopeed constateerde eveneens arbeidsongeschiktheid. Maar het percentage was te laag, dus ontvangt hij van Interpolis geen uitkering.

Toen wij daartegen bezwaar maakten is ook de bankman erbij geweest. Maar die zweeg. Wij vonden het optreden van de arbeidsdeskundige van G. beschamend: 'U kunt toch ook liggend schetsen?' zei hij tegen mijn man.

Onlangs kreeg hij van Interpolis een brief waarin hem werd meegedeeld, dat zijn uitkering werd gestopt. Terwijl hij nog nooit een uitkering heeft ontvangen. Ik ging met de polis en de stukken naar mijn huisarts v.d. B. Die zei het ook niet eens te zijn met de gang van zaken.

Mijn man wil het er maar bij laten zitten. Maar ik zie dat hij steeds meer afhankelijk wordt van de mensen in zijn werkplaats.'

15.

'Mijn broer heeft een levensmiddelenbedrijf. Hij heeft het nu bijna twee jaar in de rug. Het is begonnen met een hernia. Daar zijn foto's van. Aanvankelijk keerde zowel het GAK als Interpolis bijna volledig uit. Drie maanden geleden is zijn uitkering door Interpolis ingetrokken.'

16.

'Ik heb een assurantiekantoor. Mijn cliënt is 42 jaar oud. Had een agrarisch bedrijf. Kreeg rugklachten. Werd door arbeidskundigen als een hopeloos geval beschouwd. Heeft zijn bedrijf moeten verkopen. Hij heeft 4 kinderen. Het eerste jaar waren er geen problemen. Er werd uitgekeerd. Daarna werd hij voor Interpolis extern beoordeeld en afgekeurd. Alsof dat de maatschappij niet beviel: kort daarop moest hij tot zijn verbazing opnieuw worden bekeken. Ditmaal door een interne arts wiens naam ook in andere gevallen opduikt (noemt dezelfde arts als slachtoffer 10 eerder deed: opmerking auteur), en die kwam met een heel andere keuringsuitslag. Inmiddels heeft Interpolis de uitkering gehalveerd, vervolgens ging het naar 30%. En nu wil men naar nul. 'Het eerste jaar wordt u gekeurd voor uw beroep. Daarna volgens de polis op passende arbeid', zo werd er gezegd. Dat klinkt redelijk maar is erg rekbaar. Bij het afsluiten van de polis bleef dat in de folders en de verkoopgesprekken meestal onvermeld. Hij is onlangs door het GAK definitief afgekeurd en krijgt een volledige WAZ-uitkering. Van het GAK moet hij binnenkort verschijnen voor een herkeuring. Het is onbekend of dit door de problemen is geïnitieerd, dan wel dat hij toch aan de beurt zou komen.' Hier dreigt mogelijk een omgekeerd jojo-effect.

17.

'Ik ben 49 jaar. Had een verzekeringskantoor. Kreeg 5 jaar geleden plotseling uitvalsverschijnselen. Ontving vanaf het begin een volledige WAZ-uitkering. Een psychiater vond een verband tussen mijn klachten en iets uit mijn vroeger leven. Dat was nodig, zo werd gezegd, want anders was mijn ziektebeeld niet objectiveerbaar en zou er niet worden uitgekeerd.'

Tot overmaat van ramp kwam voor hem het omgekeerd jojo-effect. Hij vervolgt:

'Na 2 1/2 jaar keerden Amev en Falcon niet meer uit. Waarna enige tijd later het GAK volgde. Ik ging in beroep. Na herkeuring voor de Raad van Beroep ontvang ik nu weer volledig WAZ. Op dit moment, weer een half jaar later, keert Amev weer 50% en Falcon 100% uit. Maar niet met terugwerkende kracht, zodat ik mijn spaarcenten kwijt ben.

Mijn eerste advocaat nam het op voor mijn tegenpartij. Mijn rechtsbijstandverzekering ging akkoord met mijn tweede advocaat, maar betaalt deze achteraf niet. Daarom heeft de advocaat de rekening van f. 20.000,- nu naar mij gestuurd.'

18.

'Ik ben 55 jaar. Ik had een goede opleiding en een veelzijdige carrière. Het laatst was ik directeur van een logistiek bedrijf. 4 jaar geleden moest ik plotseling ziek terug van vakantie. Ik ben psychisch afgekeurd. Burn-out syndroom. Voor het GAK is mijn arbeidsverleden beëindigd. Ik ontvang vanaf het begin een volledige WAZ-uitkering. Ben 10 keer gekeurd. Steeds was er geen twijfel over mijn arbeidsongeschiktheid. Op een keer na. Mijn medisch dossier is 15 cm. dik. Dezer dagen moet ik met mijn advocaat en mijn persoonlijk medisch adviseur naar de verzekering een akte ondertekenen voor een keuring waarvan de uitslag bindend is. Voor het eerst heb ik zelf een keuringsarts voorgesteld. Die werd door de verzekeraar afgewezen. De door de maatschappij aangewezen arts moet mij 5 dagen onderzoeken.'

19.

Bij hem is de situatie anders dan in de voorgaande gevallen. Hij is 32 jaar. Heeft een agrarisch bedrijf. 7 jaar geleden had hij een auto-ongeluk met een zweepslag van de nek. Heeft een halskraag gedragen. Heeft nu ongeveer 4 jaar last van gevoelloosheid in handen, nek- en schouders bij bepaalde houdingen. Kan niets meer in zijn bedrijf. Zijn vrouw probeert de zaak op gang te houden. Zelf is hij bezig ander werk te vinden. Zij hebben twee kinderen. Maatschappij Interpolis heeft hem 50% arbeidsongeschikt verklaard. Interpolis heeft nooit moeilijk gedaan. Maar ditmaal keerde het GAK niets uit. 12 artsen hebben mij onderzocht. De specialist weigert zijn handtekening te zetten over het verband met het ongeval in hun rapporten. Bankman van Maatschappij Interpolis heeft mij geadviseerd mij voor f. 1.200,-- per maand bij te verzekeren. 'Dan gaan we misschien straks hoger uitkeren' zo luidde de suggestie.

20?

De vrouw behoorde tot degenen die opbelde naar aanleiding van de oproepadvertentie. Opgewonden vertelt ze van haar situatie. Over ongeval en afkeuring. Dat ze haar man kwijtraakte. Van haar werkkringen. Over haar afglijden naar de rand van de samenleving. Van haar wantrouwen.

Over haar onmacht. Ze voelde zich belaagd. Ik begreep dat ik het beeld dat zij wilde geven niet helemaal kon vatten.

Daarvoor sprak ze te verward. Machteloos was ik. Gaandeweg heb ik het woord overgenomen. Haar sterkte toegewenst. Hopend op een verbetering voor haar. Zicht op haar weg.

Ik zie niet in waarom zij mij belde zonder slachtoffer te zijn. Al kon ik haar niet geheel begrijpen. Wie niet in staat is het verhaal duidelijk onder woorden te brengen kan niettemin toch gedupeerde zijn.

Als ze dit leest hoop ik dat dit haar zal helpen.

Als zij dit lezen hoop ik dat dit hen zal helpen.

21??

Ik heb hem of haar nooit gezien of gehoord. Evenmin over hen gelezen of gehoord. Maar ik zie niet in waarom er geen slachtoffers zijn die wij niet kennen. Of gekend hebben. Omdat ze leven maar niet meer kunnen spreken. Ik zie niet waarom er geen anderen waren die er niet meer zijn. Terwijl ze aanvankelijk duidelijk konden spreken. Later alleen nog maar konden praten. Weer later dat niet meer konden. Al ken ik geen voorbeelden. Ik zie niet in waarom de lijst gedupeerden volledig zou zijn met de hiervoor genoemden.

Als u dit leest hoop ik dat dit voor sommigen van hen zal helpen. Voor anderen valt niet meer te helpen. Nadat u dit las hoop ik dat dit voor weer anderen wel mag helpen.

Waarom slechts enkele mensen die voor de pers willen getuigen?

Ik zie het zo:

Vaak houden (ex-)verzekerden hun verdriet stil uit onwetendheid, schaamte en verlies van klandizie en medewerkers in hun bedrijf.

Enkelen zullen zich fysiek of geestelijk niet meer kunnen uiten. Dan is er de (dreigende) frustrerende ontkenning door de omgeving. Of men is bang voor repercussies: men heeft nog wel een gedeeltelijke uitkering van de particuliere verzekeraar. En is bang die te verliezen. En ook omdat men bang is voor repercussies op de GAK-uitkering.

'Ik zal je weten te vinden als ik herkend word' zei een van hen, toen ik hem vertelde onherkenbaar te publiceren, tegen mij.

Verder komt het voor dat hun advocaat dat (nog) niet wil.

Verzekerden voelen zich als in een gevangenis met muren van ontkenning en risico's. Dreigen hun zelfrespect te verliezen, raken totaal in twijfel over zichzelf. Onzeker en uit het lood. Worden kopschuw.

Ik heb geen idee hoevelen hun verhaal hebben geprobeerd te vertellen. Waarbij het smoorde in de afweer van de toehoorder(s) omdat het niet paste in hun wereldbeeld: zoiets is niet mogelijk; stel je voor. Maar ook omdat men niet wist hoe erop te antwoorden.

De angst van slachtoffers om niet geloofd te worden bevestigend.

Gestraft met het etiket (klein)zielig, overgevoelig, overdrijvend, misschien een beetje gek geworden.

Als nu de journalistiek nu en dan gealarmeerd wordt en bij de klachtenorganen gaat informeren blijkt men aldaar nauwelijks van dergelijke kwesties gehoord te hebben. Men concludeert dan: een op zich staand geval. Jammer maar pech gehad. En zo is de vicieuze cirkel rond. Zo denk ik nu. Maar er is meer, zo zal later blijken.

Ook al is er een begin van erkenning: te verwachten valt dat van diverse kanten nog lang zal worden geprobeerd te ontkennen met verbale en non-verbale uitingen als: 'niet gebeurd, niet waar, eigen schuld, zal nu wel weer gezond zijn, er steekt meer achter'.

Zo overkwam het mij in ieder geval.

Extra nadeel.

Voor de klanten van Interpolis is er een extra nadeel. Zij die mij erover spraken klagen er allen over, dat zij van de Rabobank geen onafhankelijke steun ervaren hebben. Deze zou zich tegen Interpolis met hun cliënt niet sterk gemaakt hebben toen hun kwestie dreigde te escaleren. In tegendeel. De bank bleek in de ogen van mij en anderen slechts een extra schakel. Andere gedupeerden spreken onder meer van 'afschepen' en antwoorden als 'niets kunnen doen' en 'ik zou het maar accepteren'.

Krachten bundelen?

Waarom merken wij niets van pogingen van slachtoffers om samen te werken? Om zo erkenning en oplossing van hun problemen te bereiken. Allereerst omdat zoals gezegd, gedupeerden zich zelf niet bekend kunnen of willen maken. Verder is de verspreiding van slachtofferverhalen tot heden nog beperkt, als betreft het incidentele gevallen. Wat die gedupeerden overkwam werd om die reden nog niet landelijk bekend. Ook hebben slachtoffers vanwege beperkingen in hun gezondheid, mobiliteit en communicatiemogelijkheden. Zo laten wij ons inmiddels zo veel mogelijk terugbellen, bij toenemend gebrek aan financiële middelen. Slachtoffers tonen in hun verhalen al aarzeling om zich zelf weerbaar jegens

verzekeraars of artsen op te stellen vanwege de kans op repercussies. Diverse gedupeerden klagen over de voor hen onbegrijpelijke veelheid van uitnodigingen voor gesprekken en keuringen. Slachtoffers geven er sowieso blijk van gebukt te gaan onder de angst voor teruggang en uiteindelijk verlies van eventueel resterende uitkeringen. Het lijkt bovendien heel menselijk verklaarbaar en in beginsel onverdacht, dat verzekeraars en artsen inspanningen van gedupeerden om krachten te bundelen, als teken van gezondheid zullen uitleggen. Zeker zolang men niet weet tegen welke prijs ze dat doen.

OPROEPEN TEGEN WIL EN DANK

Drs. H. Vogelsang.

Het was begin november 1994. Een geel gemerkte enveloppe van het GAK.

We geloven onze ogen niet. Oproep tot een onderzoek, 'mogelijk een algemeen geneeskundig onderzoek'. Ik ben inmiddels bijna vijf jaar ziek. Al jaren 100% arbeidsongeschikt. 55 jaar oud. Tientallen afschriften stuurde ik de afgelopen jaren naar mijn GAK-controle-arts over de problemen met Interpolis. Alsmede over meldingen van artsenbezoeken, de valpartijen en de verdere schade.

En toch een oproep.

En wel door Dokter Vogelsang.

We zijn verbijsterd!

Wat was namelijk het geval. Op 28 oktober 1991 schreef hij over mij: 'Herstel van de arbeidsvaliditeit is niet meer te verwachten'. Begin 1992 moest ik om een groot aantal redenen een beroepsschrift indienen.

Mede vanwege mijn behandeling door Dokter Vogelsang 'als dossier in plaats van als patiënt' zo schreef ik daarin op 27 februari 1992. Mijn bezwaren werden, voor het tot een zitting bij de Raad van Beroep kwam, gehonoreerd.

'Om een objectieve oordeelsvorming te garanderen' kreeg ik een andere arts, zo luidde het schrijven van 11-8-1992 van Drs. H.J.M van Opstal, districtsverzekeringsgeneeskundige. Dat werd Dokter L. Ik trok daarop mijn beroepsschrift in.

Enige tijd daarna kreeg Thea ook een keuringsoproep. Eveneens van Dokter Vogelsang. Maar zij zag er tegen op om hem ook te wraken. We gingen er samen heen.

Spottend begon hij toen tegen ons met: 'En, mijnheer Walker, was u in staat om mee te komen?' Vervolgens onderzocht hij haar. Na het onderzoek moest zij zich met pijnklachten bij de huisarts en de fysiotherapeut onder medische behandeling stellen. Dokter Vogelsang verklaarde haar arbeidsgeschikt.

Toen ik een beetje tot rust gekomen was ging ik eens wat verder kijken. Nieuwe verbijstering. Dokter Vogelsang had een machtigingsformulier in

handschrift ingevuld met daarop een reeks specifieke vragen aan mijn huisarts.

Weer duurde het een tijdje tot mijn opwinding wat was verminderd. Om specifieke vragen te kunnen noteren moet je het dossier ingezien hebben, realiseerde ik mij.

Mijn brief van 17 november 1994.

Na mij door diverse mensen te hebben laten bijstaan en na diverse telefoontjes schreef ik de volgende brief aan de manager van Dokter Vogelsang Drs. C.J. Goudswaard, Arts Manager:

'Geachte heer Goudswaard,

In aansluiting op mijn telefonisch bericht op 14 dezer aan mevrouw v.d. P. en de heer B. motiveer ik hierbij nogmaals, waarom ik moeite heb te verschijnen op vrijdag 18 november op het spreekuur van Dokter Vogelsang.

De afspraak is, dat Dokter Vogelsang daarvan geïnformeerd zou worden, zodat de ruimte in zijn agenda kan worden gevuld, en dat ik per brief hierop nader terug zou komen.

Ingevolge mijn eerdere klachten is mij in uw brief van Dokter van Opstal d.d. 11-8-1992 in plaats van Dokter Vogelsang Dokter L. als controle-arts toegewezen. Mijn bezwaren, die ook uitvoerig in een door mij toen ingetrokken beroepsprocedure zijn beschreven, zijn nog steeds van kracht.

De tientallen informaties en afschriften, die ik nadien aan Dokter L. zond, zijn, zo bevestigde de heer B., aan mijn dossier toegevoegd. Er is sprake van een jarenlange lijdensweg (onder meer gepaard gaande met 300 artsenbezoeken in 5 jaar), die voor mij een mijn echtgenote het leven tot een hel hebben gemaakt.

Met het vertrek van Dokter L. zou nu opnieuw dit alles voor een andere controle-arts moeten worden opgerakeld met alle verterende emoties vandien. Terwijl uit het dossier op zich duidelijk mag zijn, dat ik er inmiddels slechter aan toe ben dan toen.

Ik verzoek u daarom, mede gezien mijn leeftijd (ik ben 55 jaar) en de inmiddels bijna 5 jaar durende arbeidsongeschiktheid indien enigszins mogelijk mij niet verder op te roepen en daarover ingeval van twijfel

contact te willen nemen met mijn huisarts (gevolgd door diens naam en telefoonnummer).

Hoogachtend,"

De brief ging in afschrift naar Dokter Vogelsang en mijn huisarts.

11 december 1994.

We kunnen het niet meer bevatten. Wat is er nu weer? Een brief van het GAK. Of we bijgaand machtigingsformulier willen ondertekenen. Ondertekend door: Opnieuw Dokter Vogelsang!

12 december 1994.

Telefonisch overleg met mevrouw V. van GAK Den Bosch. 'Nee, de heer Goudswaard zit voortaan in Tilburg. Maar zijn aandachtsgebied is Den Bosch. Ik zal het uitzoeken. Dan zal de heer Goudswaard u bellen. Kort daarop telefoon van de heer B. 'De heer Goudswaard heeft mijn brief gezien. B. zal de heer Goudswaard om antwoord vragen ter correctie op de beide brieven van Dokter Vogelsang. Er zijn vergissingen gemaakt. Excuses. Ik moet mij maar geen zorgen meer maken,' stelt hij mij gerust. 'Ik stuur u een nieuwe machtiging van uw huisarts. U vult die in en zend die ons retour. Ik verwacht dat uw herkeuring zonder bezoek op de stukken zal worden afgedaan.'

Ik vraag daarover telefonisch contact met mijn huisarts. Na ontvangst van de machtiging stuur ik deze direct getekend retour.

13 december 1994.

Mijn huisarts aan de telefoon. Nadat ik hem van de laatste gebeurtenissen heb geïnformeerd stelt ook hij mij gerust. 'Nee, mijnheer Walker, ik weet genoeg uit mijn gegevens en de kopie-brieven die u mij altijd stuurde. U hoeft niet op mijn spreekuur te verschijnen. Ik zal volgens de nieuwe machtiging het GAK mijn visie geven.'

4 januari 1995.

Nadat ik de uitslag van het onderzoek van Dokter Peperkamp op zijn spreekuur op papier heb ontvangen schrijf ik daarover vandaag aan Interpolis. En ook aan Dokter Goudswaard van het GAK. Met afschrift aan mijn huisarts:

'Betreft: Interpolis-slachtoffer.

Geachte heer Goudswaard,

Bijgaand ontvangt u samenvatting van de narigheid, die ik en mijn echtgenote met Interpolis en enkele door haar ingehuurd artsen moest ondergaan.

Daarmee voldoe ik aan mijn plicht om de oorzaak van onevenredige schade te melden, zodat het GAK deze eventueel op Interpolis kan verhalen.

Inmiddels is bij mij nu onder meer ook een nekhernia vastgesteld. Ook in dat opzicht is inmiddels het beeld van een somatiserend lastpak weerlegd. Tevens hoop ik met deze informatie aan onverhoopte stigmatisering van mijn dossier binnen het GAK een einde te kunnen maken.

Hoogachtend,'

Een gelijke brief gaat naar mijn Ziekenfonds.

De tip.

Een familielid hoort steeds weer van onze lijdensweg. Hij heeft relaties en adviseert het eerst nog eens bij Drs. Drs. H.H.F. Wijffels, Voorzitter van de Hoofddirectie van de Rabobank, te proberen. 'Zinloos' is mijn eerste gedachte. Maar ik besluit de poging te wagen. De aanbieding van het manuscript aan uitgevers zal ik gewoon door laten gaan. Na vijf jaar wil ik geen tijdverlies. Wij schrijven als volgt:

'Berlicum, 3 februari 1995.

Geachte heer Wijffels,

Ongaarne vraag ik uw aandacht voor een kwestie, die ons leven de laatste vijf jaren ongewild is gaan beheersen.

Steeds heb ik getracht langs hiërarchieke weg bij Interpolis aandacht voor oplossing van mijn problemen te vinden. Toen dat niet lukte heb ik openbaarheid gezocht. Dat leidde voor zover mij bekend tot berichtgeving in De Volkskrant en in het magazine Ondernemersvisie.

Terwijl ik inmiddels ook twee persoonlijk interviews aan magazines gaf. Over mijn ongelooflijke lijdensweg zal de komende tijd een boek

verschijnen. Aan de afronding daarvan wordt momenteel de laatste hand gelegd.

Onlangs kreeg ik van een insider de tip mij hierover toch eens tot u te wenden. Weliswaar ben ik in mijn inkomen en gezondheid voor het leven geschaad. Het is misschien voor alle betrokkenen beter dat er een eind komt aan de narigheid, die nu de vorm dreigt aan te nemen van een publiciteitslawine. Met meer verliezers dan winnaars.

Mijn vrouw en ik zijn door onze lijdensweg zo ver heen, dat wij hierover geen klachtbehandelingsgesprekken meer aankunnen. Rest een ongebruikelijke volgorde. Mocht u na overweging de door ons eerder gevraagde schikking alsnog toekennen, dan zijn wij bereid daarover een afsluitend gesprek met u en anderen te willen hebben. Zodat er opluchting mag zijn. Tevens kan een dergelijke afloop ook in afsluitende berichtgeving van mijn kant aandacht krijgen.

Bijgaande overdruk geeft een poging tot samenvatting van mijn laatste vijf jaren.

Dank voor uw aandacht voor deze zaak.

Hoogachtend,'

De brief werd ondertekend door Thea en mij.

Afschrift ging naar de plaatselijke Rabobankdirecteur en onze huisarts.

De Klachtendienst.

Op 9 februari schrijft Mr.T. van de Klachtendienst van Rabobank Nederland ons. Mijn brief aan Drs. Wijffels is aan zijn dienst doorgeleid. Antwoord volgt in ongeveer drie weken. Tevens ontvangen wij afschrift van het verzoek, dat hij deed uitgaan naar Interpolis, om, 'eventueel in overleg met de Rabobank Berlicum, een concept-antwoord voor de Klachtendienst gereed te maken.'

Het duizelt Thea.

22 februari. Het is 9 uur. Zoals elke woensdag komt Thea van de markt met de boodschappen. 'Ik kan bijna niet overeind blijven' zegt ze. 'Ik ben zo duizelig. Vanmorgen onderweg is het begonnen. Het werd steeds erger. Ik ben blij, dat ik thuis ben.'

Ik neem de bloeddruk op. Haar onderdruk blijkt hoog te zijn. Ik bel de assistent van de huisarts. Intern overleg. 'Komt u maar tussendoor ter controle' zegt de assistente.

Tien minuten later staan we in de spreekkamer. 'Zo mijnheer Walker, u ziet er een stuk beter uit dan een jaar geleden; u kunt ook nogal goed schrijven' zei de huisarts. 'Trouwens, goed dat u er bent, ik zit op u te wachten, het GAK wil u oproepen voor herkeuring. Door mevrouw Dokter ... (noemt de naam van een arts met een dubbele naam). Ik heb hier de brief. Ik had u daar sowieso over willen laten langskomen.'

Wij staan stomverbaasd. Hebben er een nare smaak van.

Dan onderzoekt hij Thea. Meet haar bloeddruk. 'De onderdruk is inderdaad te hoog' zegt hij. Voelt haar hals. Beweegt haar hoofd. Brengt haar linkerarm omhoog.

We zijn het er allemaal over eens. Nu komt het er bij Thea uit. Die jarenlange narigheid gaat je niet in de koude kleren zitten.

Dan richt hij zich weer tot mij. 'Uw machtigingsformulier (toont mij het door mij op 13 december vorig jaar getekende exemplaar) klopt niet helemaal. Ik vind u veel beter dan een jaar geleden.' Ik ontplof bijna. 'Wij gaan er beiden aan kapot' schreeuw ik het uit, kijkend naar Thea.

Geschrokken gaat hij verder: 'Ik vind het ook onjuist, dat er alleen maar naar uw psychische toestand gevraagd wordt. Het gaat ook om het somatische.' Daar zijn we het allemaal snel over eens. Het gaat om mijn totale gezondheidstoestand.

Dan ga ik zelf verder met stemverheffing: 'Ik durf inmiddels niet eens meer naar een Dokter.' 'U vertrouwt me toch wel zeker' reageert hij. 'Daar gaat het niet om. Weet u dan niet meer dat we al honderden doktersbezoeken hebben gehad?' roep ik. 'Van mij heeft u niets te vrezen. Ik zal mijn visie in een brief schrijven. Misschien wordt u wel niet eens meer opgeroepen!'

De broche.

Thea is jarig. Ik heb een broche voor haar gekocht. Voor de meest passende kleur gaat ze later nog even terug naar de winkel. Ze mag hem ruilen. Dat levert zonder bon bijna problemen op, hoor ik later. Dan kijk ik in mijn portemonnaie. Toch even een schok. Daar zit de bon. Ik was het vergeten. Aan de datum zie ik dat ik elf dagen mijn beurs niet open deed.

Antwoorden.

De heer Meertens van Interpolis schrijft mij op 18 februari (door auteur samengevat):

- hierbij het antwoord op twee brieven van 4 en 25 januari 1995 (onder meer over de melding van de geconstateerde nekhernia: opmerking auteur);
- u was eerder niet arbeidsongeschikt bevonden;
- u wilde niet meer meewerken aan medische onderzoeken;
- de mate van arbeidsongeschiktheid van de door Dokter Peperkamp geconstateerde bevindingen moet door onze controlerend arts worden vastgesteld;
- dan moet u zich eerst weer bereid verklaren tot controle;
- dan komt er controle;
- en vragen wij u om machtiging tot het opvragen van gegevens;
- dan gaan wij gegevens opvragen bij Dokter Peperkamp;
- wij ontvingen de uitspraak van het Centraal Medisch Tuchtcollege, waarin uw beroep wordt verworpen.

Illustratie.

Dan besluiten wij een tweede brief aan Drs. Wijffels te richten. Deze wordt tevens per fax verzonden:

'Berlicum, 23 februari 1995.

Geachte heer Wijffels,

Dank voor uw aandacht voor onze kwestie naar aanleiding van ons schrijven d.d. 3 februari 1995. Gezien de ernst van de zaak verwondert het ons dat uw Klachtendienst de behandeling verder delegeert naar degene over wie de klacht gaat: Interpolis, voor het maken van een concept-antwoord. Een dergelijk antwoord kunnen wij ongetwijfeld al uit ons dossier over de kwestie afleiden. Omdat wij veronderstellen, dat het niet uw bedoeling zal zijn, zeker niet in het licht van de Rabobank nieuwe stijl, ons op deze wijze te doen afhandelen, deze brief.

Ter illustratie van een klein facet van hoe wij de afgelopen jaren behandeld zijn de brief van 18 dezer van de heer Meertens. Met name

beperk ik mij hier tot de herhaalde onjuiste suggestie van 'niet bereid zijn tot controle'.

Reeds in onze brief van 17-5-1994 verklaarde ik mij bereid tot controle.

Er volgde geen antwoord.

In het telefoongesprek op 11-7-1994 met Dokter van Wees verklaarde ik mij bereid tot verdere controle door andere arts van andere dienst.

Er volgde geen antwoord.

Ook in ons telefoongesprek op 11-7-1994 met de heer v. Trier verklaarde ik mij bereid tot verdere controle door andere arts van andere dienst.

Er volgde geen antwoord.

Ten overvloede in mijn brief van 13-9-1994 herhaalde ik mijn bereid verklaring tot verdere controle door andere arts van andere dienst.

Er volgde geen antwoord.

Deze en de talloze andere merkwaardigheden die ons de afgelopen jaren overkwamen (zie voor het topje van de ijsberg onze eerste brief aan u) hebben ons trauma's bezorgd waaruit de gevraagde schikking onze verdere lijdensweg kan beperken.

Wij zien uit naar uw antwoord.

Hoogachtend,'

(de brief was ondertekend door Thea en mij)

Wij ontvingen hierop geen antwoord.

Het antwoord.

Wel een antwoord op de eerste brief. Begin maart springt er een gele enveloppe opvallend uit de post. Met het nieuwe logo van de Rabobank. Met de gelijk ogende chique brief. Drs. Wijffels, Voorzitter van de Hoofddirectie van de Rabobank schrijft op 2 maart (samenvatting door auteur):

- de onafhankelijk specialist heeft in mei 1993 geen arbeidsongeschiktheid vastgesteld van 25% of meer, de grens die voor de verzekering geldt;
- uiteindelijk heeft het Centraal Medisch Tuchtcollege uw klacht ongegrond verklaard;

- de Ombudsman Schadeverzekering heeft zijn dossier gesloten omdat u geen inzage voor alle medische gegevens wilde toestaan en heeft Interpolis voor het overige niet gecorrigeerd;
- ik zie dan ook geen aanleiding om Interpolis te adviseren op het schikkingsvoorstel in te gaan.

Aldus de brief.

Geen nieuws dus.

Of eigenlijk wel. Die zin wil ik letterlijk citeren (de omzetting in hoofdletters is gedaan door de auteur van dit boek):

'MET NAME DE ONAFHANKELIJKHEID VAN DE SPECIALIST IS VAN GROOT BELANG, OMDAT DIT VOOR U ALS VERZEKERDE EEN WAARBORG MOET BETEKENEN VOOR DE OBJECTIVITEIT BIJ HET VASTSTELLEN VAN UW ARBEIDSONGESCHIKTHEID.'

Een dag later.

3 maart is de datum op de brief van de manager van het GAK, de heer 22. Hij schrijft (samenvatting door de auteur):

- 'naar aanleiding van uw brief van 27-11-1994 waarin u aangeeft moeite te hebben met het verschijnen op het spreekuur van de heer Vogelsang' heb ik eind december uw machtiging ter beantwoording aan uw huisarts gezonden;
- daar hebben wij tot heden geen reactie op gehad;
- voor een zorgvuldige beoordeling is het nu nodig dat u door een verzekeringsgeneeskundige gezien wordt;
- daarom ter beoordeling een oproep;
- u krijgt dan ook opnieuw een uitnodiging om te verschijnen bij Dokter Vogelsang.
- 'mocht u vinden dat bij dit onderzoek onvoldoende recht wordt gedaan aan uw situatie dan kan er nadien op uw verzoek een gesprek plaatsvinden met de staf-verzekeringsgeneeskundige de heer T. en ondergetekende.'

Wij vinden het absurd: geen antwoord op onze bezwaren tegen Dokter Vogelsang, en: wij mogen achteraf ons recht in een gesprek gaan halen.

Berlicum, 8 maart 1995.

Nadat we dit eerst weer verwerkt hebben en na het nodige interne en externe overleg schrijf ik het volgende antwoord:

'Geachte heer Goudswaard,

Uw schrijven van 3 dezer heeft ons opnieuw erg doen schrikken. Ik dreig in mijn situatie de dupe te worden van de 2 maanden vertraging bij mijn huisarts. Op advies van uw heer Z. heb ik hem dan ook direct benaderd. Daarop heeft de huisarts mij vandaag verteld bezwaar te hebben tegen de machtigingsprocedure door het GAK. Bovendien vindt hij het na 5 jaar arbeidsongeschiktheid weinig zinvol, dat hij zijn visie over mijn gezondheid zou moeten beperken tot het psychische. Ik denk er net zo over en had hem reeds eerder aanvullend mondeling gemachtigd tot het geven van zijn visie over mijn totaalbeeld. Ik heb hem tot deze uitbreiding vandaag opnieuw mondeling gemachtigd. Mijn huisarts heeft mij met de hand op zijn hart beloofd vanavond de betreffende informatie te verzenden.

Zoals u wellicht reeds bekend is ben ik sinds anderhalf jaar, dank zij de hulp van velen, doende mijn jarenlange ziekte- en expertisetrauma's van mij af te schrijven in een boek. Het afgelopen half jaar heb ik eerst mijn kinderen geïnformeerd, vervolgens mijn familieleden, vrienden, bekenden, relaties, dorpsgenoten en de media. Met volledige openheid over mijn hele privé. Over alles wat mij en mijn vrouw overkwam en wat daar dagelijks nog bijkomt. Onze lijdensweg is nu een publiek geheim. In de hoop, dat het niemand meer overkomt (wij kennen inmiddels vele slachtoffers van expertisetrauma's van particuliere maatschappijen). We kregen en krijgen veel bijval. Dit verklaart misschien waarom ik er nog ben. Door op deze wijze te trachten psychisch te overleven ben ik gedwongen in te gaan tegen het advies van Dokter Peperkamp: rust.

In aansluiting op mijn telefonisch berichten gisteren en vandaag met respectievelijk de heer Z. en B. is de afspraak dat de oproep na hernieuwd noodzakelijke, volgend op de eerder geaccepteerde bezwaren tegen Dokter Vogelsang nu eerst zal worden tegengehouden en mijn dossier opnieuw aan u zal worden voorgelegd.

De heer B. zal u vragen de gelegenheid te nemen om uw over het intern advies afwijkende standpunt mij telefonisch toe te lichten.

Ik hoop dat het mij gegund zal zijn geen tweede boek te hoeven schrijven. Zodat mij nog iets mag resten dat lijkt op een menswaardig leven. En dat door redelijkheid geen nieuw onderzoektrauma behoeft te worden afgedwongen (Ik durf na 300 bezoeken aan 20 artsen niet meer naar een Dokter). Evenmin hoop ik, dat een heilloze escalatie van tegenstrijdige visies met alleen maar verliezers voorkomen kan worden.

Verder verwijst ik u naar mijn dossier en mijn laatste brief van 17 november 1994.

Hoogachtend,'

Afschrift gaat naar mijn huisarts.

De voorbereiding.

Af en toe praten we erover. Thea en ik. Over de keuring. Die tot elke prijs lijkt te worden doorgezet. Opeens zegt ze: 'Ik schiet hem toch dood'. Ik sta perplex!! Zo heeft niemand haar nog ooit horen praten. 'Dat doe je niet!' zeg ik. 'Je moet je geduld blijven bewaren. Tot alles voorbij is.'

Later zegt ze dat ze niet mee zal gaan als hij het is. 'Na wat we hebben meegemaakt kan ik hem niet meer verdragen' zegt ze. Wat ik begrijp.

Even je gedachten losmaken.

Vanavond lukt het om even los te komen van de dag en nacht doorgaande maalstroom van gedachten. Over hoe het was, hoe ik het onder woorden kan brengen. We zien de eerste aflevering van de film 'Dances with Wolves' op de tv. Worden meegetrokken in de opeenvolging van plotselinge gebeurtenissen, de prachtige natuur, de spanning, de humor. Het sleept ons mee. We zijn er even uit.

Dan, rond tien uur, rinkelt de telefoon. Dat zal een van onze vrienden zijn, denk ik.

Nee, het is de heer Goudswaard van het GAK. Schrik. Hij verontschuldigt zich.

Herhaalt zijn eerder standpunt. Geeft niet aan waarom zijn standpunt afwijkt van dat van zijn mensen. Wijst ook nog op de nieuwe wet (bij

latere navraag stellen sommige deskundigen: in mijn geval ten onrechte). Ik geef aan dat ik onder druk van de wet een keuring nooit zou, en nooit zal weigeren. En dat al eerder aan zijn collega's onomwonden heb laten blijken. Maar ik herhaal mijn mening over het in dit geval moeten verschijnen voor een herkeuring. Na mijn lijdensweg. In mijn toestand. Zonder zicht op verbetering. Verwijs ditmaal voor de zoveelste maal naar het lijkvige dossier. Waarin toch alles al gezegd en geschreven is. En naar mijn huisarts. Dokter Goudswaard geeft niet aan of hij diens rapport nu eindelijk ontvangen heeft. Hij zal mijn mening voorleggen aan zijn directie. Kan niets beloven. Rillend leg ik neer.

20 maart 1995.

Weer een brief van het GAK. Ik ontvang afschrift van de interne correspondentie van de heer Goudswaard aan de heer P. Rijnen, Manager Administratie.

De inhoud gaat over mij en luidt onder meer:

- ons infoverzoek aan uw huisarts is door hem tot op heden onbeantwoord;
- wij verwachtten verandering in zijn situatie;
- de heer Walker ervaart geen verandering, mogelijk verslechtering;
- hij blijft bij zijn standpunt dat hij het niet aankan om te verschijnen;
- door mij is aangegeven dat ik er anders over denk;
- en dat ik dat intern zou doorgeven;
- door ons is de beoordeling afgesloten.

Ik heb het niet meer. Langzaam dringt het tot mij door. Deze manoeuvre kan niet anders worden opgevat als: 'hierbij gooien wij u uit de uitkering.'

Als ik na enige tijd weer wat ben bijgekomen laat ik mij door verschillende personen adviseren. Mijn huisarts vertelt: 'Mijn visie heb ik op 9 maart al aan het GAK verzonden. Ik heb daarbij aangetekend, dat ik het niet eens ben met de latere wijziging door het GAK van de vraagstelling in de door u reeds ondertekende machtiging.'

Later op 24 maart herhaalt hij dit en vertelt hij ons verder: 'In de begeleidende brief aan mij (door ons nooit gezien: opmerking auteur) bemerkte ik wantrouwen.'

Men zegt mij dat er geen tijd te verliezen is. Daarom gaat dezelfde dag het volgende bericht per telefoon, brief en fax uit:

'Geachte heer Goudswaard,

Uw schrijven van 16 dezer heeft ons opnieuw erg doen schrikken. Ik maak daartegen bezwaar. De daarin bijgesloten interne correspondentie van u aan de heer P. Rijnen, Manager Administratie bevat de volgende suggesties/onjuistheden waartegen ik bezwaar maak:

- uw term 'niet verschijnen voor een onderzoek van de heer Walker' suggereert dat ik niet mee wil werken; eerdere opschorting van oproep(en) is evenwel altijd tijdig en in goed wederzijds overleg gegaan; ik heb altijd duidelijk gemaakt, dat ik mij nooit tegen een wettelijk gedwongen oproep zal verzetten;*
- u stelt dat mijn huisarts het infoverzoek niet heeft beantwoord; ik heb mijn huisarts direct na ontvangst van uw schrijven vandaag daarover gebeld; hij heeft dit nog eens nagekeken en medegedeeld dat dit bezijden de waarheid is; hij heeft zijn informatie op donderdag 9 maart aan het GAK gezonden;*
- in ons laatste telefoongesprek heb ik met redenen omkleed nogmaals verzocht niet te hoeven verschijnen; ik hoorde u eindigen met termen als 'ik zal het voorleggen aan mijn directie. Ik kan u niets beloven.'; daarom protesteer ik tegen uw weergave in de op een na laatste alinea ('Door mij is ... etc.');*

Ten overvloede, tot een oproep voor onderzoek ingevolge de wet zal ik mij niet verzetten.

Omdat ik u vanmiddag niet meer kon bereiken heb ik de heer Z. telefonisch van voornoemde punten op de hoogte gebracht, hem bereid gevraagd en gevonden u deze morgenochtend mondeling over te brengen.

Ik belde u conform uw briefhoofd in uw locatie Tilburg. De heer Z. meldde daarentegen dat uw locatie primair Den Bosch is. Ik hoorde eerder vanuit uw dienst ook van deze verwarring. Mogelijk dat hierdoor verkeerde adresseringen, vertragingen, vergissingen en vermissingen zijn ontstaan. Ik heb namelijk nog steeds het gevoel, dat delen van mijn correspondentie aan u en uw collegae niet zijn gearriveerd of gelezen. Ik verzoek uw aandacht en clementie ten aanzien van de mogelijke gevolgen van deze onduidelijkheid.

Ik verzoek u deze punten ook aan de heer Rijnen ter kennis te brengen.

Hoogachtend,'

Op deze brief zullen wij geen antwoord ontvangen.

Nieuwe droom.

Ik droomde dat ik opnieuw op controle moest verschijnen.

Rillend kwam ik binnen met Thea. Zoals eerder had ik niet geslapen die nacht. Cynisch begroette hij ons: 'Wel wel, het is dus toch gelukt' zei hij. Wij verstijfden.

'Kleedt u zich daar maar uit' zei hij wijzend naar de onderzoekkamer.

In het onderzoek begon hij mijn hoofd te draaien. 'Zegt u maar of het pijn doet' zei hij. Ineens ging ik van pijn door de grond. Ik kon niets zeggen, liet mij vallen en schreeuwde het uit. 'Godverdomme, lelijke vuile rotzak' riep ik en ik trapte en sloeg hem, sprong hem met twee benen tegen de grond. 'Hans, hou op' riep Thea. Ik hield stil en voelde het bloed uit mij wegtrekken. Stijf stond ik. En ik wist:

het is voorbij.

Een alarmbel rinkelde. Na enkele seconden was de dokter opgekrabbeld, probeerde zich te herstellen. Bonkend ging de deur open. Drie uniformmannen sprongen naar binnen en grepen mij. Het was mijn schuld. Het einde, de afgang.

Met een schok werd ik wakker.

Mijn werkgevers.

Ditmaal een brief van het Ziekenfonds. Met mijn gegevens. Of ik die maar wil controleren. Wat ik doe. Tot mijn verbazing zijn bij mijn naam drie werkgevers vermeld, alle uitzendbureaus, waar ik nooit geweest ben.

Dan gaat mij een licht op. Het zal van mijn jongste zoon zijn. Een vergissing. Dat wordt weer het nodige bellen en schrijven.

Mijn zoon zal zijn inkomensoverzichten van de afgelopen jaren meenemen. Het blijkt inderdaad een fout te zijn. Daarom heb ik er afschriften van gemaakt en die als bewijs ter correctie ingezonden.

Dan ook maar met het GAK gebeld. Vanwege de koppeling van bestanden kan de fout hier ook zijn ingeslopen. De heer G. David, Medewerker Administratie zoekt het uit.

Enkele minuten wachten. Dan het antwoord. Nee, op mijn naam staan geen werkgevers.

Tenslotte zal ik het ook nog gaan controleren bij de fiscus.

Draagvlak.

Het ziet er naar uit dat ik het boek zelf zal uitgeven. Uitgevers, boekhandelaren, bibliotheekmedewerkers en grafische bedrijven hebben mij allerlei informatie gegeven. Heel ingewikkeld en slopend allemaal. En kostbaar.

Dan beginnen we familie, vrienden, relaties en bekenden te informeren over het boek. Bijtjids kom ik tot de ontdekking dat het op de man af vragen om na te denken over een aantal exemplaren averechts werkt. De vraag is ook eigenlijk: 'Graag hoor ik ideeën over de verspreiding van het boek.' Zo richtte ik mij inmiddels ook tot mijn vrienden van Fifty-One:

'Berlicum, 6 maart 1995.

Beste Vrienden, Jullie voornemen tot daadwerkelijke steun heeft ons door de Kerst heengesleept. Ook voor jullie andere adhesie zijn wij erg dankbaar.

Na mijn brief van 15 november is er reden jullie verder te informeren. Helaas onpersoonlijk, omdat ik op deze wijze de besloten vergadering ontlast en ruimte laat voor onbevangen bespreking.

Mijn gezondheid is niet verbeterd. Met de top van Interpolis en de Rabobank zijn we inmiddels uitgepraat. Zonder resultaat. De contacten met een aantal andere slachtoffers, mede op grond van een oproep, bevestigen het bestaan van misstanden. Extra tragisch, dat slechts drie van hen voor de pers willen/durven/kunnen spreken. Te weinig om gehoor te vinden bij de media. Twee hoofdredacteuren hebben hun interview met ons, ondanks hun verbijstering (nog) niet verwerkt.

De tragedie van andere slachtoffers heeft mij gedreven door te gaan. Van deskundigen heb ik begrepen dat dit overigens bij mijn psychisch verwerkingsproces kan helpen. Het moet! bekend worden. Dit mag niemand meer overkomen! Fysiek schaadt dat mij echter, omdat ik vanwege mijn nekhernia eigenlijk rust moet houden. Een prognose kan

niet worden gegeven. Ook materieel investeer ik veel in communicatie. De slapeloosheid is na een korte verbetering weer begonnen. De pijnen nemen toe.

Dan vergeet ik bijna Thea, die het er ook heel zwaar mee heeft.

De kans op geloof in mijn verhaal, zo blijkt uit andere onthullingspogingen, mag overigens niet te hoog worden ingeschat, vanwege ontkennings- en afweermechanismen, zo leren experts mij.

Mijn laatste poging is nu het uitgeven van een boek.

Daarin mijn verhaal van vijf jaar ziekzijn, de praktijk van de verzekeraar en de Ombudsman, de voor hen werkenden, de gevolgschade persoonlijk, thuis en op het bedrijf, de signaleringen van een twaalfstal andere slachtoffers, de visie van collega-artsen en gespecialiseerde juristen, inside-informatie, etc.

Waarbij je moet bedenken, dat dit elke ondernemer, ook in onze kringen, is/kan overkomen.

Tien uitgevers hebben reeds gereageerd op mijn manuscript, twee volgen binnenkort. De vele suggesties ben ik nu aan het verwerken in het definitieve exemplaar, dat ik waarschijnlijk op eigen risico zal uitgeven. Onder meer omdat uitgaven met een ego-karakter minder goed in de markt liggen. Het boek heeft geen literaire pretenties, maar is bedoeld als een vlot leesbaar registratiedocument. Een belangrijke verbetering is dat het geen ego-boek sec meer is, en ook na een lange aanlooptijd voor onderwijsdoeleinden kansen heeft.

De spanning voor ons is groot, ook vanwege het financiële risico. Maar ook om de kwaliteit, omdat uiterste zorgvuldigheid, de slaagkans, en onze reputatie voor gaat.

Koopmotieven kunnen zijn: weten, verzamelen, sensatie, speculatie-object, maar ik hoop liever op meer edele motieven.

Offertes van drukkerijen zijn binnen. Het boek zal met circa 125 pagina's in een gave uitmonstering (eis van de handel) voor rond de f. 20,-- verschijnen. Te verminderen met een korting van 10% tot 35% bij een afname oplopend tot 50 exemplaren en meer.

Dat betekent zonder een voorverkoop van tenminste 500 exemplaren, zelf betalen. Als dat kans biedt op het beperken van toekomstige slachtoffers is dat overigens een lage prijs.

Wie kunnen deelnemen aan de verspreiding in het taalgebied? Ik denk aan clubs die wij kennen, en aan ondernemers, artsen, juristen, studenten, mensen uit de verzekeringsbranche en uit de politiek, etc.

De tijddruk neemt intussen toe. Je kan niet blijven aanvullen, toetsen, corrigeren, corrigeren. Daarom ben ik inmiddels begonnen al mijn familieleden, vrienden en kennissen te vragen mij voor half maart suggesties te vragen voor de verspreiding in voorverkoop.

Ik vraag, mede namens Thea jullie support, zodat dit boek kan verschijnen. Bijvoorbeeld in de vorm van een paar telefoontjes van leden met ideeën hoe ik het boek zou kunnen verspreiden. Rest mij jullie ook namens Thea opnieuw te danken.

Vriendelijke groet en tot ziens,'

Later zal op verzoek van de clubleden het dan beschikbare concept-manuscript aan hen worden gedistribueerd.

De partners en het gezin.

De slachtoffers die ik ken zijn bijna alle mannen. Er zijn twee vrouwen, die voor hun man het woord doen en vechten. Meestal blijkt de vrouw er eerder vanaf te willen. Uitspraken als: 'Laten we er maar mee ophouden' 'Ik zou het maar laten rusten' 'Neem het verlies nu maar' 'Concentreer je liever op de toekomst' geven aan dat men ervan af wil zien.

Thea wilde bij de eerste strubbelingen, na ongeveer een jaar, al toegeven. En kan het intussen nauwelijks meer aan. Naar buiten toe de vrolijkheid zelve, maar thuis ze nu regelmatig huilbuien, duizeligheid, slapeloosheid en toegenomen rug- nekpijnen. Voor veel partners moet de marteling erger zijn dan voor het slachtoffer zelf.

Eerst moet je de zieke steunen en voortslepen, daarna sleept hij je ongewild voort, vervolgens moet jij weer afremmen, en hem weer laten uithuilen.

We beginnen te begrijpen waarom huwelijken bijgevolg kunnen uiteenvallen. De ene partner wil zo snel mogelijk van het gevecht met de verzekeraars af om te overleven, 'Je moet ook aan jezelf denken' roept de

omgeving niet ten onrechte. Maar het slachtoffer zelf moet juist van zich af vechten of schrijven om psychisch te overleven.

Thea zei het laatst zo: 'Elke keer, dat jij er met mij over praat of dat ik het moet horen in een gesprek of een interview, is voor mij een marteling'. De afspraak om er zo min mogelijk meer samen over te praten is ten dele een lapmiddel. Het periodiek bijpraten wordt dan een nog schokkender gebeurtenis. Temeer omdat in een uit de hand gelopen kwestie geen normale dingen meer gebeuren. De absurditeiten stapelen zich op. Zo weigerde Thea te geloven van de macht van de lobby van de verzekeraars, die mij ter ore kwam. Wat ik tot voor kort zelf ook maar niet wilde geloven. Totdat ik het onweersproken in de literatuur aantrof. Maar waarover Thea niet wilde lezen. En het dus afdeed met de uitroep: 'Hans je overdrijft!'

In een dergelijk spanningsveld dreigt het slachtoffer nu ook de erkenning van de partner te verliezen. Behalve de desintegratie van het slachtoffer dreigt aldus de desintegratie van het gezin.

Als dan onverhoopt het huwelijk uiteenvalt, wordt dat door de omgeving als verklaring van alle narigheid beschouwd: 'zie je wel, het zat al jaren niet goed tussen die twee, nu begrijpen we het'. Met als gevolg, dat de erkenning van het gezondheidsprobleem nog verderaf komt.

Ik praat niet over de invloed op de kinderen. Mij is vaak verweten, dat ik mijn inmiddels volwassen kinderen zo laat heb geïnformeerd.

Misschien stelde ik evenals andere gedupeerden bekendmaking intuïtief ook uit om de jeugd te ontzien. Ik weet het niet. Wel weet ik dat vooral Thea onder dat uitstel erg heeft geleden. Achteraf zijn Thea en ik er blij om. Wij moeten er niet aan denken de kinderen jarenlang te hebben moeten lastig vallen met de narigheid, die wij later achtereenvolgens nog eens over ons heen kregen!

Ik denk dat wij geluk hadden, dat onze kinderen ouder waren. Want wat doe je als je kind thuis komt met de vraag: 'Mama, wat is een simulant?' Maar ik heb er geen ervaring mee. Hoe dat op kinderen inwerkt. Te weinig zicht op. Maar het gezin lijdt schade, dat staat voor mij vast.

Het bedrijf.

Over de schade aan de ondernemingen waar het zieke ondernemers betreft weet ik nog te weinig. Maar omdat het doorgaans kleine ondernemingen betreft, met een familie karakter, valt te verwachten dat die groot is.

Als er sprake is van narigheid met de verzekeraar dreigt de ondernemer in plaats van te herstellen gaandeweg zieker te worden. Een medewerkende partner dreigt dan 'mede-lijdend' en dus eveneens minder effectief in het bedrijf te worden. En zodra medewerkers, hoe loyaal dan ook, de gezondheidsschade bij de ondernemer gaan voelen, zullen zij trachten elders emplooi te zoeken. Naarmate de ziekte van de ondernemer meer bekend raakt wordt voor hen vervanging dubbel problematisch. Aldus wordt het bedrijf geschaad en de continuïteit ondermijnd.

Thea en ik hebben besloten er zo min mogelijk meer samen over te praten. 'Als je niet praat, wat je niet zegt, zal je tot je einde achtervolgen' zei eens de opsporingsambtenaar tegen het slachtoffer.

Ik heb geen opsporingsambtenaar. Ook wat dat betreft zal ik alleen verder moeten. In ieder geval tot het boek uit is en de reacties erop voorbij zijn.

De droom van Thea.

'Opgelucht was ik. Het was voorbij. Het ging niet meer samen. Het was een hel geworden. Ik zou een tijdje bij mijn broer intrekken. Ik voelde mij zo bevrijd. En wat werd ik liefdevol onthaald! En verwend.

Maar langzaam begon het verdriet te knagen. En hoe moest het verder?'

'En zo zat ik daar op zaterdagmiddag. Toen onze oudste binnenkwam. Hij was eerst bij jou langs geweest. Ik heb nog nooit zo'n pijn gevoeld.

Nog nooit heb ik zo gehuild. Toen werd ik wakker', vertelde ze mij bij het ontbijt.

HET ONTMASKERENDE BOEK*

Alfatechniek.

De technieken uit de Alfatraining heb ik hard nodig. Verder dan overleven en de pers bereiken kom ik er niet mee. Andere gestelde doelen komen steeds verder weg. Toch blijf ik het volhouden. Voor heel belangrijke keuzen probeer ik te mediteren en te visualiseren. Ook onder het lopen en in bed zeg ik mijn reeks affirmaties. Elk vier keer: Ik ben helemaal rustig en ontspannen, ik ben vol zelfvertrouwen en vol vertrouwen in de toekomst (dwars tegen de logica en dwars door de tranen van de depressies heen), het gaat iedere dag in elk opzicht steeds beter en beter met me, negatieve gedachten en suggesties hebben geen enkele invloed op mij, veronderstellingen hebben geen vat op mij, ik voel mij steeds veilig onder alle omstandigheden, de pers zal juist citeren, de mensen zullen het begrijpen, de schade zal worden vergoed.

Tijdens die reeks dwalen mijn gedachten steeds af. Waarna ik telkens de draad maar weer probeer op te pakken. 's Nachts duurt dat uren.

Het dossier.

Het eerder met Dokter Peperkamp besproken onderzoekresultaat blijft me bezighouden. Ik wil exact weten van welke informatie Interpolis de indruk wekte, die te willen vertragen, naast zich neer te leggen, niet van belang te vinden, dan wel probeerde uit te sluiten. Ik wil ook aan mensen die mijn gezondheidsproblemen straks nog zullen bagatelliseren desnoods mijn volledig medisch dossier kunnen laten zien. Als ik daar ooit behoefte aan krijg. Voor mijn gemoedsrust.

Van het dossier van Dokter Peperkamp heb ik nog geen afschrift. Daarom vraag ik in februari een kopie aan zijn secretaresse. Nee, luidt het antwoord, u kunt alleen inzage krijgen. Op de nieuwe patientenwet per 1 april 1995 wordt hier dus niet geanticipeerd.

Ik vraag de vertrouwensdokter daarover. Hij zoekt het voor me uit. Zo ontvang ik van hem een afschrift van de nieuwe patientenwet. Aan de hand daarvan kan ik rechtstreeks mijn volledig medisch dossier in afschrift opvragen. Op die manier hoeft hij er niet als schakel tussen te staan.

Opnieuw een brief aan Dokter Peperkamp met verwijzing naar de nieuwe patientenwet.

Zowaar binnen twee weken ontvang ik een afschrift uit het dossier.

Over de door hem ingestelde onderzoeken. De resultaten ervan.

Van sommige registraties uit het onderzoek en van andere onderzoeken ontbreken afschriften. Teleurstelling.

Ik besluit te wachten met het opvragen van de ontbrekende stukken.

Ik lees als volgt onder meer in de rapportage van Dokter Peperkamp en geef daaruit letterlijke citaten zonder correctie op mogelijk daarin staande tekstverwerkingsfouten: '... MRI-scanning verricht van de CWK waarbij op C4-C5, C5-C6 en C6-C7 toont degeneratieve afwijkingen toonde. Op C6-C7 wordt een paramediane HNP.'

En elders onder meer: 'C5-C6 uitgesproken degeneratief signaal'.

Dan verder: 'De T1 gewogen opnames zijn bewogen'.

Elders onder meer: 'Röntgenonderzoek CWK: toont discopathie C5-C6 en C6-C7.'

Weer elders lees ik onder meer: 'Duplex-onderzoek Carotiden: toont een stenose aan de rechterzijde met een stenose tussen 25 en 50%.'

Ook lees ik onder meer: 'Manuele therapie door collega Dokter Patijn, concludeerd een status een doorgemaakt ongeval!'

Het woord 'letsel' of 'letselschade' heb ik in het mij ter beschikking gestelde dossiergedeelte niet aangetroffen.

Ik kan het verloop van een paar van de onderzoekconstateringen nu als volgt samenvatten:

september 1993: C5-C6 versmald; scheefstand naar links craniaal;

september 1994: C4-C5, C5-C6 discopathie;

januari 1995: C4-C5, C5-C6 en C6-C7 toont degeneratieve afwijkingen; paramediane HNP.

De loop der dingen.

Eerst wilde ik hen niet storen. En besloot alleen maar mijn brieven te posten. En het daarbij te laten. Het was droog maar koud. Vijf uur in de middag. Nog geen schemering. Gezang van de eerste vogels. Die op doortocht waren. En anderen die al terug waren uit het zuiden. Of die niet waren weggeweest. Denkend en dromend liep ik van de brievenbus op het plein terug. De straat in. Onze straat. Ons huis. Binnen. Ik zei opnieuw dat ik niet zou gaan. Niet zou storen. Maar eigenlijk twijfelde ik. Ik had immers nergens zin meer in vandaag. Dan toch maar even.

Ik pakte de brochure, die al klaarlag en stapte opnieuw de deur uit. 'Kom binnen' zei hij. 'Even dan' zei ik. Ik gaf de brochure terug. 'Ga even zitten zei de ander.' 'Nou nee, eh.' 'Hoe gaat het.' 'Loodzwaar soms' zei ik. 'Ook voor Thea. Nu wil een door mij in 1992 gewraakte arts uit het GAK, na vertrek van zijn opvolger, zich ondanks mijn protesten al maandenlang opnieuw naar voren dringen. Om mij te keuren.

Niemand, ook de staf niet, begrijpt er iets van. Maar zijn manager wil het ook doordrukken. Pure expertise-hetze. Anders kan ik het niet begrijpen' luchtte ik mijn hart.

'Ga toch even zitten!' 'Even dan' zei ik en zakte al in de kussens.

'Hoe was het in Trier met je zoon?' perste ik eruit.

Enthousiast vertelde hij zijn verhaal.

'Iets drinken, een borreltje misschien?' 'Nee, geen borreltje.'

Even later stond ik op om heen te gaan. Hij kwam aangelopen. In zijn hand het boek. 'Ik had het al eerder willen geven. Heb even moeten zoeken' zei hij. 'Misschien kan je het nog gebruiken in je manuscript' zei hij, en drukte me het in de hand. Een jaar geleden had hij er over gesproken. Ik denk dat ik het toen in de hand gehad heb. Een beetje afstandelijk reagerend. Ik zat toen nog midden in de onontwarbare kluwen. Toen was ik er nog niet aan toe. En ik kon er toen nog niet over praten.

'Fijn, ik denk het wel, dank je' antwoordde ik mechanisch.

'Thea wacht met eten' zei ik. 'Bedankt.' En weg was ik naar huis.

Na het eten begon ik te bladeren en globaal te lezen. Sneller las ik. Steeds sneller. Wat was dit? Hoe was dat mogelijk? Dat dit nu in mijn hand moest komen! Soms was het als las ik mijn eigen verhaal. De gelijkenis maakte mij erg opgewonden. Ineens begon het totaalbeeld mij duidelijk te worden. Het beeld, waarvan ik fragmenten van me af had gezet.

Ik begon te lezen in het boek. De verhalen van de gedupeerden. Hoe het begon. Het ziekzijn. De slachtoffers zelf. De gang naar de dokters. De medici, die geleidelijk en onopvallend kiezen voor hun opdrachtgever. Het trendzettende eerste medische onderzoek (met trendzettend wordt bedoeld: de teneur in een voor verzekerde ongunstige eerste rapportage, waar later andere medici niet graag van afwijken, omdat zij hun collega's ongaarne afvallen, maar ook omdat een verzekeraar hier niet op zit te achten). De 'voorzetten' in de rapportages van de medici aan de

verzekeraar: de verwijzing naar de jeugd en naar vroegere ziektes, naar de karakterstructuur, (ik moest ook denken aan het attent maken op mogelijke verzwijging in mijn geval). De beoordeling van de patiënt in onderdelen. Alle losstaand. Als totaal mens niet gezien. Slachtoffers die langzaam onder een steeds grotere druk kwamen. De invloed op het thuisfront. Het langzaam afglijden in een hel, waarbij de mens psychisch aangetast wordt. De naderende financiële afgrond. Het gevaar van desintegratie van het gezin. De brede lobby van de verzekeraars in de maatschappij. De ontkenning van het slachtoffer en het groeiende isolement. Zolang het slachtoffer vecht wordt het als gezond beschouwd. De slopende jarenlange gang langs medewerkers van de verzekering, langs artsen, juristen en rechtbanken. Met door de verzekeraar niet aanvaarde contra-expertiserapporten. En voor de rechter tegenstrijdige rapportages. En wat daar uiteindelijk van terecht kwam.

Deze aan de hand van letselslachtoffers besproken gang van zaken is, toen dit boek verscheen, door de verzekeraars niet weersproken, zo kon ik erin lezen.

Toen ik deze dingen in mijn lijdensweg voor het eerst en zonder samenhang bemerkte, ze begon te vermoeden, heb ik ze ontkend en weggedrukt. Nu kan ik dat niet meer. Ik moet het nu voor waar aannemen.

Ik geef hieronder door mij uit dit boek samengevatte overzichten. Ik beperk mij tot de delen van het boek, die het optreden van betrokkenen bij (gevolgen van) letselschade uit de doeken doen. Het is mijn subjectieve selectie. Wie denkt dat ik eenzijdig ben moet het boek zelf maar doornemen:

Overzicht van de gedupeerden van toen.

Al deze personen hebben ongevalsletsel opgelopen.

1. Gasfitter Koos; 34 jaar oud; arbeidsongeschikt na mishandeling; vele ziekenhuisopnamen; GAK keert uit; ook na 4 jaar lijdensweg zal particuliere maatschappij niet uitkeren onder verwijzing naar vroegere ziekte; 'tot zelfbeklag neigende man'; 'geen duidelijk verband tussen trauma en huidige klachten'; 'verwondingen zijn fraai genezen'; ongeval niet verwerkt; echtgenote ondervindt gevolgschade.

2. Baas Piet H.; 55 jaar; arbeidsongeschikt na ernstig bedrijfsongeval; na talloze keuringen in het hele land schrijft zijn huisarts 'dat het om medische redenen niet langer wenselijk is de heer H. nog meer medische keuringen te laten ondergaan'; particuliere verzekeraar beroept zich op voorwaarden, die deels niet bestaan; Piet kan niet meer werken; na 6 jaar wordt een juridische procedure voorbereid.

3. Huisarts Drs. L.J.A. Schoonheydt; arbeidsongeschikt na verkeersongeval; 9 door mij geëntameerde rapportages verklaarden mij arbeidsongeschikt, zo stelt hij; keuringsartsen van de particuliere maatschappij komen daarentegen met heel lage percentages.

4. Zijn secretaresse; arbeidsongeschikt na verkeersongeval; krijgt na 12 jaar procederen een fooi toegewezen van de particuliere maatschappij; bij een volledige WAO-uitkering.

5. Welzijnswerker Henk; 24 jaar; arbeidsongeschikt na verkeersongeval; steuntrekker; na 7 jaar volgt gerechtelijke uitspraak na bemoeienis van 4 advocaten en 12 onderzoekers: geen uitkering na een geaccepteerd voorschot van f. 25.000.

6. Timmerman Pieter; aangereden; GAK verklaart hem blijvend invalide; na 14 jaar, 13 operaties en 8 (onderzoek)artsen keert de particuliere maatschappij slechts over 1 1/2 jaar uit; Pieter staat bij zijn verzekeraar bekend als querulant; zijn timmerbedrijf bleek vervolgens onverkoopbaar en is gesloten.

7. Betonafwerker Jan; 48 jaar; arbeidsongeschikt na verkeersongeval; belandt in de WAO; na 10 jaar, 2 schadebureaus, 7 artsen en 4 advocaten wordt schade uitgekeerd; vertraging trad op doordat Jan de procureur van de verzekeringsmaatschappij herhaalde malen telefonisch en schriftelijk met de dood bedreigde.

Uitspraken in het boek over particuliere verzekeraars:

Misleiden bij polisverkoop **;

Omringen zich met keuringsartsen die goed scoren **;

Verzwijgen van rechten van verzekerden (bijvoorbeeld bij de keuze van keuringsarts) **;

Bepalen uitkeringen, uitgaande van dubieuze arbeids(markt)veronderstellingen ***;

Beroepen zich gemakkelijk op opmerkingen in medische rapportages over de jeugd, opvoeding, vroegere ziektes, 'karakterstructuur' en leefomstandigheden; stellen deze naast de huidige ziekte om niet te hoeven uitkeren ***;

Worden lastiger met uitkeren naarmate de omvang van de schade toeneemt **;

Distantiëren zich regelmatig van hen niet welgevallige medische conclusies (onder meer een verschoven wervelkolom of hersenletsel blijkt door een verzekeraar ontkend te kunnen worden) ***;

Verklaren verzekerden die zich verzetten na enkele jaren tot querulant ***;

Drs. Schoonheydt: 'de maatschappijen schermen met hun klachteninstanties, maar onze werkgroepleden (Werkgroep Verkeersongevalsslachtoffers) hebben die allemaal afgewerkt; die stellen weinig tot niets voor' ***;

Artsen en advocaten moeten niet door de verzekeringsmaatschappij aangewezen worden;

Verzekeraars passen naast het uitoefenen van druk ** ook intimidatie toe op slachtoffers;

Verzwijgen het recht op een andere keurder **.

Uitspraken in het boek over en door medici:

Verkeersartsen kunnen geen keuring doen zonder aan de maatschappij te denken; ze negeren hun medische ambtseed; dat kan niet anders ***;

Prof.Drs. J.H.M. Verbeek: 'De verzekeringsmaatschappijen zijn mijn beste klant';

GAK-medici wijken niet graag ten gunste van de verzekerde af van een rapport van een particuliere maatschappij (vergelijk het omgekeerd jojo-effect: opmerking auteur Walker) ***;

Rapporteren in hun onderzoek over jeugd, opvoeding, vroegere ziektes, 'karakterstructuur' en leefomstandigheden van de verzekerde **;

Verzwijgen in hun rapportages aan verzekeraar sommige gezondheidsklachten of onderzoekresultaten van de verzekerde buiten het eigen medisch deskundigheidsgebied (gaan bijvoorbeeld voorbij aan een mogelijk verschoven wervelkolom of hersenletsel omdat deze van buitenaf niet waarneembaar zijn) ***;

Artsen durven een collega niet te weerspreken ***;

Drs. Schoonheydt: 'een vriend van mij werd als arts bij een maatschappij op straat gezet; ja hij bracht voor zijn patiënten te gunstige rapporten uit';
Als u 10 artsen bezoekt krijgt u hoogstens twee gelijklopende rapporten;
De onafhankelijke medicus kijkt naar de patiënt, en een verzekeringsarts vanuit het standpunt van zijn baas;
Steeds weer klinkt het: 'keuringsartsen zouden onafhankelijk moeten zijn'; Onnodig, vindt Drs. J. Lamberts, zelf lid van het Medisch Tuchtcollege, en wijst op de correctiemogelijkheid door het Tuchtcollege; een half jaar later verklaart hij evenwel 'dat hij van eigen rechtspraak af wil en de tuchtcolleges van artsen opheffen, omdat de huidige tuchtrechtspraak het publiek noch de artsen voldoet';
Overleggen soms gebrekkig of niet met collegae; ingeval van overleg blijft het resultaat vaak onvermeld (zie de weigering van Dokter Duinkerke: opmerking auteur Walker) **;
De gemiddelde arts mist arbeidskundig inzicht.

Uitspraken in het boek over de psychische gevolgschade bij niet erkende slachtoffers:
Drs. Schoonheydt zegt: 'na twee jaar ontkenning wordt slachtoffer neurotisch, psychisch erg verwond';
Prof. Drs.J. Bastiaans zegt onder meer: 'bij ernstig gewonde verkeersslachtoffers kunnen soms na jaren ernstige psychische en lichamelijke ziekten optreden als nasleep van het niet verwerkte ongeval; helaas gebeuren de meeste verzekeringskeuringen maar half;
het slachtoffer dient het voordeel van de twijfel te krijgen; ik heb tal van gevallen behandeld die uitermate onbehoorlijk zijn afgehandeld door verzekeringsmaatschappijen, door medici en door juristen; de gemiddelde arts heeft onvoldoende psychologische en psychiatrische training; directe adequate behandeling voorkomt veel narigheid; doe je dat niet dan kweek je labiele mensen; jarenlange strijd - inderdaad soms 15 jaar - met advocaten en verzekeraars maakt mensen kapot; de deskundigen zijn vaak al te spoedig geneigd de vastgestelde afwijkingen aan reeds bestaande psychische problemen toe te schrijven;
afwijkingen bijvoorbeeld aan de halswervelkolom worden nog vaak toegeschreven aan ouderdom ***, terwijl anderen weten dat dit een gevolg kan zijn van letsel; vele artsen keuren zonder enig collegiaal overleg ***; pas als de materiële schade vergoed wordt kun je effectief gaan werken aan herstel van de psychische schade; er is een spreekwoordelijke verdeeldheid van psychiatrische deskundigen'.

Over de lobby van de verzekeraars valt uit het boek af te leiden:
Deels uit een geheime nota van de levensverzekeraars, gedateerd 21 maart 1973;
Het aanstellen van part-time journalistieke lobbyist, niet in dienst van de verzekeraars;
Dat er invloed wordt uitgeoefend door het aanvaarden van functies in perscentrum Nieuwspoor, bij omroepen, in consumentenorganen en in het parlement;
Dat ongewenst nieuw beleid vertraagd wordt door het entameren van wijzigingsdiscussies op onbelangrijke aspecten;
Het in stand houden van misleiding ***;
Dat dingen onduidelijk worden gemaakt (zie onder meer de besproken polisvoorwaarden en dossier Ombudsman Schadeverzekering: opmerking auteur Walker) **;
Dat er sprake is van (subtiele) persoonlijke aanvallen op critici en slachtoffers zolang die zich weren **; door deze als ondeskundig, slordig of: niet als ziek, maar wel als querulant of als zielig af te schilderen);

** Feitelijk waargenomen in het dossier en/of de ervaringen van Walker en diens echtgenote.

*** Mogelijk bij Walker van toepassing, indien dit het geval is wellicht mede 'verklarend' voor zijn lijdensweg.

Doofpot?

In een glimp, haastig, had ik het jaar waarin het boek verscheen gezien. Toen ik dit hoofdstuk schreef keek ik nog eens. Nee, het was niet 1990, het boek verscheen in 1978. Zeventien jaar geleden.

Zeventien jaar. Het boek beschreef al een situatie uit 1962, maar merendeels betrof het kwesties uit de zeventiger jaren. En nu ik mijn narigheid en die van de vele andere gedupeerden, die ik persoonlijk sprak, er naast legde kon ik er niet omheen: er was hoegenaamd niets veranderd. Langzaam drong het tot mij door. Als het toen zo erg mis was. Als toen zo veel stemmen waren tot verbetering. En zo weinig gebeurd?

De dagen daarna werd mij na herlezing en na verwerking de kracht van de lobby steeds duidelijker. Ik besloot minder te spreken tot het boek af was. Ik twijfelde of ik de media nog wel wilde informeren. Ik besloot sommige feiten uit onze lijdensweg te schrappen.

Voor het groeiende manuscript trof ik extra veiligheidsvoorzieningen.

Mijn contacten met de media en de respons:

- gedurende vijf maanden achtereenvolgende telefonische en schriftelijke informaties aan ongeveer 50 redacties van grote dagbladen, vak- en management bladen, van radio en tv; in de eerste berichtgeving presenteerde ik mijn verhaal als dat van een op zich staand slachtoffer; bij herhaalberichten beschreef ik anoniem het groeiend aantal andere slachtoffers en schetste ik het zich vaak herhalende, soms stereotiepe, praktische verloop van hun wederwaardigheden; veel interne en externe doorverwijzingen naar collega-redacties; veel schriftelijke en telefonische afwijzingen;
- publikatie in De Volkskrant;
- redacteur van een dagblad krijgt van mij telefoonnummers van gespecialiseerde advocaten en vertelt mij later: 'Een van de door u opgegeven advocaten meldt dat dit soort dingen vaak voorkomt'; hij laat het daarbij;
- telefonische reacties van de redactrice van een vakblad als hiervoor beschreven: 'Wat denkt mijnheer Walker wel?'
- aktualiteitenrubriek tv: 'Houdt u zich gereed, wij willen erop terugkomen'; later ontvang ik een brief, waarin men vertelt een collega-redactie te hebben geïnformeerd;
- brief aan de heer Kamminga, voorzitter MKB-Nederland; gevolgd door publikatie in het magazine Ondernemersvisie;
- brief aan de Consumentenbond; reactie: 'Heeft onze aandacht';

- twee maal afspraak met een redacteur van een landelijk dagblad; twee maal no-show zonder bericht;
- redacteur van een magazine: 'Ik beschouw uw kwestie als een incidenteel geval waarbij u slachtoffer bent van de rechtstaat';
- interview met de hoofdredacteur van een verzekeringsvakblad; verbijstering; bij navraag enkele weken later: 'Zeer gecompliceerde zaak; wij maken er veel werk van'; na drie maanden niet gevolgd door publikatie;
- interview met hoofdredacteur van een management magazine; verbijstering; bij navraag enkele weken later 'Zeer gecompliceerde zaak; wij maken er veel werk van'; na drie maanden niet gevolgd door publikatie;
- melding in een van de consumentenbladen voorgenomen; uitgesteld; daarna: wegens vergissing niet geplaatst; vindt nu nog doorverwijzen naar de tv niet zinvol meer;
- verzoek tot opname in rubrieken brieven van lezers: alle geweigerd;
- betaalde oproep-advertentie in de Telegraaf; geplaatst;
- geplaatste betaalde oproep-advertentie in ander landelijk dagblad: geweigerd;
- telefonisch antwoord van de Kamer van Koophandel regio Den Bosch: antwoord: 'wij zullen daarmee rekening houden bij onze advisering';
- uitzending in het tv-programma RADAR; slachtoffers die zich na de uitzending bij de TROS meldden zijn doorverwezen naar de Ombudsman Schadeverzekeraars;
- afspraak met journalist van management blad voor interview; aanvankelijk uitgesteld; daarna een interview van 4 uren gehad; wij wachten inmiddels 6 weken op de toegezegde inzage.

Televisie.

In de post ook het nieuwe exemplaar van het ondernemersblad 'De Zaak'. Daarin een verhandeling over de noodzaak van een voorwaardenvergelijking van arbeidsongeschiktheidsverzekeringen. Ik besluit de auteurs te bellen. Nee, gevallen van te weinig uitkeren zijn hen niet bekend. Men verwijst door naar een persbureau op het gebied van geldzaken. Ik aarzel: zouden publicisten van commerciële artikelen mij kunnen helpen? Toch maar bellen. Telefonisch mijn verhaal gedaan. Ik verwacht dat het daarbij, zoals meestal tot heden, zal blijven.

Vrijdag 10 februari. Tegen de avond wordt ik gebeld: of ik bereid ben met twee van 'mijn' slachtoffers voor de tv op het consumentenprogramma RADAR te verschijnen. Ja, dat ben ik.

Zondagmiddag moet ik samenvattingen faxen.

Dat betekent opnieuw bellen om toestemming van deze slachtoffers, en vanavond, morgen en overmorgen sleutelen aan 3 velletjes teksten. Die dan weer telefonisch verifiëren. Het lukt ten koste van het zo broodnodige weekend.

Maandag belt men opnieuw. Of wij woensdag de opnameploeg kunnen ontvangen. Ja dat kan.

Twee nachten bijna niet slapen. Twee dagen voorbereiden.

Woensdag 1 1/2 uur lang. Voorpraten. Dan een half uur opnames van het interview en vervolgens buiten. 30 minuten voor 2 minuten beeld.

Gaandeweg raak ik stijf van de spanning.

Dan is het voorbij.

Als het team vertrokken is val ik uitgeput in mijn stoel.

Ik realiseer mij hoe ver ik heen ben. Vroeger deed ik dit soort dingen er even bij. Naast mijn cliëntenwerk.

20 maart 1995.

We hebben een aantal mensen gebeld, dat gezegd wordt dat ik twee minuten in de uitzending zal zijn. Kort tevoren. Hoewel ik begrijp, dat de uitzending onder druk van de lobby kan worden tegengehouden.

Niet iedereen bellen we. Dat is onmogelijk. De telefoonkosten rijzen toch al de pan uit.

Als het tijdstip van uitzending nadert ben ik stikzenuwachtig. Na wat ik nu weet, sluit ik niet uit dat onder druk van de lobby zelfs de slachtoffers onderuit gehaald zullen worden.

Thea is niet gespannen.

Zodra de uitzending begint is de vraag: komt het onderwerp echt naar voren? Als dat eenmaal blijkt, als het programma loopt, is alle spanning bij mij weg. Het is alsof alles heel natuurlijk verloopt.

Ondanks de dubbele selectie door de redactie is de essentie van de lotgevallen van de slachtoffers behouden.

Dat er nu geen discussie volgt is voor de kijkers een ontgoocheling. Mij deert dat niet. Thea vindt het allemaal te beperkt weergegeven. In de uitzending en daarna komt de spanning er bij haar uit. Haar hele lijf doet pijn.

Onthutst zijn wij over het relaas van Prof. Drs. Zeegers. Hij sprak over 'tientallen psychische rapporten, die hem per maand worden voorgelegd. Die hij veelal moet bestrijden, waar hij meestal terechtwijzend op moet reageren'.

De reacties.

Langzaam komt een stroom van reacties op gang. Van familie, vrienden, bekenden en reeds bekende slachtoffers. Ook mensen, die we jaren geleden uit het oog verloren. Enkele nieuwe slachtoffers zoeken contact met mij, nadat ze bij de redactie mijn telefoonnummer hadden opgevraagd. Gedupeerden die zich na de uitzending bij de TROS meldden zijn doorverwezen naar de Ombudsman Schadeverzekeraars.

Het reactiepatroon van die tientallen mensen is erg bemoedigend: felicitaties, zelfs bloemen, 'jij en het andere slachtoffer zijn duidelijk en positief naar voren gekomen' horen we, de bakker schenkt banket, 'eerste stap onderweg naar genoegdoening' heet het verder, complimenten voor mijn moed om te willen getuigen, 'zeker niet zielig', 'prima reclame voor je boek', 'belangrijk, dat Thea ook in beeld kwam', 'ik wist niet dat jij zweepslag heb gehad', 'wel erg kort', 'jammer van de reclame voor de Ombudsman, dat had niet gemogen'. Enkelens reageerden zeer emotioneel: 'ik heb er zo mee gehuild, ik heb niet geslapen vannacht'. En verder: 'toen het interessant werd hield de discussie in de uitzending op'. 'Gun jezelf de tijd om psychisch te overleven'. Anderen stellen: 'de verzekeraars hebben waarschijnlijk hun eisen op tafel gelegd: geen namen van maatschappijen, geen discussie over specifieke slachtoffers, en graag reclame voor onze ombudsman'.

Een verzekeringstussenpersoon reageert telefonisch en informeert naar de mogelijke gedragslijn nu de jaarstermijn bij een van zijn arbeidsongeschikte cliënten binnenkort wordt overschreden. 'Het gesprek opnemen met de band?' vraagt hij. 'Helaas misschien wel gewenst.'

Twee mensen zien ons na de uitzending niet meer staan.

Langzaam beginnen Thea en ik te voelen dat ons probleem erkend wordt. Het begint ook voor anderen waar te worden. Aan de manier waarop naar ons gekeken wordt, met ons gesproken wordt. De dagen blijven loodzwaar, maar we staan niet meer zo alleen.

Uit wat we horen kunnen we soms afleiden, dat wat wij inmiddels als normaal, als levensritme zijn gaan beschouwen, voor anderen een onaanvaardbare absurditeit is.

Heeft het allemaal wel zin?

Steeds moest ik het weer horen. Het kwam ongeveer hierop neer: 'Maak je nu toch geen illusies. Bespaar je de moeite met je boek. En dan nog in memoire-vorm. Dat zijn sowieso al de meest verafschuwde boeken. Mensen gaan toch geen gecompliceerd stuk ellende lezen. Zonder dat er een oplossing geboden wordt. En zelfs als je de kosten gedekt krijgt. In het beste geval verdwijnt het boek in de kast. De dingen die jij meemaakte zijn toch niet te veranderen.'

Alles begint me steeds een beetje helderder te worden. Het lijkt langzamerhand zo logisch voor mij. 'Zie je dat niet steeds opnieuw gebeuren' dacht ik, deels tegen de achtergrond van wat ik over het boek citeerde, en deels na wat ik zelf meemaakte. 'Als je de verantwoordelijkheid voor je daden wilt ontlopen doe je alles om die in het vergeetboek te krijgen. Stilzwijgen en beroep op geheimhouding zijn sterke middelen. Lukt het daarmee niet dan trek je de geloofwaardigheid in twijfel. Blijft de ander praten en je kan hem niet laten zwijgen, dan zorg je dat men niet luistert. Met argumenten, ontkenning en excuus: niet gebeurd, leugens, eigen schuld, en met de vraag: zullen we ons niet eens met de toekomst gaan bezig houden?' Ook denk ik: 'Als de ander sterker is, is het privilege groter om de waarheid te maken. Al was het maar door de aura rond zijn woorden'.

Aantallen.

Soms probeer ik mij voor te stellen om welk aantal gedupeerden het zou kunnen gaan. Ik denk dan aan een aantal gegevens die nodig zijn. Welk deel van de arbeidsongeschikte ondernemers zou verzekerd zijn geweest?

De mededelingen van de heer Meertens van Interpolis in het Volkskrant-artikel. Het aantal medisch specialismen. Het aantal contra-expertises. Het aandeel medische rapportages dat weersproken wordt. Het aandeel niet-klagenden. Het aantal meervoudige contra-expertises. Het aantal jaren dat een klacht sleept. Het aandeel verzekerden dat de polis opzegt. Het aandeel verzekerden waarvan de maatschappij opzegt. De aantallen mogelijke directe en indirecte tragische gevolgen.

Justitie.

Na lang aarzelen deed alles wat ik nu wist mij de knoop doorhakken. Ik zag het onderhand als mijn plicht Justitie te informeren. Niemand mag straks nog kunnen zeggen: 'Wir haben es nicht gewusst'. Ik vroeg telefonisch de juiste adressering en schreef:

'Aan het Parket van de Procureur Generaal

Berlicum, 22 maart 1995.

Sedert afgelopen zomer heb ik verscheidene malen informatief telefonisch contact met uw afdeling gehad over de vraag welke kwestie op welk moment aanleiding kan zijn voor melding aan/bemoeienis door het Openbaar Ministerie. Op grond van de verkregen antwoorden meen ik dat inmiddels een situatie is ingetreden waarbij ik mij verplicht voel u officieel melding te doen met het oog op mogelijk wenselijk onderzoek.

De kwestie is als volgt:

- reeds jarenlang spreekt het publiek afkeurend over verzekeraars, en de voor deze werkende arbeidsdeskundigen;*
- reeds jarenlang spreekt het publiek in dit verband afkeurend over keuringsartsen die hun ambtseed met voeten zouden treden;*
- zelf ben ik slachtoffer van een lijdensweg die naar mijn smaak geen toeval meer kan zijn (zie bijgevoegd manuscript);*
- daarnaast heb ik onder meer na persberichten en een advertentie ook vernomen van de lijdensweg van andere slachtoffers (zie bijlage);*
- reeds in 1978 werden in het boek van:*
Vincent Bakker; Uw geld en uw leven; Het verzekeringsbedrijf ontmaskerd; Uitgeverij Agathon/Unieboek B.V. Houten; 1978; ISBN 90 269 5843 9 worden talrijke voorbeelden van dubieus handelen van

verzekeraars en voor hen werkenden besproken; deze handelwijzen werden niet ontkend;

- in die gevallen wordt af en toe ook melding gemaakt van intimidatie, soms zelfs van bedreiging;*
- op 20 maart heeft het Veronica/Tros programma RADAR aan mij en twee andere slachtoffers aandacht besteed; tevens heeft Prof. Z. zich zeer kritisch jegens verzekeraars geuit en zich daarmee kwetsbaar gemaakt.*
- gezien de omvang/verbreiding die deze kwestie heeft, de ermee gemoeide (financiële) belangen van de betrokken partijen, en mijn voornemen een en ander in de media en in boekvorm te publiceren, nadert wellicht het moment, dat ik mij onveilig ga voelen.*

Ik verzoek u mij te berichten op welk nader gespecificeerd (fax)adres ik u over nadere ontwikkelingen kan informeren.

*Bijlagen: - manuscript op diskette,
- lijst slachtoffers/werkwijze.*

Hoogachtend,

H.M. Walker.

Afschrift aan: Prof. Z.eegers.'

Later ontvang ik ontvangstbevestiging en zal ik aan het Openbaar Ministerie tevens mijn informatiebronnen bekend maken.

EN NU?

Vrienden.

Gaandeweg had ik het grootste deel van waaruit het uiteindelijke manuscript zou ontstaan ook aan een bredere kring vertegenwoordigers van de media en andere personen ter lezing gegeven. De laatsten waren vooral mensen die tamelijk dicht bij ons stonden en mij goed kenden. Dat hield ook verband met het verwerven van suggesties voor de distributie van het boek. Ook van een aantal uitgevers ontvingen wij reacties.

Verbijsterend, boeiend, leest in een adem uit, niet zielig, in het begin zowaar nog humor ook, belangrijk en aangrijpend, niet commercieel haalbaar, valt iets buiten onze portefeuille, vlot en 'to the point geschreven', plezierig leesbaar, correct Nederlands, behoeft geen redactie, nog veel gesleutel nodig, breder uitschrijven is gewenst, meer sfeertekening inbouwen, zeer persoonlijk en emotioneel, qua stijl nogal opsommerig, een dagboek, mogelijk geschikt te maken voor tijdschriften, radio en tv., vakkundig en gedetailleerd verwoord, schrijvende zaak die zonder meer aandacht verdient. Over de staccato stijl blijken de meningen verdeeld.

Ik ben er dankbaar voor. Het leverde mij veel aanknopingspunten tot verbetering, zodat ik u lezer een aantal onnodige inspanningen kon besparen.

Buiten.

Als ik buiten loop trekt de wereld aan mij voorbij. Meer dan het weer zie ik niet. Ik ruik het ook niet. Hoor het evenmin. De tractor met de geheven ploegschaar die mij passeert moet ik gezien hebben. Net nog in het veld. Ik weet het niet meer. Nu ik omkijk zie ik dat het 100 meter terug was.

In de tuin ga ik soms nog rond. Ik wil het voorjaar zien. Ik wil de bloemen zien. Maar ik zag ze niet. Dus ga ik even terug. Om ze te zien. Maar ik zag ze niet. Dus ga ik weer terug. Want ik wil de bloemen gezien hebben.

Prof. Dr. W.J. Oosterveld.

Ik neem een uur extra om in het AMC te komen. Midden op de dag. Niet druk. Met moeite kom ik er. Thea is er niet bij. Ze treedt vandaag op in het

orkest. Ik heb Prof. Oosterveld vooraf uitgebreid schriftelijk geïnformeerd. Dan hoef ik bijna niets te zeggen.

De professor is in het buitenland. Daarom zal Mevrouw Dr. H.W. Kortschot mij onderzoeken. Het evenwichtsonderzoek duurt lang, maar verloopt gestaag. De laatste meting bij het oor links wordt vergeten. Het gehooronderzoek gaat heel vlot.

Dokter Kortschot vertelt mij na afloop: 'Op het eerste gezicht geen afwijkingen'. We spreken af: 'Geen bericht goed bericht'.

Mijn dag.

Na een meestal slechte nacht sta ik op. Doe mijn rugoefeningen. Lees de krant. Dan schrijf ik weer een pagina of twee in mijn dagboek. Of misschien een brief. Na de lunch moet er regelmatig iets aan de verzekeringen gebeuren of we naar een dokter toe. Betalingen regelen. Of iets telefonisch. Soms bezoek ontvangen. Mensen die ons een hart onder de riem steken. Dan om de dag een beetje fietsen en lopen. Ondank de frequente blessures steeds weer opnieuw beginnen. 's Avonds wat lezen. Soms gebeld worden door vrienden of slachtoffers. Of bezoek ontvangen. Een enkele keer naar vrienden. Dan slapen.

Alles met de rem erop en gedoseerd. Steeds proberen te accepteren dat je lijf minder of anders doet dan je hoofd wil. Of dat, als je snel gaat, je hoofd niet op tijd komt. En je weer terug bij af bent. Je nek sparen. Steeds weer dat rotgevoel in je hoofd, schouder, nek en je keel.

Aanvaarden dat wat je er vroeger 's avonds even bij deed je nu in de hele dag soms te veel is.

Je erbij neerleggen dat zelfs kleine knutselkarweitjes zo moeizaam gaan, dat je liever wacht tot er iemand bij is. Of het overneemt.

Dag en nacht denkend en notities makend. Over overeind blijven. Over de dokters. En de verzekeringen. Ideetjes. Stapjes.

4 april 1995.

Toch een oproep. Om te verschijnen op de dertiende op het spreekuur van Dokter Vogelsang. Wij begrijpen er niets meer van. Met alle geweld nog steeds Dokter Vogelsang?

Na het nodige overleg met diverse mensen schrijf en fax ik de volgende brief:

'Berlicum, 6 april 1995.

Geachte heren Vogelsang en Goudswaard,

Onder verwijzing naar de briefwisseling met uw dienst en bijgesloten afschrift brieven uit 1992 bericht ik u dat ik onder dwang van de wet onder protest op uw spreekuur zal verschijnen. Aangezien mijn echtgenote niet meer in staat is om mij te vergezellen heb ik mijn vriend de heer B. gevraagd en bereid gevonden mij als toehoorder te vergezellen.

Aangezien ik niet meer in staat ben om mijn verhaal samenhangend mondeling te doen ontvangt u bijgaand samenvatting van mijn wederwaardigheden en gezondheidssituatie in de vorm van het manuscript van het boek dat binnenkort zal verschijnen.

Bij deze gelegenheid verzoek ik u tevens mij uw schriftelijk commentaar bij het boek te willen bijdragen en mij dit voor het eind van de maand te willen doen toekomen. In verband met de foutloze verwerking verzoek ik u dat tevens per diskette te mogen ontvangen op ASCII-format. Uw commentaar zal aan het boek worden toegevoegd.

Kopie aan: Huisarts. De heer B.'

Pompen.

Het lijkt erop dat onze vrienden met het toenemen van de spanning nog meer warmte in ons willen pompen. Een uitstapje, een avondje. Maar het wordt steeds meer een roes.

'Leuk voor je' zegt ze in de telefoon. 'Morgen erop uit, het feest met je zoon in Twente.' Ik moet even denken waar het over gaat. Oh ja, ik moet blij zijn. Voor mij is het een verplichte oefening. Ik zie op tegen de rit. En de lange dag. Als het zover is heb ik gelukkig plezier.

Die dinsdagmiddag rijd ik met Thea mee. Naar de Hogeschool. Het is rustig op de wegen. Ditmaal vergeet zij tweemaal voorrang te geven. Twee keer de ander op de rem. Ik heb dat nog nooit meegemaakt. Ik begrijp, dat ze er onder door dreigt te gaan. Dit moet niet lang meer duren, denk ik.

De oproep hield me steeds bezig. Ondanks alles, ik wilde de afloop weten. Daarom. Voor de andere slachtoffers wilde ik gaan. Steeds opnieuw probeerde ik mijn gedachten over hoe het zou gaan af te sluiten. Ik noemde het tegen verschillende mensen verkrachting. Het onderzoek. Utkleden of niet. Als ding zou ik gaan.

Die dagen sprak ik haar weer. Vijf jaar geleden weigerde ze zich in het keuringsonderzoek volledig uit te kleden. En werd goedgekeurd. Elke nacht gaat ze nu van het ene in het andere bed. En dan weer terug. De rug.

'Hij gaat toch zeker niet' zei ze tegen Thea.

Het deerde me niet. IK ZOU GAAN! Voor de anderen.

Na drie slapeloze nachten schreef ik de conceptbrief. Belde vertwijfeld naar mijn vriend erover. Hij heeft mij nog gestimuleerd toch te gaan. Ik zou inderdaad toch maar gaan.

Zo heb ik er dagen en nachten over gedacht. 'Als dit ... dan dat' en zo. Toen ook Thea de zesde nacht met middeltjes was doorgekomen stond het voor me vast. Ik zou de brief sturen. Ik verzond die tevens per fax. Hopelijk zou hij het begrijpen:

'Berlicum, 10 april 1995.

Geachte heren Vogelsang en Goudswaard,

Hiermee bericht ik u niet op uw spreekuur op donderdag 13 april aanstaande te kunnen verschijnen.

Ook op andere spreekuren van andere artsen zal ik bij leven niet meer kunnen verschijnen.

Mijn echtgenote en ik kunnen het inmiddels niet meer aan. Wij hebben gekozen om te overleven.

U kunt afzien van het eerder gevraagde commentaar bij het uit te geven boek.

Kopie aan: Huisarts.

De heer B.

Hoogachtend,'

2e Paasdag.

11.00 uur. Telefoon. Of het even schikt. Maar natuurlijk. Als altijd klinkt zijn stem vast en met zelfvertrouwen. Zoals ik al weet krijgt hij, de midden vijftiger, na bemoeienis van zijn advocaat 50% minder van zijn particuliere maatschappij dan het GAK. 'Ik wil toch over een paar dingen uw mening horen' zegt hij. 'Ik moet morgen naar de arbeidsdeskundige. Ik weet niet precies wat ik daarmee aan moet. En het is nogal kort dag.'

Als ik hem wat vragen stel, levert dat de volgende uitspraken op:

'Nee, ik heb er niet met mijn huisarts over gepraat. Daar heb ik niets aan. Die houden zich op de vlakke.'

'Nee, ik heb er niet met mijn advocaat over gepraat.'

'Ik heb vroeger aan een (niet medische) onderzoekswestie heel nare herinneringen overgehouden thuis. Daarom heb ik het gesprek op neutraal terrein gevraagd. Bij de Bank zal het zijn. Ja, dus eigenlijk niet neutraal, bij nader inzien.'

'Ik ben absoluut niet in staat om enig werk te doen. Ik heb geen idee of dat ook nog zal kunnen. Behalve dat ik fysieke klachten heb is mijn hoofd niet in orde. Depressiviteit.'

'Ze zijn zo hard, zo niets ontziend. Ze roepen nu bijna elke maand op. Dat knaagt zo aan me.'

Ik geef hem een paar suggesties. 'U heeft me geholpen' zegt hij dan.

'Dank u wel. Ik wil af en toe contact houden als u het niet erg vindt.' Nee dat is geen probleem.

Machteloos leg ik de hoorn neer. Krachteloze boosheid komt in me. Ik voel bij de ander zoveel verdriet. Ongezegd. Zoveel ellende. Ik heb maar zo weinig gedaan. Zo veel vragen niet gesteld. Zo weinig kunnen doen. 'Als ik toch nog gezond was en geld had, wat zou ik dan investeren! Dat dit soort dingen de wereld uit ging!' denk ik.

Gesprekken.

Het leek als elk interview. Zij het dat het eerst werd uitgesteld.

Maar enkele dingen klopten niet, volgens ons.

Ze kwam praten over 'uw geval' zoals ze het uitdrukte. Ze had wat stukken gelezen en het manuscript ontvangen en was er in begonnen, vertelde ze.

Het leek of ze van verzekeringen niets wist. Ze suggereerde dat ondernemers bij de start van hun bedrijf nauwelijks keken wat ze kochten. En passant zei ze ook: 'U heeft te hard gewerkt' als inleidende suggestie tot

haar vragenreeks. Ze toonde geen moment enig gevoel voor wat er aan de hand zou kunnen zijn. Zelfs niet iets van het gevoel dat je geeft aan iemand spreekt, die met teleurstelling vertelt, dat zijn vloerbedekking verkeerd gelegd is.

Tussen de vragen en de antwoorden door lachte ze ons op een gegeven moment schaterend uit, zo kon ik niet anders horen. 'Dat is haar manier van werken, ze is misschien erg nerveus' zei Thea na afloop.

Later begon zij er anders over te denken.

De journaliste vond de polis niet WAZ-volgend, en de verkoop zeker geen misleiding. De Interpolisbetaling was 'nog maar pas gestopt eigenlijk' vond ze. 'Bijna twee jaar, dat kostte mij al f 70.000,--' zei ik.

'Wat heeft die interviewer toch een nare manier van vragen stellen' zei Thea de avond daarop, nadat ze zag hoe op de tv Frits Philips net zijn rol in de oorlog had verdedigd. 'Thea, het is ook de taak van de journalistiek om de andere kant van de medaille te laten zien.

Suggestieve vragen zijn soms nodig om de argumenten voor en tegen naar voren te krijgen' antwoordde ik.

'Ik vind een interview eigenlijk net zo erg als een bezoek aan een controle-arts' ging ze verder. 'Ik heb vannacht nauwelijks geslapen.'

Ik bekende dat het mij precies zo was vergaan.

'Ik wil het niet meer' zei ze.

'Volgende keer zal ik anderen vragen om erbij te zijn' zei ik. 'Als ik niet praat zal er zeker nooit iets veranderen.'

Storing.

Als ik enkele dagen later om half vijf uit het bos terugkom vertelt Thea dat de stroom is uitgevallen. Dan valt op hoe alles door elektra wordt geregeld. Even de tuin in. Dan zie ik een vrouw langskomen.

'Stroomstoring' zegt ze. 'Ik heb gebeld gehad. Naar de PNEM. Heel Middelrode zit zonder. Ze weten niet hoe lang het gaat duren. Maar ze zijn onderweg' zeiden ze.

20 april 1995.

Die dag is er nog geen overschrijving. Als ik de heer Rijnen van het GAK daarover bel deelt hij laconiek mee dat mijn uitkering is geblokkeerd.

Dat moest ik dus maar uit de brief van 16 maart, ontvangen 20 maart, afleiden. Daar had ik graag een duidelijk bericht over ontvangen, in plaats van te moeten bellen, dacht ik later.

Eerst moet ik hem uitleggen, dat er geen sprake is geweest van weigering mijnerzijds, zoals de heer Rijnen suggereerde. Ik herhaal tegen hem wat er zoal de afgelopen 5 maanden is gebeurd, verwijzend naar de briefwisseling, waarvan hij vervolgens blijkt geeft deze in zijn bezit te hebben.

Van de ontvangst van het door mij gezonden manuscript blijkt hij niet op de hoogte. Waarop ik hem de weg wijs naar de geadresseerden: Dokter Vogelsang en Dokter Goudswaard.

'Nee, wij kunnen inderdaad na alles nooit meer keuring aan, ook thuis niet' bevestig ik hem. 'Wij willen nu alleen nog maar overleven. Onze geestelijke gezondheid laat het nu en later niet meer toe. Met wat er de afgelopen 5 jaar is gebeurd zullen wij de rest van ons leven achtervolgd worden' vertel ik hem.

'Maar' vervolgt ik, 'ik verzoek u, voordat het GAK een beslissing over mij neemt, er met klem intern op aan te dringen dat daarin vooraf ook de Directie van het GAK, respectievelijk het betreffende Ministerie wordt gekend. Tevens verzoek ik u aan de informatie waarop het bestuur gaat beslissen behalve mijn GAK-dossier en de door mij toegezonden afschriften uit de Interpoliscorrespondentie, ook toe te voegen het eerder aan de artsen door mij toegezonden manuscript, met verwijzing naar de tv RADAR-uitzending', zeg ik. Ook verwijs ik ten overvloede nog naar mijn behandelend artsen.

'Trouwens, was het rapport van uw huisarts niet te laat?' vroeg hij.

'Dat heeft daar lang op zich laten wachten, maar is door hem al langer geleden verzonden. U leest daarover precies in mijn brieven, die u al heeft' antwoord ik. 'Maar volgens mij is het rapport er nog niet' zegt hij. 'Wilt u dat alles dan nog eens heel precies na laten kijken?' vraag ik hem daarop.

'Het kan in de verwarring over de locaties Tilburg en Den Bosch zijn achtergebleven. Het kan zoek zijn geraakt.

Vraagt u anders een duplicaat. Ik wil niet zomaar de dupe van worden van ook nog dit kleine stukje van mijn lijdensweg' zeg ik met nadruk.

Hij heeft kennis genomen van mijn toelichting en vragen en neemt vervolgens afscheid met de woorden dat ik 'over de afloop zal worden geïnformeerd'.

Aanspreken.

'Je moet Dokter Vogelsang en Dokter Goudswaard aanspreken bij het Medisch Tuchtcollege' zei iemand tegen mij toen hij het verloop van de laatste 5 maanden hoorde.

'Dit is flagrante en bewezen schending van de beroepsethiek, leidend tot geestelijke vernieling van mensen' zei hij verder.

'Ik zal niemand of niets meer aanspreken, ik denk dat het nu tijd is dat anderen dit doen' zeg ik.

20 april, avond.

Als mijn vertrouwensdokter die avond mijn laatste wederwaardigheden hoort, legt hij uit dat het GAK niet verantwoordelijk is, als stukken niet aankomen. Zelfs nu hen bij herhaling is verzekerd, dat het rapport door de huisarts is verzonden, hoeven ze geen actie te ondernemen. Om bijvoorbeeld te kijken waar het stuk intern gebleven is, of om alsnog een afschrift te vragen. Althans, zo stelt hij, dat gebeurt gewoon niet. In tegendeel: **DE VERZEKERDE MOET ZORGEN DAT HET STUK ER KOMT.** Wij zijn sprakeloos! Mijn vertrouwensdokter adviseert mij met klem mijn huisarts te vragen, dat het rapport, desnoods opnieuw bij het GAK komt. Hij geeft zijn telefoon aan mij en ik bel zelf mijn huisarts meteen op.

Ik ben erg blij, dat ik hem zelf direct aan de telefoon krijg. Hij herhaalt nog eens, dat hij het stuk volgens afspraak op 9 maart aan het GAK heeft verzonden. Hij vind het ook maar raar dat het GAK, horend dat het stuk is verzonden, met de armen over elkaar kan gaan zitten zonder intern te gaan zoeken en zonder desnoods de huisarts een kopie te vragen. Ik herhaal hem wat mijn expert mij zojuist met nadruk heeft gezegd. Daarop belooft hij mij morgen contact te nemen met de heer R., en ook met Dokter Vogelsang en 22. En zo nodig opnieuw het gevraagde rapport te zenden.

1 mei.

We zijn er tien dagen tussenuit geweest. Even proberen los te laten.

Na terugkeer grijpt het ons weer vast. De post, de kranten de tv, vrienden en bekenden. Die avond nog lig ik met een loeiende hoofdpijn op bed.

Voor Thea is het een dag later raak. De hele dag overgeven.

Herhaalde Paracetamol 1000 mg. zetpillen helpen niet.

Een dag later zitten we beiden weer in het patroon.

3 mei.

Ik bel de heer Rijnen van het GAK. Hij vertelt mij desgevraagd geen bericht aan Dokter Vogelsang en Goudswaard, noch aan anderen te hebben gezonden in vervolg op ons laatste telefoongesprek op 20 april. Niet over mijn informatie daarin en niet over de verzoeken die ik hem daarbij deed.

Hij vertelde dat hij had volstaan met een notitie in het dossier te leggen. 'Dat was niet de afspraak' zeg ik hem. En dat kan in mijn nadeel werken. U weet uit de briefwisseling hoezeer ik de dupe dreig te worden. Ik verzoek u genoemde betrokkenen alsnog schriftelijk te willen informeren' zeg ik met klem. 'Dat was misschien beter geweest.

Ik zal de inhoud van het eerder telefoongesprek alsnog schriftelijk verzenden' eindigt hij.

Het is niet waar.

Het is 10 mei. Ik ga aan tafel zitten voor de lunch. Thea komt binnen met de post. En maakt de enveloppen open. Weer een brief van het GAK. Ik zie haar het eind lezen. Dan leest ze het begin. Ze kijkt aandachtig. Ze doet er lang over. Kijkt nog eens. Dan reageert ze opgewonden. 'Het is toch gebeurd!' roept ze uit.

Dan krijg ik de brief. Het staat er echt, blijkt.

'Kan jij het geloven?' vraagt ze. 'Dat zal na wat er gebeurd is wel een paar jaar duren' zeg ik.

'Na jaren eindelijk weer eens een positief bericht' zegt ze.

De inhoud van de brief komt erop neer, dat de informatie van mijn huisarts inmiddels is ontvangen en als onderbouw voor recent medisch advies wordt gebruikt. Psychisch acht men mij onvoldoende belastbaar voor loonvormende arbeid. Gezien de duur van het bestaande psychisch beeld en mijn leeftijd acht men mij volledig arbeidsongeschikt voor alle loonvormende arbeid zonder dat in de toekomst duidelijke verbetering te verwachten valt.

Over mijn fysieke gebreken wordt niet gerept.

'Thea je vergeet de rest van de brieven open te maken' roep ik even later. De volgende dag merk ik door toeval dat ik mijn post tussen de tijdschriften heb gelegd. De eerste keer in mijn leven.

Die dag gaat er een bedragje per giro naar onze jongens. We bellen ze op om het te vertellen. Ze reageren verbijsterd als ze horen van de laatste vijf maanden met het GAK. We hebben ze deze narigheid namelijk willen besparen tot na de tentamens. Ze zijn blij met het extraatje.

'Dat is toch niet nodig' klinkt het. Ze feliciteren ons.

Nee, het is geen smartegeld, denken Thea en ik. Misschien komt dat nog eens.

Die dagen zijn er veel felicitaties en aanmoedigingen. Uit de berichten van anderen komt opnieuw bevestiging. Ik ben niet de enige waar het zo lang mis ging.

Daarna wordt alles weer normaal.

Niet ik.

Langzamerhand hoor ik vaker iets van bewondering over de manier waarop ik het allemaal heb ondergaan. En gedaan. De laatste 5 jaar. Ook zijn er voor het eerst signalen dat men voelt dat een oplossing nadert.

Ik zie het niet als een verdienste. Wat ik deed. Ik denk dat vele handen mij altijd al en steeds weer overeind trekken en vooruit duwen.

Steeds weer een stap. Ze bepalen wanneer ik moet ontwaken en wanneer ik weer in slaap mag vallen. Sommige handen ken ik, anderen niet.

Langzaam zie ik steeds meer details van de weg die nog volgt. Alsof de voetstappen er al staan. Die ik zal volgen. Terwijl het toch steeds zwaarder lijkt te gaan. Misschien zal ik nog veel in gesprek zijn met mensen die het willen begrijpen. Die het nu willen weten. En met lotgenoten.

En nu?

Thea en ik hebben al eerder besloten geen medische onderzoeken meer toe te staan. Nooit zullen wij daarvoor nog willen verschijnen. Er zijn voldoende onderzoekresultaten en stukken onderhand. Twee dossiers van 10 cm. elk. Die mag iedereen inzien.

We hopen op een openbaar landelijk onderzoek. En een nieuw, onafhankelijk meldpunt. Zodat anderen zich vrij kunnen gaan voelen om te spreken. Zodat er misschien na weer 17 jaar wel echt iets is veranderd. Ons zelfrespect staat verder gesol met mogelijk jarenlange nieuwe teleurstellingen in de weg. Dan liever geen cent. We willen nu alleen nog maar overleven. En er zo min mogelijk meer samen over praten.

Hopen dat het nare gevoel als de post komt ooit over gaat. Over de oproepen die kunnen komen van het GAK en van Interpolis. Hopen dat het thuis ooit weer fijn kan zijn, zonder dat je, om normaal te kunnen denken, eruit moet vluchten.

We leven de laatste jaren geleidelijk aan meer in een droomwereld. Die hebben we gemaakt om het ons gemakkelijk te maken. Wat er met ons gebeurde hebben we langzaam meer van afstand beschouwd. Dan is er geen pijn.

Als alles ooit achter de rug is houden we rekening met alle mogelijke voor de hand liggende simpele reacties van de omgeving. Zoals: Hij ziet er te goed uit, hij heeft een te vlotte babbel, hij kan zich nog vlot bewegen, ik zie hem af en toe hardlopen, fietsen of zwemmen, zijn gezicht bevalt me niet, hij lijkt anders heel weerbaar, hij lacht zelfs herhaaldelijk, hij heeft een vreemde stem, hij kan mooi schrijven met zijn tekstverwerker, ze zitten goed in de kleding, hij schijnt nog iets in zijn zaak te doen, ze rijden nog auto, ze gaan nog op vakantie, enzovoort.

Toch moet ik me niet laten opjagen, dat weet ik.

We moeten die reacties langs ons af laten glijden. Ja, dat moeten we.

Brief.

We worden aangemoedigd opnieuw Drs. Wijffels te informeren. Ik schrijf:

'Berlicum, 10 mei 1995.

Geachte heer Wijffels,

In vervolg op mijn brieven aan u van 3 en 23 februari inzake de kwestie Interpolis dank ik u alvast voor het antwoord op de eerste brief. Ik zie mij door omstandigheden ontslagen van de plicht daarop nader te reageren. Dit betekent overigens geen instemming met de inhoud daarvan.

Ik denk dat het in overeenstemming is met de polisvoorwaarden, dat ik via u Interpolis op deze wijze informeer met bijgesloten afschrift van de brief van 9 mei, die ik van verzekeringsgeneeskundige Dokter Vogelsang van het GAK ontving.

Aangezien ik mij realiseer, dat wellicht niemand over een volledig overzicht beschikt over de kwestie, zend ik u bijgaand een concept-manuscript van het binnenkort te verschijnen boek. U wilt mij niet euvel duiden, dat er in deze tekstweergave nog onvolkomenheden staan, die overigens het totaalbeeld niet essentieel verstoren. Tevens verzoek ik uw prudentie wat betreft de privacy van genoemde personen. U kunt een reactie op het manuscript achterwege laten.

Wegens omstandigheden verzoek ik u deze informatie tevens aan Interpolis te willen doorleiden.

Hoogachtend,'

Berlicum, mei 1995.

DANK.

Dank aan de mede-slachtoffers voor hun moed om te spreken. Dank aan Thea, aan de jongens en hun vriendinnen, aan mijn familie, mijn behandelend artsen en fysiotherapeut, de artsen buiten het behandelcircuit die mij belangeloos hielpen, de juristen voor hun eerste gesprekken, de vrienden van Fifty-One International, mijn vriend die het manuscript screende, mijn andere vrienden en dorpsgenoten, mijn relaties, mijn onafhankelijk verzekeringstussenpersoon, de NSWP, de Stichting De Ombudsman, alsmede de journalisten en de heer A. Hurkmans, die mij de weg wezen, allen die er met ons over durfden spreken, en niet in het minst de lezers van het manuscript.

*Boek:

Vincent Bakker; Uw geld en uw leven; Het verzekeringsbedrijf ontmaskerd; Uitgeverij Agathon/Unieboek B.V. Houten; 1978; ISBN 90 269 5843 9

NASCHRIFT

Nieuwe feiten

Na het verschijnen van dit boek, waarin de ervaringen van tientallen gedupeerde claimgerechtigden zijn gepresenteerd, is er in de gezondheid van de auteur niets veranderd. Rabobank-Interpolis keert hem, in tegenstelling tot het wél volledig uitkerende GAK, nog steeds niet uit. Inmiddels hebben enkele **feiten en gebeurtenissen een nieuw licht** gebracht op de behandeling die de auteur ten deel viel. Zoals de bevestigende verklaring van de onzuivere behandeling van de auteur door het Interpolis-personeel zelf. Mede op grond daarvan is vastgesteld dat wat hem overkwam dagelijkse praktijk is, die zich ook bij vele andere assuradeuren voordoet. Waartegen letselslachtoffers en patiënten zich niet effectief blijken te kunnen verweren. Met voor de personen in kwestie en voor de samenleving zeer ernstige gevolgen. Daarom is er contact geweest met alle groeperingen in Nederland, waarvan verondersteld mag worden dat zij zorg hebben, resp. (mede)verantwoordelijkheid dragen. Om te bevorderen dat deze praktijken, **die hen reeds lang bekend zijn**, worden gestaakt, resp. bestraft. En door voorstellen en maatregelen te voorkomen dat deze zich bij andere claimgerechtigden blijft herhalen. Daarbij is overduidelijk komen vast te staan dat via deze kanalen, inclusief de rechtsgang, nog vrijwel geen adequate correctieve acties blijken te (kunnen) worden ondernomen. En dat die, ondanks onverminderde publiciteit daarover, voorlopig evenmin zijn te verwachten. En worden wetsovertreders door niemand tot de orde te worden geroepen. Zodat steeds nieuwe gedupeerde personen en groepen zich, ook in het belang van anderen, gedwongen voelen om andere wegen te bewandelen. Het is hier niet de plaats om dit uitpuittend verder toe te lichten. Daartoe verwijzen wij u naar het zeer gedocumenteerd openbaar rapport **Arbeidsongeschiktheid, ziekte en letsel**, waarvan periodiek geactualiseerde, versies verschijnen. Gedupeerden en ook (mede)verantwoordelijke organisaties en functionarissen, de wetenschap, en een aantal Nederlandse media heeft hiervan reeds willen kennismaken. Zeer vele anderen zijn van het bestaan geruime tijd geleden schriftelijk op de hoogte gebracht. Toch blijft de gewraakte praktijk ongehinderd doorgaan. Zodat dagelijks nieuwe slachtoffers vallen. De daarmee gemoeide onnodige schade aan patiënten, gezinnen en de economie is enorm. Het rapport gaat daar diep op in. En doet uitgebreide voorstellen om hieraan een eind te maken. Ook was er de **brief van Peter Taks, Directeur van GAK Verzekeringen**, 11 februari 2000: Of Bureau Walker zich wilde... **verzekeren!** Al ... op 31 december 1995 was de sluiting ervan schriftelijk gemeld, ook bij de Kamer van Koophandel.

Namen en reacties voor beter inzicht

Veel lezers van *Dossier 1850* vroegen naar de namen van degenen, die daarin betrokken waren. In plaats van de nummers en initialen. Dit voor de leesbaarheid, completere informatie en herkenbaarheid. Ook ter waarschuwing. Met deze aanvulling komen wij aan die behoefte tegemoet. Voor de zo feitelijk mogelijke juistheid van de informatie boden wij gelegenheid tot weerwoord. Daartoe zijn betrokkenen, waarbij het meer dan uitsluitend schriftelijk vastgelegde feiten betrof, eind 1997 schriftelijk benaderd met copieën van de passage(s), waarin zij werden genoemd. Met verzoek om hun eventuele reactie, commentaar of weerwoord binnen een 4-weekse termijn in te zenden. Wij wilden geen waarde-oordeel geven of suggereren over de bijdrage van betrokkenen. Daarom hebben wij bij het bepalen wie nu al dan niet een verzoek zou ontvangen geen onderscheid gemaakt. Naar bijvoorbeeld de functie, de maatschappelijke status, dan wel de omvang, de aard of de duur van hun bijdrage. Aan enkele (behandelend) medici is dit verzoek ten tweede male toegezonden. Ditmaal via de KNMG, aangezien hun vorige werkgever, resp. hun kliniek niet in staat of bereid was tot doorzending. En evenmin om het nieuwe adres aan de PTT-beambte of aan de auteur te melden. Het merendeel van de aangeschreven personen heeft op het verzoek niet gereageerd.

Voorafgaand aan de decoderingslijst bespreken wij nu eerst de inhoudelijke reacties die ons wél bereikten. Twee medici en een behandelaar hebben telefonisch nadere informatie en toelichting gevraagd en gekregen. Tijdens die telefoongesprekken is voor de niet lezers van *Dossier 1850* onder hen gememoreerd dat de auteur in het boek en zijn latere uitingen niet volstond met zijn eigen casus. Omdat hem zoveel reacties van andere slachtoffers maar ook veel literatuur bereikte die vergelijkbare

praktijk degelijk onderbouwd aan de kaak stelde. Deze artsen bevestigden te weten, dat medici soms over de schreef gaan, maar schrokken van de omvang waarin dit voorkomt. De auteur heeft in zijn boek, en ook daarna, niet alleen zijn - overigens terecht verdedigbare - eigenbelang gediend. In de telefoongesprekken is ook benadrukt, dat het gaat om de feitelijke juistheid van de informatie. En voor van een zo compleet mogelijk beeld voor de onwetende lezer. Reden waarom een eventuele *schriftelijke* inhoudelijke reactie zeer gewenst was. Ook brachten wij in die toelichtingen naar voren ervan uit te gaan dat geen der betrokkenen iets te verbergen zou hebben. Dat, ook bij medici *menselijke onvolkomenheden mogelijk zijn* en vermeld mogen worden. En dat vermelding met naam en toenaam, mits na hoor en wederhoor op de betreffende passages, niet ongebruikelijk is. Op één uitzondering na was dit voldoende voor het alsnog geven van weerwoord.

Weerwoord?

Opvallend in de reacties was het vrijwel geheel ontbreken van inhoudelijk commentaar of van gesignaleerde onjuistheden. Mogelijk wordt dit verklaard omdat in de registraties van *Dossier 1850* steeds duidelijk is aangegeven waar het om persoonlijke perceptie ging, dan wel of daar anderen bij betrokken waren. En wie. En ook waar het concrete uitspraken, feiten en bronnen betrof. Het is aan de lezer om te beoordelen in hoeverre de personen in het boek waardenvrij en respectvol zijn beschreven. Het wederhoor leidde in enkele gevallen tot *aangetekende brieven* met het in dreigende, gespierde juridische taal, uiten van juridische stappen. Zonder daarvoor houtsnijdende argumenten aan te voeren. Sommigen hadden dezelfde vorm gekozen. Hadden zij toevallig dezelfde Raadspersoon? Of bleken deze heren elkaar langer te kennen?

Voor zover zij niet inhoudelijk reageerden viel er toch zeker niets te verhullen? Waar een claimgerechtigde, óók in het belang van anderen, zich zo kwetsbaar blootgeeft. Kunnen deze medici tegenover de lezers volledige informatie weigeren, daarmee de schijn niet uitsluitend dat zij soms mogelijk het daglicht zouden schuwen? Als dat zo is, zullen zij dat binnenkort bij anderen niet precies zo doen? Is er dan niet juist een breed belang hun namen te kennen? Opdat ook andere mensen met letselschade en patiënten, misschien wél tijdig gewaarschuwd zijn?

Daarom raadpleegde de auteur over die in overtrokken ‘verpakking’ geuite dreigementen een jurist. Die reageerde nuchter: *Als de dreigementen die tegen mij zoal zijn geuit in daden waren omgezet dan zou ik mijn kamer kunnen behangen met dagvaardingen. Ik zou er niet wakker van liggen. Maar, hou je wél bij de feiten! Breng het verhaal niet overdreven of onnodig breed. Want dat werkt nu eenmaal polariserend en dat is onverstandig. Voor zover men de gelegenheid tot weerwoord niet benut maar zich wel verliest in excessieve juridische dreigementen wordt de soep niet zo heet gegeten. Bovendien zal men zich vooraf doorgaans realiseren dat een aanklacht de aandacht alleen maar vergroot. Dat kan nu precies zijn waar degene die inhoudelijk weerwoord weigerde het meest voor vreest.*

Daarop realiseerde de auteur zich dat juist dán andere zwijgende gedupeerden wél hun verhaal openbaar willen maken.

Het resultaat

Het wederhoor leidde in één geval tot het herstel van een fout. Na het dossier grondig gecontroleerd te hebben kwam namelijk vast te staan dat de onjuiste uitspraak op pag. 114 van *Dossier 1850* “de heer Walker heeft psychische problemen als gevolg van een strenge opvoeding” **niet** toebehoorde aan Prof. Oostendorp maar aan Dr. J.P.C. Peperkamp. Daaruit blijkt temeer het belang van wederhoor.

Onderstaand geven wij de inhoudelijke reacties weer:

De reactie van Dr. 5 was: *Ik stel vast dat u inderdaad voor een AAW-uitkering in aanmerking bent gekomen, hetgeen is waar wij destijds o.a. spraken met elkaar. Ik vindt het belangrijk dat als de ‘samenvatting en conclusie van het neuropsychologisch onderzoek’ niet duidelijk begrijpbaar zijn overgekomen bij patiënt en partner er altijd de mogelijkheid is om daarvoor nog eens een nieuwe afspraak te maken.*

De reactie van Dr. 8 was: *Kwalificaties respectievelijk beschuldigingen in de mij toegezonden teksten aangaande mij gedaan, respectievelijk aan mij geuit zijn onjuist. Onder meer zijn aangaande mij geuite kwalificaties als 'een notoir harde', 'een robot', 'mechanisch', 'emotieloos', 'nors', zijn onjuist respectievelijk onwaar, terwijl ook de suggestie dat in mijn geval sprake zou zijn van een arts die kennelijk deel uitmaakt van een volgens de heer Walker bestaand complot van particuliere verzekeraars tegen arbeidsongeschikten onjuist/onwaar is.* Repliek: Wie Dossier 1850 leest kan daaruit opmaken hoezeer de auteur de gedachte aan welke vorm van systeem of complot juist 5 jaar lang heeft uitgebannen. Ondanks alles 5 jaar geweigerd te geloven. Eerst voorjaar 1995, na de inzage van het boek 'Uw geld en uw leven' kon hij dat niet meer. Daarom heeft de auteur de ongelooflijke parallellen op pagina 150 e.v. uitgebreid beschreven.

De reactie van Dr. 12 was: *Indien en voor zover de op mijzelf betrekking hebbende passages mijn expertise als klinisch psycholoog in het algemeen en de kwaliteit van mijn opdracht van Interpolis vervaardigde rapportage aangaande en betreffende de heer Walker in het bijzonder, ter discussie stellen, dien ik dit met kracht te verwerpen. Hierbij zij aangetekend dat ik van 'dokter 11' behalve uiteraard een telefonisch verzoek om een neuropsychologisch onderzoek te verrichten, geen enkele voor-informatie over de heer Walker in welke vorm dan ook heb ontvangen, zodat ik mijn onderzoek volledig onbevooroordeeld heb kunnen verrichten. In dit verband hecht ik eraan te vermelden dat ik de heer Walker mijn rapport ter lezing heb aangeboden, alvorens het naar 'dokter 11' zou worden toegezonden. Dit werd echter geweigerd met het argument dat er toch niets van zou kloppen.* Repliek: De auteur heeft van die mogelijkheid tot inzage geen gebruik gemaakt. Hij heeft daarbij geen motivering gegeven. Dat blijkt ook uit rapport van Dr. 12. De toevoeging "dat er toch niets van zou kloppen" is onwaar en staat trouwens ook niet in het rapport van dokter 12.

De reactie van Dr. 16 luidde: *Het is zijn beleving van feiten die voor hem (en zijn echtgenote) afschuwelijk moeten zijn en in wezen ook een stempel drukken op zijn geestelijk leven. Dat zijn waarneming daardoor ook beïnvloed kan worden lijkt mij zeer te begrijpen.* Repliek: Als mijn waarneming al beïnvloed zou zijn: juist die van mijn echtgenote en de latere diagnose-rapporten toonden aan wat er aan de hand was.

De reactie van Dr. 17 luidde: *De tekst is verweven met "smaakbepalers?", die niets met het onderzoek zelf van doen hebben. Vermelding van de voorkeur voor een jongere collega is onnodig. De uiteindelijke keuze is een zaak van de patiënt zelf. Evenmin is het onnodig te vermelden welke kleur haar de dokter heeft, of hoe oud hij ongeveer is. Het gaat hier uitsluitend om de weergave van een eenmalig onderzoek door een KNO-arts. Een meer exactere beschrijving van mijn bevindingen kan hij vinden in een door mij geschreven brief aan zijn huisarts.* Repliek: Zonder enige beschrijving van persoonskenmerken zou geen non-fictieboek meer kunnen verschijnen. De lezer oordele zelf in hoeverre de auteur in de beschrijving met het toevoegen van smaak-elementen terughoudend is geweest. De voorkeur voor een jongere collega was niet van de auteur maar van diens huisarts.

De reactie van Dr. 19 was: *Ik ben geen (manueel) arts, maar fysiotherapeut, gespecialiseerd in de manuele therapie. De zin 'De heer Walker heeft psychische problemen als gevolg van een zeer strenge opvoeding' komt niet voor in mijn verslag.* Repliek: **Beide opmerkingen zijn juist.**

De **reactie** namens Dr. Schoffelen en de heer van Gool werd door **Rabobank-Interpolis** voor beiden tezamen als volgt verwoord:

Allereerst wijzen wij erop, dat de eindleeftijd van de verzekering die de heer Walker bij Interpolis heeft gehad, inmiddels is overschreden. Ook als de heer Walker een uitkering zou hebben gehad, dan zou deze door het bereiken van de eindleeftijd inmiddels zijn beëindigd.

Genoemde personen achten enige reactie op de passages, die u hen heeft gestuurd weinig zinvol. Dit betekent echter niet, dat zij het eens zijn met het vermelde. Het boek van de heer Walker is slechts zijn visie van hetgeen is voorgevallen. Wij hebben een geheel andere perceptie van de behandeling van zijn arbeidsongeschiktheidsclaim.

Repliek, meervoudig gezonden aan de heer Wijffels, op dat moment fungerend hoogste verantwoordelijke van Rabobank-Interpolis:

Dank voor uw weerwoord namens enkele van de acterende personen. Ik begrijp daaruit dat de registraties in *Dossier 1850* over geneeskundig adviseur Dr. P. Veeger correct zijn bevonden. Tevens merk ik op dat *Dossier 1850* niet slechts mijn visie bevat, maar juist en vooral geciteerde schriftelijke gegevens en uitspraken, alsmede de waarnemingen van anderen. Interpolis gaat overigens na haar eenzijdige opzegging van mijn polis opnieuw in de fout, ditmaal wat betreft de eindleeftijd. Mijn polisbladen vermelden namelijk alle: "eindleeftijd 65 jaar". *(toelichting voor de lezer: de auteur is ten tijde van deze brief nog geen 60 jaar)*

Ik ontving tot dusverre ten onrechte geen uitkering sedert medio 1993 en evenmin causale schadevergoeding en smartengeld, en mag van u verwachten dat u deze thans gaat effectueren.

Vervolgens bleef elk antwoord uit.

Géén der hiervoor aangeduide dreigementen werd in daden omgezet.

Slotopmerking

De registraties in *Dossier 1850* zijn veel meer dan een persoonlijke perceptie. Vooral daar waar het concrete schriftelijk vastgelegde aangehaalde uitspraken, feiten en literatuur betrof. En in het bijzonder daar waar anderen het gebeurde namens of met hem meemaakten.

De gegevens

De gegevens in onderstaande decoderingslijst geven de situatie weer ten tijde van de geregistreerde gebeurtenissen in *Dossier 1850*. Drie artsen zijn inmiddels 'gepensioneerd'. Vier overige artsen/therapeuten zijn bij hun instelling vertrokken. Drie van hen opereren inmiddels vanuit een privé-instituut. Eén arts is thans tevens hoogleraar. Van drie artsen is de huidige functie/werkgever onbekend. Twee artsen bleken ook voor andere verzekeraars te werken. De naam van de vertrouwensarts blijft vanwege zijn functie onvermeld. De wijze waarop onderstaande artsen ook bij andere personen of zaken actief waren is opgenomen in het rapport 'Arbeidsongeschiktheid, Ziekte en Letsel':

			NAAM	FUNCTIE	ORGANISATIE	Zover bekend inmiddels:
Dr.	C.A.	v.d.	Bilt *	Huisarts	Praktijk te Heeswijk-Dinther	overgedragen
Mevrouw	H.	van	Breugel	Medewerkster	Rabobank-Interpolis	
Drs.	F.J.A.		Cleven	Neuroloog	Carolusziekenhuis	overgedragen
Dr.	H.S.J.M.		Damen	Controle-arts	Praktijk te 's-Hertogenbosch	overgedragen
De Heer	G.		David	Medewerker Administratie	GAK	
Drs.	S.J.		Duinkerke* **	Psychiater	St. Jans Gasthuis	prive kliniek elders
Dr.	J.J.P.	van	Gils	KNO-arts	Willem Alexander Ziekenhuis	overgedragen
De Heer	L.	van	Gool	Arbeidsdeskundige	Rabobank-Interpolis	
Drs.	C.J.		Goudswaard	Arts Manager	GAK	
Mevr. Dr.	H.W.		Kortschot	KNO-arts	AMC	inmiddels hoogleraar
Drs.	B.R.M.		Kuypers *	Klinisch Psycholoog, NIP Psychotherapeut WVC	St. Maartens Gasthuis	prive kliniek elders
Mevr. Drs.	A.		Kuypers-Weerstra	Klinisch Psycholoog NIP, Psychotherapeut WVC	St. Maartens Gasthuis	prive kliniek elders
Prof. Dr.	J.	van	Londen *	Psychiater, Ombudsman	Ombudsman Schadeverzekering	elders
Mevr. Drs.	A.A.	van	Loon	Psychiater	GAK	
Mr.	H.		Meertens		Rabobank-Interpolis	
Drs.	V.N.M.		Mollee	Klinisch Psycholoog	Carolusziekenhuis	
Prof. Dr.	R.A.B.		Oostendorp	Fysiotherapeut, Manueel Therapeut	Praktijk o.a. te Heeswijk-Dinther	
Prof. Dr.	W.J.		Oosterveld	KNO-arts	AMC	
Drs.	H.J.M	van	Opstal	Districtsverzekeringsgeneeskundige	GAK	
Dr.	J.		Patijn	Neuroloog	Instituut voor Manuele geneeskunde	
Dr.	J.P.C.		Peperkamp *	Neuroloog	Willem Alexander Ziekenhuis	prive kliniek elders
De Heer	P.		Rijnen	Manager Administratie	GAK	
Drs.	K.W.B.F.		Scheepstra	Orthopedisch Chirurg	St. Joseph Ziekenhuis	
Dr.	A.J.M.		Schoffelen	Geneeskundig Adviseur, Orthopeed	Rabobank-Interpolis	
Mevr. Drs.	L.M.		Sloot		RIAGG	
Mevr. Drs.	D.		Soeren	Neuro-psycholoog	Carolusziekenhuis	
Drs.	J.D.J.		Tilanus *	Psychiater	Praktijk te Eindhoven	
De Heer	J.	van	Trier	Dossierbehandelaar	Rabobank-Interpolis	
Drs.	P.		Veeger	Geneeskundig Adviseur	Rabobank-Interpolis	
Drs.	H.		Vogelsang	Verzekeringsgeneeskundige	GAK	
De Heer	C.J.C.		Vrolijk	Arbeidsdeskundige	GAK	
Drs.	R.	van	Wees	Arts	Medimark, GUYRA B.V.	onbekend
Drs.	H.H.F.		Wijffels	fungerend Voorzitter Hoofddirectie	Rabobank-Interpolis	Voorzitter SER
Dr.	C.A.	v.d.	Bilt *	Huisarts	Praktijk te Heeswijk-Dinther	overgedragen

* Ook voor andere opdrachtgevers ** dertienmaal tuchtrechtelijk gestraft

email h.m.walker@hccnet.nl

internet <http://home.hccnet.nl/h.m.walker/>

Dank aan: *Stichting Werkgroep 1970, de Stichting Benadeelden R*bank, Patiëntenverenigingen, Redacteurs Wetenschappelijk Onderzoek Rechterlijke Macht, Intermediary Foundation of the Universal Declaration of Human Rights, sprekende gedupeerden, Fifty-One International en vele anderen.*

((ACHTERBLAD BUITENZIJD))

Dit boek is de registratie uit notities en brieven. Het dagboek, dat een tragische thriller werd. Het onthullende werkelijk gebeurde verhaal van vijf helse jaren van de man die voor zijn werk werd uitgeschakeld. Hij voert de lezer door de molens van de medische wereld en van de verzekeraars. Wat gebeurde er met de ondernemer, die knokte om weer te herstellen? Na een schets van de jaren, die voorafgingen aan de dramatische episode volgt de lijdensweg zelf.

Aanvankelijk is er nog ruimte voor prettige passages, zelfs humor. Maar de lezer wordt geleidelijk met harde hand in de huid van de auteur neergetrokken. Langs diepe gevoelens van verwondering, verbijstering en verdriet. Kansloos wordt het slachtoffer tergend langzaam vastgetrokken in het web, waarin de plaats van de juridische komma bepaalt wie overleeft en hoe. Niemand zal hem geloven.

Het boek neemt de lezer vervolgens mee langs warme, maar soms ook verbijsterende reacties van vrienden, relaties en de media. Totdat men na vijf jaren medische conclusies de problematiek, en de mensen erachter, niet meer kan ontkennen. Zo lijkt het.

Gaandeweg blijkt, dat hij niet alleen staat. Als hij zijn verhaal begint te vertellen. En informatie krijgt van achter de schermen. Geen op zich zelf staand geval. Langzaam doorsijpelende persberichten bereiken gaandeweg meer en meer slachtoffers. Waarvan hij de signalen geeft.

Gedupeerden die nauwelijks durven spreken. Waarom spreekt bijna niemand? De gevolgen voor de thuissituatie en het bedrijf. De drang om te spreken opdat het niemand meer overkomt.

5 maanden dreigende repercussies. En dan stuit hij op het onthullende boek. Toegedekt door de tijd?

En wat gebeurde er na het verschijnen van Dossier 1850?

ISBN 90-9008443-6

NUGI 661